

NEAUTORIZIRANI TRANSKRIPT
10.SJEDNICE DOMA NARODA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE
BOSNE I HERCEGOVINE,
održane 23.10.2001.godine, s početkom u 10,25 sati

PREDsjedavajući
SEJFUDIN TOKIĆ

Sve prisutne ponovo pozdravljam i otvaram 10.sjednicu Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine. Ja bih napravio pauzu od 5-6 ...

/INTONIRANJE HIMNE/

Sjednici je prisutno 14 delegata, od toga 5 iz reda bošnjačkog naroda, 5 iz reda hrvatskog naroda i 4 iz reda srpskog naroda.

Budući da imamo kvorum i možemo punovlažno odlučivati, mislim da možemo pristupiti realizaciji 10.sjednice Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Dame i gospodo, uvaženi izaslanici i delegati, Domu naroda Parlamentarne skupštine se obratio gospodin Frank Orton, ombudsmen za ljudska prava sa zahtjevom da se obrati ovom visokom domu. Kolegij Doma naroda Parlamentarne skupštine prihvatio je tu inicijativu i shodno tome ja pozivam uvaženog gospodina ombudsmana za ljudska prava Bosne i Hercegovine gospodina Franka Ortona da uzme riječ. Izvolite.

FRANK ORTON

Gosodine predsjedniče, delegati ovog doma, dragi gosti, želim da vam kažem da mi je izuzetna čast. Odobreno mi je da vam se obratim na temu koncepta vladavine prava. Ovo je u vezi s tim, što izgradnja jedne države a, također, i ekonomski prosperitet zemlje idu zajedno sa vladavinom prava i sa zaštitom ljudskih prava. Mnogi ljudi u ovoj zemlji puno govore o vladavini prava i o zaštiti ljudskih prava. Mislim da je većini ljudi poznato šta se podrazumijeva pod zaštitom ljudskih prava, ali mislim da je malo onih koji, zapravo, znaju šta se podrazumijeva pod konceptom vladavine prava. Čak je mali broj onih koji su željeli da se vladavina prava sprovede.

Siguran sam da uvaženi članovi ovog doma su svjesni šta se podrazumijeva pod konceptom vladavine prava i ono što bih ovom prilikom želio da podijelim sa vama, smatram da je vama već poznato. Ali, ono što bih od vas želio je, da prenesete vaša mišljenja, ali moje mišljenje ostalim članovima. Tako da bi i ljudi, obični ljudi mogli da shvate šta se podrazumijeva pod konceptom vladavine prava, jer obični državni službenici, a i sudije, možda nisu baš upoznate sa tim šta se podrazumijeva pod tim konceptom, gdje postoje druge kulture i drugi načini razmišljanja. Dakle, u mojoj zemlji koja je još veća, prije da kažem u svojoj rodnoj zemlji, koja je Švedska, jer je danas zemlja u kojoj ja boravim BiH, jer ja ovdje sada živim i nalazim se na

čelu jedne institucije BiH i biću još ovdje nekoliko godina i zato govorim o BiH kao o svojoj zemlji kao o našoj zemlji, iako posjedujem švedski pasoš i ako sam malo slab sa jezikom koji vi ovdje govorite. U mojoj zemlji, dakle, Švedskoj postoji jedna izreka, koja je stara preko stotinu godina i to je kao jedna osnova koncepta vladavine prava i ona je prevedena na engleski a na našem jeziku ona glasi. "Zemlja će na zakonu biti izgrađena".

Vi svakako možete reći da ono što se dešava u Švedskoj, dakle, u mojoj zemlji, rodnoj zemlji nije relevantno sa ovim što se u ovoj zemlji dešava. Međutim, želio bih da vam kažem da je to pravilo postojalo u ovoj zemlji prije nego što je Švedska bila i uopće i uspostavljena. Kada je ova zemlja bila dio romanskog – rimskog carstva. Zemlja će se po zakonu graditi. Jasno mi je da to nije baš lako sprovesti u BiH kakva je danas. Imate veoma složenu ustavnu i pravnu strukturu. Postoje oblasti u kojima ima previše zakona i oblasti u kojima se zakoni međusobno ... i nije lako slijediti zakonske postupke u ovoj zemlji, čak i političari koji se zaista trude da naprave i učine progres u ovoj zemlji, ali ipak vladavina prava je nešto što treba da prevlada. Vladavina prava znači, da će zakon vladati. Da će razumno tumačenje zakona vladati društвom i aktivnostima svakog ... ministar suda ili obični radnik administracije. Oni moraju dati sve od sebe da razborito slijede zakon. Ako je zakon loš onda se isti mora mijenjati, jer ga ne treba da slijede. Ne treba da slijede savjete političkih vođa. Neki zakon prijateljstva. Ni zakon love ni ... ispod stola. Nego treba da dozvole vladavinu prava da prevlada. Službenici nisu tu da šefuju, nego da sluđe građanima u skladu s zakonom. Dakle, oni ne trebaju da rade prema savjetima vođa političkih stranaka niti prema zakonima prijateljstva ni zakonima love preko i ispod stola. Zbog toga se oni i nazivaju službenicima zato i jesu službenici. Oni bi trebali da služe građanima ove zemlje ispravno, pravedno i nepristrasno. Ono što te riječi znače, ono što, zapravo, ove tri riječi podrazumijevaju nalazi se u dokumentu koji su ovdje na stolu i koje možete uzeti nakon moje interpretacije, zajedno sa još druga dva dokumenta, koja su ovdje na raspolaganju. Svi ti dokumenti su dostupni na engleskom, kao i na tri domaće verzije.

Službenici treba da služe narodu ispravno, pravedno i nepristrasno. To je od posebnog značaja kad je u pitanju sudstvo. Sudstvo koje je nepristrasno, država će imati velikih problema da izraste u jednu veliku demokratsku zemlju. Zato je od izuzetnog značaja da vi kao političari prenesete svojim kolegama da izaberu sudije koji su efikasni koji posjeduju znanje i koji su iznad svega nepristrasni. Sudije ne trebaju da budu izabrane a da se prilikom njihovog izbora uzima opredjeljenost nekoj političkoj stranki. Vladavina prava je kamen temeljac države. Riječ moderna demokratija, dakle, demokratsko društvo nije ono društvo u kome preovladava zakon prijateljstva i zakon love. Bez vladavine prava svi ... o ljudskim pravima i slobodama uzmakli su i nisu u skladu sa svakodnevnim životom građana. Bez njega se ljudska prava i slobode ne mogu pravilno primjenjivati niti se povrede mogu propisno sankcionisati, biti korisno ispravljene. Vladavina prava podrazumijeva red i stabilnost u društvu. To znači ravnomjerna mogućnost predviđanja odluka vlasti. To podrazumijeva odluke koje se trebaju izvršiti i one koje su izvršene. To podrazumijeva sigurnost diskrecije, koja nije predviđena zakonom. To otvara drugu stranu ulaganjima, jer sami ulagači će i dalje okljevati da ulože svoj novac u zemlju za koju nisu sigurni da će pravilno sankcionisati kršenje ugovora. Ako je odobrenje da se započne neki posao ukinuto ili je zbog birokratije prekinuto, onda će strani ulagači ulagati svoj novac negdje drugo. Vi kao političari, također, igrate veoma značajnu

ulogu da privučete strane ulagače da dođu ovdje i da ulažu svoj novac u vašu zemlju. Vladavina prava je veoma značajna za obične građane. Imućniji ljudi na visokim položajima i oni koji imaju vlast i vi kao članovi jedne političke ispostave, vi možete uspjeti bez vladavine prava. Ljudi koji su na visokim položajima uvijek će biti u mogućnosti da ostvaruju ambicije i promovišu vlastite interese. Vladavina prava je tu, da posebno štiti obične ljude. Najšire slojeve stanovništva, dakle, ljudi na ulici, žene u polju i da im osigura normalan i pristojan život, ali to je sve veoma jednsotavno. Zemlja će na zakonu biti izgrađena. Svi bi trebali biti jednak pred zakonom. Niko ne bi trebao biti iznad zakona. Svi bi trebali biti obavezni pred zakonom. Vladavina prava je simbol moderne evropske demokratije. Hvala vam na vašoj pažnji.

SEJFUDIN TOKIĆ

Duboko poštovanje i zahvala gospodinu Franku Orgonu, ombudsmenu za ljudska prava BiH na obraćanju. Nastavljamo sa radom.

Za 10.sjednicu Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, dobili ste prijedlog tačaka dnevног reda i prepostavljam da svi imate pred sobom navedeni prijedlog i da nema potrebe da isčitavam sve te tačke dnevног reda. Prije izjašnjavanja o dnevном redu, ja ћu vam reći neke zamjene, vezano za redoslijed određenih tačaka dnevног reda, koje je usaglasio Kolegij, ali to ne remeti sadržaj same sjednice.

Da li se neko javlja? Gospodin Divković. Izvolite.

IVO DIVKOVIĆ

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo, prije nego što iznesem prijedlog, vezano za konkretni dnevni red, želim konstatovati, sa žaljenjem da danas ponovo, evo sad ovdje niko od Vijeća ministara nema na ovoj sjednici, vjerovatno zbog određenih obaveza i član Predsjedništva jedini koji je tu bio prisutan nas je napustio. Mislim da je to jedna situacija, koju treba konstatovati na ovom zasjedanju i treba zatražiti od nadležnih institucija i organa da budu prisutni ubuduće. To je već praksa koja se ponavlja. To je jedna stvar.

Druga stvar, mogao bi Kolegij da sukladno članku 42. o sazivanju sjednica Doma, ubuduće dnevni red sjednice dostave sedam, odnosno, eventualno tri dana ranije, kako je to ranije naznačeno u tom članku.

Kad je u pitanju predloženi dnevni red, u ime Kluba izaslanika Hrvata u Domu naroda, mi predlažemo da se umjesto predložene 18.tačke dnevног reda, umjesto predožene formulacije te tačke ide na tačku, čija formulacija će glasiti prijedlog zaključka Vijeću ministara za pokretanje postupaka odgovornosti funkcionera i odgovornih djelatnika o izvještajima ureda za reviziju institucija BiH.

Obrazloženje. Mi smo na prošloj, ... završenoj sjednici Doma naroda imali Izvještaj Ureda za reviziju institucija BiH za tri ministarstva. To je Ministarstvo vanjskih poslova, Ministarstvo civilnih poslova i komunikacija i Ministarstvo vanjske trgovine. U sva tri izvještaja ili u zbirnom izvještaju za svako pojedino ministarstvo postoje niz primjedbi, sugestija i konstatovano niz nepravilnosti. Te nepravilnosti su

vrlo slične, od netransparentnosti trošenja sredstava do ne izgrađenosti sistema unutrašnje, rekao bih, samokontrole i kontrole u okvirima ministarstva.

Kako Ured za reviziju institucija BiH, pa smo se dogovorili na prošloj sjednici nastavlja sa radom, revizijom ostalih ministarstava, mislim da je sasvim logično da se ide sa ovakvom tačkom dnevnog reda koja će se odnositi i na djelatnike i funkcioneure ova tri ministarstva a i ostalih ministarstava čija je revizija upravo u toku. Hvala lijepa.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem se. Izvolite uvaženmi gospodin Munib Jusufović.

MUNIM JUSUFOVIĆ

Gospodine predsjedavajući, kolege delegati, dame i gospodo, u skladu sa poslovničkom procedurom, predlažem da u dnevni red uđe još jedna tačka koju ću obrazložiti a to je zahtjev delegata, bošnjačkih delegata, Stranke demokratske akcije za sazivanje vanredne sjednice Kluba prethodno a radi se, naime, o inicijativi za izglasavanje nepovjerenja Sejfudinu Tokiću bošnjačkom članu Kolegija Doma naroda ili sadašnjem predsjedavajućem. Naime, o čemu se radi.

Uslijedila je inicijativa od strane delegata Stranke demokratske akcije. Mi smo danas imali Klub bošnjačkih delegata. Sastanku je prisustvovalo četiri delegata, vrlo kratko da budem. Došlo je do određenog izjašnjavanja, jer su dva bila za, gospodin Tokić smatra da nije u skladu sa poslovničkom procedurom ovo i ja nisam se izjašnjavao iz jednog osnovnog razloga što smatram da je ovo pitanje trebalo da se raspravlja u okviru Alijanse, bolje rečeno nisam imao stranačkog stava, prema tome nisam se ni izjašnjavao. Najkraće rečeno, prijedlog je da se glasa o uvrštavanju u dnevni red.

SEJFUDIN TOKIĆ

Hvala. Ima li novih inicijativa za dopunu, promjenu dnevnog reda? Gospodin Genjac, sve bih vas podsjetio da je po utvrđivanju po ovoj proceduri utvrđivanja dnevnog reda tri minuta period u kome delegati mogu govoriti.

HALID GENJAC

Poštovane kolege, nastupam kao delegat sa imenom i prezimenom, ne u ime Kluba, ne u ime grupe stranaka ili stranke,

10.-og o.m. gospodin Tokić je u Banja Luci, kako su mediji prenijeli prenio izjavu uvaženog gospodina ili nekih predstavnika međunarodne zajednice o upozorenju predstavnicima bosansko-hercegovačkim vlastima postojanje nekih fotografija.

Prvo, što treba da zabrine je, da gospodin Tokić, kao predstavnik ovog parlamenta, kao izabran od ovog u delegaciju naše parlamentarne delegacije u Vijeću Evrope u medijima prenosi stavove, prenesene predstavnicima vlasti a ne ovom parlamentu i ovom domu naroda i druga, naravno, bolnija i značajnija stvar je, to što

je pod navodnu izjavu gospodin Šiber, uvaženi gospodin Piter Šider, vođa najuticajnije grupe socijalista u Vijeću Evrope demantovao. Prema tome, radi se o lažnoj izjavi Sejfudina Tokića.

Budući da je ta lažna izjava u veoma delikatnom trenutku, nanijela veliku štetu BiH, da doprinosi netrpeljivosti i širi netrpeljivost među građanima BiH i narodima da i dalje produbljuje i dovodi do širenja mržnje među narodima u BiH, da je u vrlo delikatnom trenutku nanijela štetu BiH i njenim građanima u trenutku koji nam je svima poznat po svojoj važnosti i budući da je nanesena šteta i gospodinu Šideru, ja mislim da prva tačka današnje sjednice i to predlažem, treba da bude utvrđivanje odgovornosti Sejfudina Tokića za lažne navode u izjavi gospodina Šidera. Na taj način mi ćemo pokazati da smo prije svega Parlament dostojan svog znanja, na taj način ćemo popraviti i smanjiti štetu koju je nanio Tokić i BiH i njenim građanima i na taj način ćemo ublažiti nelagodu koju osjeća gospodin Šider ovih dana. Hvala vam. Predlažem da to bude prva tačka dnevnog reda, iz razloga što, nakon rasprave, ukoliko se utvrdi da se radi o zaista lažnoj izjavi, mislim da čovjek koji tako prenosi lažne izjave ne može predsjedavati Domom naroda.

SEJFUDIN TOKIĆ

Ja bih zamolio samo da formulišete zbog izjašnjavanja tačno tačku dnevnog reda.

HALID GENJAC

Utvrđivanje odgovornosti Sejfudina Tokića zbog lažnog navoda o izjavi gospodina Pitera Šidera.

SEJFUDIN TOKIĆ

Dobro. Ima li još prijedloga za dopunu dnevnog reda. Kolega Novaković.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Uvaženi članovi Kolegija, cijenjeni gosti, kolege delegati, ja bih želio samo da prokomentarišem prijedlog Kluba delegata hrvatskog naroda, u vezi sa 18.tačkom dnevnog reda i da podsjetim da smo mi ovakav zaključak usvojili, usvajajući izvještaje o radu, dakle Izvještaje o reviziji, mi smo usvojili ako se sjećate tamo na prijedlog Komisije zaključak kojim će nadležne institucije utvrditi eventualno postojanje odgovornosti i pokrenuti odgovarajući postupak.

Dakle, nema, zaista,potrebe još jednom da takav isti zaključak usvajamo, jer smo to uradili, naravno prvo je svake institucije a i pojedinca da pitanje nečije odgovornosti pokrene i stavi na dnevni red. Čak, mislim da nema potrebe, ponavljam, mi ćemo tu oko izjašnjavanja biti uzdržani, jer nema potrebe, zašto ako smo već jednom usvojili još jednom usvajati. Hvala vam.

SEJFUDIN TOKIĆ
Kolega Špirić.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, ja imam jedan konkretni prijedlog i jedan komentar, naravno unaprijed izvinjenje, ovo što će sada reći za dnevni red, nisam rekao na Kolegiju, sasvim je slučajno a mislim da i kolege iz Kolegija neće imati ništa protiv.

S obzirom da je Ustavno-pravna komisija koja je nadležna komisija završila svoj rad, i prepostavljam da je bilo malo vremena da bi skupštinske službe, zaključke nadležnih komisija realizovale, ugradile u tekst zakona tamo gdje trebaju, ja mislim da se slučajno, ne vjerujem da je namjerno potkrala greška, kada je u pitanju Zakon o Pravobranilaštvu. Nacrt zakona o Pravobranilaštvu BiH, ja se, koliko se sjećam a i zapisnik postoji da je Ustavno-pravna komisija usvojila jedan amandman, vezano za izbor pravobranilaca. Mislim da je logika da usvojeni amandman postaje zakonski dio teksta da bi mogli raspravljati, dakle, da izbjegnemo obavještavanja na sjednici da bi mogli normalno da raspravljamo. Mi možemo, naravno, donijeti zaključak da bi logično bilo da komisija raspravlja dve sedmice pre sjednice Doma da bi mogli svu tu proceduru završiti da bi ulazili u onaj dio skupštinskog rada, koji bi bio na nivou i ovoga doma i onoga što rade delegati u komisijama. Zato ja predlažem, pošto se radi o prvom čitanju zakona, dakle, nije drugo čitanje da se sve dok se to ne uradi, dakle, do naredne sjednice ne ugraditi to u tekst zakona, ovaj zakonski projekat povuče iz današnje rasprave.

Druga stvar na koju želim da skrenem pažnju, ono se odnosi, oko usvajanja tačke dnevnog reda, vezano za izjave u ovom slučaju gospodina predsjedavajućeg, zatim bila mi je nejasna formulacija gospodina predsjednika Kluba gospodina Jusufovića da je Klub zasjedao da on traži da se uvrsti tačka dnevnog reda. Jednostavno nije bilo objašnjenje iz kojih razloga. Volio bih da su bili nabrojani razlozi za koje se traži tačka dnevnog reda pa da možemo raspravljati o njima. Dakle, ovdje, prepostavljam da smo Dom da možemo o svemu otvoreno razgovarati.

Zahtjev gospodina Genjca, vezanoza izjave, ja bih volio danas, kada bi ova sjednica Doma odisala našom spremnošu da radimo na ovim zakonskim projektima, koji su, koje će biti, nadam se tačke dnevnog reda od kojih zavisi sudbina BiH. Znte, politički prostor BiH odiše različitim izjavama i mene ne bi čudilo da nam neko sutra predloži zakon o zabrani davanja ovakvih ili onakvih izjava. Ja mislim da ovaj dom ne bi trebao opterećivati takvim tačkama dnevnog reda, no, to je moje viđenje i od vas delegata će zavisiti hoće li tačka dnevnog reda biti ili neće. Ja će svojim načinom glasanja se opredijeliti o svakoj tački dnevnog reda.

Kada je u pitanju tačka dnevnog reda 18.prijedlog uvaženog delegata gospodina Divkovića, ovdje ja mislim da je tačka dnevnog reda, ja neću sad da ulazim u motive. Ono što ja ne bih želio da sa ovom tačkom postigne jeste da ona liči na suđenje sadašnje garniture bivšim garniturama, da to ne budu izvještaji Centrlanog komiteta, u kome se generalno osudi pojava i onda kaže pominjemo jednog, pripremite se svi koji ste bili u kontaktu sa bilo kim. Stvar je Doma da pokreće inicijative, da ima argumente, da insistira na političkoj odgovornosti. Vijeću ministara niko ne zabranjuje da iz svojih nadležnosti pokreće pitanje odgovornosti itd. A s obzirom da ove godine prvi put imamo Izvještaj revizorske komisije koja ukazuje na nelogičnosti, ukazuje na način rješavanja problema itd. ja sam to pohvalio na prošloj sjednici Doma i ja hoću jasno da kažem i pošto sam bio i poslanik u prošlom sazivu

da je promijenjen koncept rada, dakle, prošlog saziva Vijeća ministara pa čak rade i oba doma i koncept rada u ovom sazivu. Ja nisam zarad promjene koncepta da neko snosi i političku odgovornost. Ne bih volio kada bi ovo ličilo na taj dio zaključka. Jednostavno, mi donesemo generalnu odluku i idemo dalje a svoj predlog će imati za tačku dnevnog reda. Naravno, ovdje se pominje konkretno ime zamjenik ministra spoljnih poslova gospodin Jadranko Prlić. Ono što treba iznijeti jeste da to ne liči na nešto što to može biti lično i ono što nije po mom ukusu, moram biti iskren, jeste, a reći će to u raspravi, ako bude tačka dnevnog reda, da ovakve inicijative ne smiju biti, ili ne smiju ličiti na suđenje nećem što se dešavalо a što je, također, dalo postrek razvoju BiH, da bi se ona našla u današnjoj fazi u kojoj jesmo i rasterećeni pričama o svemu. Dakle, volio bih da je bio ambijent pre tri godine da na ovakav način raspravljamo o svim stvarima u BiH. A, evo ja će se izjasniti, naravno. Ne mislim da je dobro generalno imati tačku dnevnog reda, kao u vrijeme bivšeg CK, znate otuda različite aktivnosti pojave pa onda se pomene ime pa onda se kaže svi koji su bili u tom sazivu neka se pripreme. To bi bila ružna ...

SEJFUDIN TOKIĆ

Nisam vam dao riječ. Vratite se na mjesto.

HALID GENJAC

Mogu li dobiti riječ za krivi navod?

SEJFUDIN TOKIĆ

Molim sve izaslanike u Domu da je tri minuta rasprava o utvrđivanju dnevnog reda. Za riječ se javio po Poslovniku krivog navoda uvaženi kolega gospodin Genjac.

HALID GENJAC

Zahvaljujem. Mogao sam ovo ... saopćenje i na nogama saslušati, ali, dakle, gospodine Špiriću, ja vas molim da ne karakterizirate moj prijedlog za dnevni red, jer kao delegat imam pravo da predložim. Svoj odnos prema zakonima, ja sam i do sada pokazao i danas će pokazati, prihvatajući zakone koje ste vi kao član Kolegija na Komisiji za usaglašavanje odbili. To je jedna stvar.

Druga stvar, kao i usvajanje zakona, podjednako važnost za mene ima i dignitet predsjedavajućeg Doma i Kolegija i ovog doma.

SEJFUDIN TOKIĆ

Ja se zahvaljujem. Ja vas molim da definišemo, dakle, do sada sve inicijative koje su bile i da pitamo da li ima novih inicijativa. Naravno, da ćemo shodno našem poslovniku, tradiciji koju smo gradili, graditi ćemo rada u ovom domu svi prijedlozi doći na izjašnjavanje, a video sam nekoliko dignutih ruku, pa me interesuje samo karakter.

Prvo se javio gospodin Jusufović za pojašnjenje, ali ja vas molim da budete decidni i usput bi bilo dobro, da znamo, prije nego što pristupimo izjašnjavanju, jer imaju dva puta, dvije tačke dnevnog reda. Jendo je izglasavanje, jedno je ne povjerenje predsjedavajućem, obadvije od predstavnika Stranke demokratske akcije.

Da li se to možda može spojiti u jednu tačku dnevnog reda, prilikom izjašnjavanja, hoćemo li uvrstiti takvu tačku dnevnog reda.

MUNIB JUSUFOVIĆ

Evo, upravo je gospodin Špirić, sasvim možda opravdano tražio da se pojasni šta je sadržaj ove inicijative. Ja sam, istina, imao namjeru da to kasnije saopštим, ukoliko ova inicijativa, odnosno uđe u dnevni red. Međutim, nema nikakvih stvarno tajnih i evo kratko je to, ja će pročitati.

Ovdje je predmet, zahtjev za sazivanje vanredne sjednice Kluba. Zahtijevam da u što kraćem roku zakažete vanrednu sjednicu Kluba sa samo jednom tačkom dnevnog reda izglasavanje nepovjerenja Sejfudinu Tokiću, bošnjačkom članu Kolegija Doma naroda.

Sejfudin Tokić je, samovoljno, bez stava Kluba Bošnjaka, prilikom usaglašavanja teksta Zakona o praznicima u BiH, pristao na Kolegiju doma da se 25.novembar, Dan ZAVNOBIH-a, kao državni praznik preimenuje samo u 25.novembar, dan antifašizma. Na ovaj način Sejfudin Tokić je jednom od najznačajnijih datuma u BiH, datuma koji svjedoči o kontinuitetu državnosti BiH, oduzeo specifično značenje vezano za BiH.

Cijenomo da se radi o ne dopustivoj samovolji, s toga predlažemo da postupite po našem zaključku. Prema tome, to je inicijativa i sadržaj. Toliko.

SEJFUDIN TOKIĆ

Dobro. Gospodin Divković, pojašnjenje. Je li nova inicijativa gospodine Divkoviću?

IVO DIVKOVIĆ

Ja sam već pojasnio za što sam predložio promjenu 18.tačke današnjeg dnevnog reda. Ja samo hoću da dodam još jednom, znači da su tri ministarstva pregledana. Hoću da dodam da u svakom ministarstvu postoji, koliko znam ministar, zamjenici ministara, odgovorni djelatnici koji snose odgovornost punu za stanje u ministarstvu i da se držimo neke, upravo, principijelnih stavova, a to je da ljudi koji su odgovorni, koji zato plaću primaju, kojima piše da su odgovorni za dijelove poslovanja, jer su napravljeni propusti, moraju snositi odgovornost. To gospodine Špiriću nisu nikakva komunistička ili ne znam kako ih vi zovete, to ne možete bar meni i ovim ljudima iz Kluba Hrvata pripisati, jer ako bismo se vratili u prošlost ko je šta bio u komunističko vrijeme i gdje, slika bi izgledala sasvim drugačija.

SEJFUDIN TOKIĆ

Ja se zahvaljujem. Gospodin Živković se javio, netačan navod, oprostite molim vas uvaženi kolega Živkoviću.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ja to simpatišem oko poređenja prošlih vremena, naravno, sve što sam radio radio sam sa puno zadovoljstva i uopšte mi ne smeta i ovako ih sada može sad ... atmosfera u Parlamentu. Ali, hoću da kažem, vidite u kakvu situaciju mi dolazimo sa izmjenom tačkom. Niko ne spori da ovaj dom može kad hoće i na način koji definiše zahtjev da ga definiše prema bilo kojoj pojavi, gdje se traži politički ugao posmatranja, ali je, naravno, predlagač ovdje izašao sa jasno definisanom tačkom dnevnog reda kojoj se želi dati opšti okvir. Ja ču reći ako ta tačka dnevnog reda bude uvrštena. Daću i svoj, naravno načinom glasanja, jesam li za tačku ili nisam i, naravno, prisustvovat ču toj tački ukoliko je prihvate delegati, ali nisam zato da se daje u sklopu ove tačke opšti okvir. Ja ne sporim da to hrvatski delegati mogu definisati zaključak koji ču ja lično da podržim. Ali, mi ovdje moramo jednom imati čistu situaciju. Ovdje imate predsjedavajućeg i njegov zahtjev. Ako se uvrsti tačka, reći ču ja na što meni liči zahtjev, konkretno predsjedavajućeg i za što nisam ili za što jesam.

Dakle, ja molim da svi prijedlozi jesu legitimni. Ja ču sojim načinom izjašnjavanja vam dati do znanja šta mislim o prijedlogu, da ne ulazimo u polemike. Jednostavno ćemo riješiti problem glasanjem.

SEJFUDIN TOKIĆ

Ja, zaista, mislim ako nema novih inicijativa da ...

NIKOLA ŠPIRIĆ

Izvinjavam se, vezano za prijedlog gospodina Jusufovića, pošto mi je objasnio šta je razlog da se stavi tačka dnevnog reda, ja mislim da poslovničko,nemam namjeru, stvarno da branim predsjedavajućeg ni bilo koga od delegata, ali imam namjeru da govorim jezikom Poslovnika i zakona.

Poslovnička je obaveza Kolegija da se usaglasi ili ne usaglasi. Imate danas izvještaj gdje se nismo usaglasili oko dve tačke. Znači li to da će se svaki put kad se usaglasimo neko kazniti? Tražiti, a cilj jeste poslovnički da postignemo postići kompromis. Ja sam očekivao tamo gdje smo postigli kompromis da će to biti promovisano kao vrlina kao dobra stvar za BiH. Dakle, to je ono što se tražilo od nas. Ja sam mislio da će nas kritikovati tamo gdje nema kompromisa a ne tamo gdje ima kompromisa i zato nisam zato da se ta tačka stavlja na dnevni red, jer se ne radi o kršenju Poslovnika, ne radi se o nečemu, o čemu bi mogao čovjek da raspravlja i da kaže nanešena je šteta. Hvala vam.

SEJFUDIN TOKIĆ

Izvolite.

IVO ŽIVKOVIĆ

Gospodine predsjedavajući, kolege zastupnici, pošto je gospodin Divković u svom drugom obraćanju rekao dio onoga što sam ja mislio reći, ja nisam htio odustati od javljanja. Ja osobno, jako cijenim zastupnički rad gospodina Tokića i on svaki mjesec pokreće dvije do čak četiri inicijative kao poslanik i vrlo je vrijedan na tom

poslu. Međutim, slobodno se usuđujem reći da, dio inicijativa, koje on pokreće, obzirom na teško stanje u ovoj zemlji, bremenitu puno većim problemima od nekih koje je on pokretao, često se može shvatiti ili predproizvesti u krivo rasipanje političke energije i, zapravo skretanje od bitnih problema. I ovo, po mom sudu izdvajanje ove točke 18.o kojoj se, očito, Kolegij usuglasio da se iz Izvještaja Ureda za reviziju koja se odnosila na tri ministarstva i či se rad nastavlja da se samo jedno ime izvuče i da se traži njegova smjena, ja ne mogu podržati, zato što se ta revizija shvatila kao istraga i proganjene ljudi, a ne kao ukazivanje na propuste i na ono što bi trebalo popraviti. Na kraju krajeva, ovdje su neki izvještaji Ministarstva vanjskih poslova iz prošlog saziva na ova dva doma prihvaćeni. Prema tome, i to treba imati u vidu, kad se o tome govori. Ja smatram da, na tragu kako je to predložio Klub hrvatskih izaslanika, treba tražiti rješenje i za ovo. DA se da nalog Vijeću ministra da revizija nastavi svoj rad i da se, eventualno, u postupku utvrde određene daljnje nepravilnosti pa sukladno tome, ako zato se procijene da ima potrebe, pokrene određena odgovornost protiv ljudi, a ne ovako da se izdvoji jedno ime i pravi od njega slučaj, a revizije u lošem stanju i krivom poslovanju Ministarstva civilnih poslova i komunikacija, Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa gdje su, također utvrđene nepravilnosti se ovog trenutka, na jedan po meni nekoraktan način prešućuju. Za mene ovo treba gledati u paketu i molim vas da na dnevni red se uvrsti ova točka kako je formulirao Klub hrvatskih izaslanika. Hvala.

SEJFUDIN TOKIĆ

Ja se zahvaljujem. Džaferović se, uvaženi gospodin javio za riječ. Poslije toga nek se pripremi Šimić. Imamo još prijava. Izvolite.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Poštovane kolege, dame i gospodo, ja samo želim da nastavim tamo gdje je gospodin Jusufović stao, predsjednik Kluba Bošnjaka u Domu naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Dakle, on vam je pročitao zahtjev za sazivanje vanredne sjednice Kluba i zahtjev za izglasavanje ne povjerenja gospodinu Sejfudinu Tokiću bšnjačkom članu Kolegija Doma naroda, kojeg smo potpisali i uputili gospodinu Jusufoviću, dr. Genjac i ja. Razloge je gospodin Jusufović pročitao.

Danas je održana sjednica Kluba Bošnjaka. Na sjednici su bila prisutna četiri delegata. Od ta četiri delegata, dva su glasala za ovaj zahtjev, dvojica, ja sad ne znam precizno, dakle, objasniti, dvojica ili su bila uzdržana ili je jedan bio uzdržan drugi bio protiv. Uglavnom dva glasa su, većinska glasa od prisutnih na sjednici Kluba Bošnjaka i budući da se, prema Poslovniku, kad je u pitanju rad radnih tijela, prilikom glasanja ne računaju uzdržani glasovi, ili glasovi onih koji nisu se izjašnjivali, Klub Bošnjaka je, dakle, većinom glasova izglasao ne povjerenje gospodinu Sejfudinu Tokiću i ovo što je gospodin Jusufović predložio danas, ovo je zapravo zahtjev Kluba Bošnjaka za smjenu gospodina Sejfudina Tokića sa mjesta člana, bošnjačkog člana Kolegija Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH. Toliko.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem se. Gospodin Šimić, a potom se javio za riječ uvaženi kolega Spahić i ko se još javio za riječ da bi, Ilić.

ILIJA ŠIMIĆ

Uvažene kolege predsjedavajući, dragi prijatelji, naime, svaka inicijativa za promjenu dnevnog reda je, naravno, legitimna i ja bih o svakoj toj točki, ako se nađe u dnevnom redu imao priliku reći o ovim – dvjema prijedlozima bih rekao, ali ču koristiti priliku, u okviru poslovničkog vremena i reći ču to unaprijed. Naravno da podržavam prijedlog gospodina Divkovića, upravo onako kako je formuliran, a gospodin Novaković je dosta logično reagirao na to, da smo mi imali zaključak Doma u tom pogledu, neću sad ponavljati kako je gospodin Divković to rekao. Međutim, Vijeće ministara, pošto nije reagiralo na zaključak Doma naroda, onda mislim da je logično danas formirati točku onako kako je izdiktirao gospodin Divković, jer je ona, potpuno sveobuhvatnija i logičnija u odnosu na reviziju triju ministarstava.

Što se tiče, dakle, odmah se izjašnjavam, glasaču za takav prijedlog. Što se tiče prijedloga za smjenu gospodina Tokića, obdje inicijative, koliko god može nekom izgledati nedemokratski, ja ču se unaprijed izjasniti da ču biti protiv takve inicijative, ne iz nikakve kolegijalne solidarnosti sa članom Kolegija, nego u vezi s provom inicijativom gospodina Jusufovića, član 60. Poslovnika broj jasno kaže na koji način se usuglašavaju ovakvi projekti i zaključci koji ostanu ne riješeni u Domu i Kolegij je tako postupio.

Politički kontekst tog važnog pitanja i zakona o državnim praznicima BiH. Nama je svima poznato, on je vrlo težak i da ne tražim riječi složen itd. mi smo i to imali u vidu, ali u prvom redu Poslovnik. Naravno da taj politički kontekst može već na sljedeću našu sjednicu doći na dnevni red, u okviru izjava i dopuna već postojećeg zakona i svaku bih takvu inicijativu podržao. Toliko o inicijativi kluba, zbog čega je osobno ne mogu podržati. Što se tiče druge inicijative, zbog javno iznesenih Tokićevih tvrdnji javno iznesena, neka se gospodin predsjedavajući javno s tim i nosi i tu je javnost da osuđuje i presuđuje. Ja bih molio da se mi vratimo dnevnom redu da ga usvojimo i da radimo u ovom domu, a ovo su, ipak takve vrste pitanja da podgrijavaju atmosferu nepotrebno u jednom ovako važnom i visokom domu da ta pitanja, ipak za druge nivoe i oblike rasprave. Hvala lijepa.

SEJFUDIN TOKIĆ

Gospodin Spahić, je li krivi navod. Izvolite. Možete prilikom glasanja tačke dnevnog reda ...

MUNIB JUSUFOVIĆ

Osjećam potrebu da, ipak, kažem nekoliko riječi u vezi ove inicijative. Čini mi se da sam ja na početku pojasnio o čemu se radi. Ja nisam htio da obrazlažem sadržaj rasprave, koja je vođena na klubu. Prema tome, gospodin Tokić je jasno rekao da ovo nije u skladu. Ja sam rekao u skladu sa poslovničkom procedurom iz osnovnog razloga, što on kao član Kolegija i tako je data nadležnost da usaglašavaju, odnosno da traže određene kompromise. Prema tome, on je to jasno rekao. Ja sam, također,

jasno rekao i ni u jednom momentu ne tretiram ni da sam ni uzdržan ni za ni protiv, vrlo jasno i Tokić i ja smo članovi Alijanse. Prema tome, ja nisam smatrao uopšte o ovom pitanju, nisam ulazio u njegovu raspravu iz jednog osnovnog razloga što ovim pitanjima smatram da su ona značajna, u tom slučaju bi trebala da raspravlja Alijansa, ili u najmanju ruku da imam stav stranke. Prema tome, ja nemam, znači, tog stava i kod izjašnjavanja, takođe da bude jasno, ja neću, ne treba me računati ni za ni protiv ni uzdržavn, to je vrlo jasno.

SEJFUDIN TOKIĆ

Ja se zahvaljujem. Mislim da je ovo treće pojašnjenje dovoljno da znamo u detalje što se desilo na klubu. Izvolite gospodine Spahiću, nek se pripremi uvaženi kolega Ilić.

IBRAHIM SPAHIĆ

Gospodine predsjedavajući, članovi Vijeća ministara i gosti, prvo bih želi da razjasnim gospodinu Špiriću, članu Kolegijuma, koji je član Ustavno-pravne komisije, da je stigao zapisnik, u kojem u istinu, pod tačkom 3.gdje treba da стоји rečenica: "U dalju poslovničku proceduru". Komisija nije usvojila ni jedan drugi predloženi amandman, a u tački 1. i 2. kaže se usvojila je amandman gospodina Špirića, a u tački 2. Prihvatile je izmjenu jedne riječi, izbacila je riječ "vlasti", tako da je to korektno. Mislim da će gospodin Špirić sada biti spreman da sudjeluje konstruktivno kao što je to pokazao povodom zakona o konkurenciji, jer je taj zapisnik i pred njim. Ja se nadam da je Služba obezbijedila i članu Kolegijuma informaciju. Ja molim da se ukakže jedan drugi, bilo je drugih amandmana pa se izjašnjava da druge nismo prihvatali. Tačkama 1.i 2. smo prihvatali gospodina Špirića i Vijeća ministara izmjenu u vezi sa ovim zakonom. Mislim da to možemo konstatovati da to ne bi komplikirali. Taj zakon treba da ostane u dnevnom redu, jer je postupljeno vrlo korektno od strane Komisije za ustavno-pravna pitanja. Nema jeste, izvještaj ste dobili i nema nikakvog razloga da se stvari komplikiraju. To je u vezi sa tačkom dnevnog reda o Pravobranilaštву BiH. Sada u vezi sa drugim pitanjima koja su pokrenuta.

U vezi sa pitanjem koje je tačku 18.tretira, želio sam skrenuti pažnju na sljedeće. U istinu je zanimljivo na koji način se personalizira pozicija, prilikom predlaganja dnevnog reda i kako se depersonalizira ličnost u dnevnom redu. U potpisu smo dobili od strane Kolegijuma, dakle, prijedlog dnevnog reda, na što nisu reagovali ni jedan član Kolegijuma, poziv da raspravljamo pod tačkom 18. Ovako je formulisana.

Prijedlog zaključaka o zahtjevu za smjenu zamjenika ministra za vanjsku trgovinu i ekonomske odnose Bosne i Hercegovine, predlagač zaključka predsjedatelj Doma naroda. Moram da kažem, koliko ja znam postoje dva zamjenika ministra za vanjsku trgovinu i ekonomske odnose BiH, postoji depersonalizirana pozicija u pozicu a personalizirana pozicija u zaključku predsjedatelja Doma naroda. To je za mene, jednostavno, samog po sebi u startu ne suglasno sa onim o čemu smo slušali predavanje o demokraciji od gospodina Špirića, koji je uobičajio da ima sposobnost da takvo nešto može uvijek opravdati, a ja to nisam u stanju. Tako bih molio da u vezi s tim da znam o čemu se mi izjašnjavamo. Da li se izjašnjavamo o pismu gospodina Sejfudina Tokića, koji je uputio nama delegatima i o dnevnom redu? Ako se

izjašnjavamo o dnevnom redu, onda bih volio znati o kojoj točki dnevnog reda, da li se odnosi na neku ličnost koja ima ime i prezime ili se odnosi na nekog zamjenika koji nema ime i prezime, tako to piše. Volio bih da mi ne objašnjavate kako se podrazumijeva da se to opisuje u pismu koje smo dobili od gospodina Tokića, jer to zaista nije svrshishodno.

Pošto se dnevni red usvaja, a prilozi dnevnog reda su uvijek prilozi.

Što se tiče stava gospodina Šimića, kao trećeg člana Kolegijuma, koji se o ovome izjasnio na kraju izjašnjavanja svih, želio bih reći da i ta procedura mi nije jasna, ukoliko je gospodin Šimić prihvatio ovako definiran nejasno dnevni red i ponudio ga preko predsjedavajućeg delegatima, postavio bih sebi pitanje. Kako je onda gospodin Šimić, mogao na Klubu Hrvata u Domu naroda, pristaviti i pristupiti promjeni svog stava a koji je razložno razmotrio interes ovog doma i Kolegijuma da nastupa sa dnevnim redom, koji bi omogućio da danas radimo bez ovih nejasnoća, koje su, naravno, u startu jasno definirane.

I na kraju, u vezi sa tačkom 18.želim reći svoj stav. U tački 18.naravno, kad budem znao kakav je predmet te tačke bi, želio reći da je moguće prevazići ovaj problem, tako što će se inicijativom gospodina Tokića Sejfudina to u okviru inicijativa delegata i drugih prijedloga, koji su dalje, ima tačka dnevnog reda, mislim da ne bude se odmah tu, uvrstiti i zamoliti gospodin predsjedatelj, da to, ukoliko ima potrebu, da kao izjavu kao delegat kao izaslaničku inicijativu i zahtjev upućen Vijeću ministara, Predsjedništvu i svima koji su nadležni u vezi sa ovim pitanjem, naprsto zbog toga što bi time rasteretili dnevni red i što bi legitimno zadržao svoje polsaničko pravo delegatsko i kao predsjedatelj kao delegat, da uputi svaku vrstu inicijative, i

Drugo, uspostavio bi jednu harmoniju u ove pozicije u kojima smo došli, u vezi sa izjašnjavanjem o kojem smo imali debatu po tom pitanju.

S druge strane bi želio skrenuti pažnju na činjenicu, da ja ne vidim razloga, da u dnevni red ulazi donošenje bilo kakvog zaključka, o onomu što je već zaključeno. Prilikom usvajanja Izvještaja revizione revizije, ova tri ministarstva, upravo ovo na čemu insistira u jednom personalnom smislu gospodin Tokić je zaključeno i odnosi se na sve. Tako da gospodin Špirić koji je, također, bio funkcioner jednog od ova tri ministarstva kao i svi drugi, ne mogu izbjegći odgovornost koja će biti procesuirana na temelju zaključka ovog doma na prošloj sjednici. Ne postoji nikakav način da zamijenimo teze i da oslabimo svoj zaključak sa prošle sjednice. Prošla sjednica je bila precizna.

SEJFUDIN TOKIĆ

Ja bih vas zamolio, tri minute je ...

IBRAHIM SPAHIĆ

Moja je preporuka da se ova tačka dnevnog reda prosto prenese, ako se slaže gospodin predsjedatelj i ako Kolegij nema jedinstven stav. Koliko vidim u ovom trenutku, nakon izjave gospodina Šimića, uvrsti u delegatske inicijative, potpuno korektno, kao što je to omogućeno svakom delegatu pitanje.

Pošto mi je isteklo tri minute, želim sasvim precizno reći, samo još jednu rečenicu oko tačke koju je pokrenuo gospodin Jusufović kao predsjedatelj Kluba i o kojoj su govorili ostali članovi Kluba izuzev gospodina Tokića i mene.

Gospodin Tokić pošto se nalazi, kako bih rekao, kao tačka dnevnog reda, tako su ga predložili predsjednici kluba, vjerovatno očekuje da ćemo se mi svi pojedinačno sad izjasniti o inicijativi i da ćemo kao glasati o tome itd.

Ja moram da kažem dvije stvari.

Prvo, da izjavim, pošto je ovo službeni jedan razgovor i ozbiljna informacija, ja nisam dobio poziv za Klub delegata bošnjačkog naroda u kojem je formulirana tačka dnevnog reda kako nam je pročitao gospodin Jusufović. Samo sam dobio obavještenje da će se prije sjednice Doma naroda u 9,30 održati sjednica Kluba. To je prva stvar koju želim reći i ja sam zakasnio na taj sastanak, tad je već bio gotov 15 do 10. To je jedino što želim da kažem oko tog stava.

Drugo, što se tiče inicijativa koje su ovdje na dva načina različito obrazložena, jedan način koji daje predstavnik, kao što je rekao ni stranke, ni saveza stranaka, kao delegat gospodin Genjac i drugo koje je dao obrazloženje predsjedavajući Kluba Bošnjaka. Moram reći da bi bilo logično i sasvim normalno da u svezi s tim postoji izjašnjanje Kluba Bošnjaka, pošto se tu započela ta inicijativa i da bi bilo korektno da se taj klub održi u toku ove sjednice, poslije ove sjednice, hajde da se oko tih stvari razjasnimo kako bi omogućili normalnu debatu u ovom domu naroda. Ne vidim uvjeta da se izjašnjava o tački povjerenja gospodinu Tokiću na ovoj sjednici niti da se uvrštava to u dnevni red, naprsto zbog toga što takvu poziciju, kako rekoh, definiciju, koja bi sadržavala u sebi neko temeljno obrazloženje mi nemamo. Ja znam da se mnogi ljudi naslađuju pozicijama, koje bi bile moguće otvorene u svezi ovom tačkom dnevnog reda ili bilo kojom drugom tačkom dnevnog reda, koja ide al-personem, dakle, koja se kreće, zato bih predložio na kraju, predložio bih da se omogući cjelokupnom Klubu Bošnjaka da se u toku ovoga ili obezbijedi pauza, ne znam kako ćete to uraditi i da dođe do izjašnjenja.

Takoder, bi otvorio, zaista, i rekao da klub stavova delegata u vezi sa tačkom 18. Hrvata podrazumijeva drugačiji pristup izjašnjavanja o dnevnom redu i mislim da bi najmudrije bilo da napravimo jednu pauzu i da izađemo da se skoncentrišemo na zakonske projekte, za koje vjerujem da će onda gospodin Špirić kao što je uvijek isticao dati svoj krucijalni doprinos u radu.

SEJFUDIN TOKIĆ

Gospodin Špirić se javlja za krivi navod, gospodin Šimić se javlja za krivi navod, gospodin Ilić čeka.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, ovaj lepršav stav Ibrin, ja mislim da nikog ne može da ubrošeri. Vjerovatno je Ibro ljut što nije dobio nekakva poziv u klubu delegata, a to mora da pita svoje kolege, što se to tako dešava, možda ljudi misle da je on kao macina trava, došao ne došao isto. To je, pošto se on obraća često meni, moram da tu

jažem dragi moj kolega Ibro, nećeš naći Nikolu Špirića ni u jednom izvještaju kao negativca. Taj izvještaj koji vi očekujete je gotov i na tvoju ličnu sreću ili nesreću se pravi pomalo razlika što meni nije zadovoljstvo, jer sam imao divnu saradnju sa mojim kolegama u ministarstvu. Prema tome, nije dobro na ovakvim sjednicama pričati o svojim kolegama tako. Ja se pozivam na jedan ovako drugarski duh, ako želiš da ga njeguješ, ja sam, naravno, spreman s druge strane. Ja molim delegate, pošto postoje tačke dnevnog reda, kao što ne uskraćujem bilo kome ne mogu ni predsjedavajućem Tokiću da ponudi tačku dnevnog reda. Lično ću se izjasniti o svakoj tački dnevnog reda, načina dizanja ovog ili onog kartona, kao što ćete i vi to uraditi. Nema potrebe međusobno da polemišemo, ali ima potrebe da se izjasnimo o dnevnom redu. Ako je potrebna pauza, treba dati pauzu da se ljudi – klubovi usaglase. Ali, mislim da ovo, uvlačenje Nikola Špirić bi trebao da odgovara zato što je rođen '56.u Drvaru itd. što je bio živ i učestvovao u radu a nema ni jednog traga negativnog izvještaja. Gospodine Ibro, nije drugarski, nije kolegijalno, nije parlamentarno, nije kako god hoćete. Hvala vam.

SEJFUDIN TOKIĆ

Ja se zahvaljujem. Izvolite gospodine Šimiću.

ILIJA ŠIMIĆ

Ovo kvalificiram kao repliku, mada ovo nerado radim, pošto je kolega Spahić malo vrijednosno kvalificirao svoj istup i ja ću se tako poslužiti. Rekao bih da nije baš neki veliki domet davati poduke logičke naravi, političke naravi, demokratske naravi, čak moralne naravi, ja sam očito tako pristupanje gospodina Spahića glede mojih stavova oko dnevnog reda, a sada ... mislio sam da sam bio jasan u svom prvom istupu.

Naravno da je Kolegij usuglasio dnevni red. Ali, vi znate kad ste dobili prijedlog mogućeg dnevnog reda. Ja sudim kolega Spahiću da bi bilo logično da je čovjek svakim danom pametniji a što ne bih i ja bio pametniji danas ili jučer nego prije petnaest dana i promijenio svoj stav. Mislim da je to logično i legitimno. Ne vidim, dakle, šta u tomu ima loše. Ne znam šta bih još, složio bih se sa kolegom Špirićem, nema potrebe da se mi ovdje naduravamo ni intelektualno ni politički, treba raditi, ja znam da je Spahić zato i mislim još jednu važnu stvar reći. Članovi Kolegija nisu ni u čemu uskraćeni kao svaki delegat i izaslanik, pa mi možemo, naravno i o dnevnom redu i o svakoj drugoj točki ponuditi svoj stav. Ponudili smo jedan i imamo pravo ponuditi i drugi. Ja sam ponudio drugi stav. Hvala lijepa.

SEJFUDIN TOKIĆ

Ja se zahvaljujem. Gospodin Genjac ima prednost, jer se pozvao na krivi navod.

HALID GENJAC

Dakle, imam jednu poslovničku intervenciju i jednu reakciju na krivi navod. Ja bih predsjedavajućeg zamolio da zaštitи dignitet svakog poslanika pojedinačno a i klubova poslanika također. Termini, klubovi i macine trave nisu primjerene za Dom naroda, pogotovo od člana Kolegija.

Druga stvar, mene je upozorenje prije nego što sam dobio riječ da čak sjedem da to saslušam da traje diskusija tri minute. Neki su diskutovali više od tri minuta a to im je tolerisano. Dakle, prije nego što sam diskutovao, upozoren sam, a neki koji su prekršilinisu upozorenji. Molim da se vodi ravnopravan tretman svih delegata.

Treća stvar, krivi navod u par navrata je pomenuta,kapacitet Kolegija da u svojstvu Komisije usaglašava sve. Apsolutna je to činjenica i aposlutna je to poslovnička odredba i pravo Kolegija. Ni u jednom trenutku, pokretači ove inicijative to nisu osporili. Osporili smo, međutim, pristanak da se jednom danu, značajnom za povijest BiH, značajnom za ukupnu državotvornost, oduzme ta državnotvornost i da na taj način u Prijedlogu zakona nemamo ni jedan dan u kome se spominje Bosna i Hercegovina, nego imamo 1.maj, imamo 8.mart i imamo Novu godinu i imamo dan antifašizma.

Dakle, to je ono što je nama, zbog čega smo pokrenuli inicijativu da se utvrdi odgovornost, inicijativa ispred grupe poslanika, pogotovo kad se tom danu uzima državotvornost, a u naknadnim postupcima gospodina Tokića daje vjerski sadržaj, na način da se organiziraju sastanci, na kojima se predviđa da će se taj dan obiljažavati meditacijom.

SEJFUDIN TOKIĆ

Ja se zahvaljujem. Koliko vidim, konačno gospodin Ilić može dobiti riječ.

DRAGUTIN ILIĆ

Gospodine predsjedavajući, kolege delegati, izašao sam zbog dva razloga. Prvi je, ova po meni, nepotrebna rasprava, gdje jedni druge prevodimo tumačimo. Ljudi su izašli sa jasnim prijedlozima i inicijativama. Ima Poslovnik. Vi predsjedavajući imate tu i sekretara Doma koji može da vam pomogne u tumačenju Poslovnika i ja vas molim da se držimo Poslovnika. Nepotrebno smo izgubili, čini mi se vrijeme. Ja cijenim jako one koji su dobri oratori i koji pokazuju ovdje svoje govorničke vještine, ali ima i tribina n kojima se to može pokazivati. Ja sam da ovdje radimo efikasno i da ne gubimo vrijeme u ovome kako smo to do sada radili.

Drugi razlog mog izlaska jeste, što molim da se pred svaku sjednicu, kao prva tačka dnevnog reda uvijek nađe zapisnik sa prethodne sjednice, pa ćemo možda izbjegći neke rasprave i polemike, kao što je ova o tački broj 18. Hvala lijepa.

SEJFUDIN TOKIĆ

Ja se zahvaljujem.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Riječ ima predsjedavajući gospodin Tokić.

SEJFUDIN TOKIĆ

Poštovane kolege, dame i gospodo, mislio sam u prvi mah da se ne javim, poštujući opredjeljenje da kao predsjedavajući ovog visokog doma, prvenstveno trebam svoje vrijeme i svoje aktivnosti usmjeriti za ovaj dom što efikasnije

funkcioniše a ne polemike i isticanje razlika u mišljenjima koje se očituju u ovom sastavu Doma a bilo je, očito, i u čitavim prethodnim godinama.

Muslim, činjenica je da je iznešeno čitav niz netačnih stvari, me navodi da prije nego što pristupim izjašnjavanju o sasvim legitimnim inicijativama, uvaženih kolega izaslanika-delegata, želim reći sljedeće.

Ovdje se spominje usaglašavanje, vezano za Zakon o praznicima. Usaglašavanje je provedeno u potpunosti u skladu sa Poslovnikom a javnost i ovaj dom bih podsjetio da je predlagač tog zakona moja malenkost, sa nekoliko članova Parlamentarne skupštine u ovom sazivu, odnosno iz ranijeg saziva.

Inicijativa naša je bila da se nađu zajednički datumi, koji će biti praznici i koji će biti vrijedno za pripadnike sva tri naroda i oba bosanskohercegovačka entiteta. I mi smo u tim nastojanjima uspjeli u okviru izjašnjavanja u Domu naroda a potom na usaglašavanju.

Obzirom da ovdje postoje dvije stvari. Jedno je čisto poslovnička. Poslovnički, to prvnici mogu tumačiti nikakav prekršaj, niti povreda moje dužnosti kao predsjedavajućeg nije napravljena, odnosno kao člana Kolegija, tada zamjenika predsjedavajućeg.

Što se tiče, eventualno, političke odgovornosti, na koju se ovdje ističe i na koju se u principu poentira kombinujući čas proceduralno, čas politički. Što se tiče politički želim reći sljedeće.

Gospoda iz stranke, koji ovdje govore o 25.novembru su inače prihvatili da se 25.novembar, glasali su za taj prijedlog slavi kao dan ZAVNOBIH-a, a protestuju zato što je to skraćeno nazvano Dan antifašizma. Ali više od toga, s obzirom da ulazi u jednu političku polemiku i sinhronizovanu aktivnost svih ovih koji su ovih dana iskaljivali različite političke stavove, vezano i za reviziju itd. više od toga je bitno da javnost zna da je gospoda iz te stranke '92. godine, '93. godine, aktivno djelovala, zabranjivala i medijski napadala bilo kakvo obilježavanje 25. novembra. U tom kontekstu, mislim da sam bio dužan to saopštiti i želio bih pozvati da se u Predstavničkom domu konsenzusom kako se to inače radi pokuša doći do još nekih datuma, uz istovremeni svoj politički stav da Dan ZAVNOBIH-a je, jedan od najvećih datuma i zbog toga i jeste prednost tog usaglašavanja, što je nakon šest godina, poslije potpisivanja Dejtonskog mirovnog sporazuma u Domu naroda prvi put taj dan priznat na čitavoj teritoriji BiH, što je daleko bitnije od toga da to slavi neko u pojedinim dijelovima BiH.

Što se tiče navoda i inicijative, druge inicijative, jer one su odvojene, jer tako ćemo se izjašnjavati odvojeno, ukoliko predlagač ne odustane, radi se o inicijativi, vezano za izjavu koju je predsjedavajući delegacije, odnosno predsjedavajući grupe socijalista u Vijeću Evrope dao prilikom oficijelnih razgovora sa BH parlamentarnom delegacijom u Vijeću Evrope.

Predsjedavajući delegacije je, rekao u jednom trenutku ne možete negirati zajedničke fotografije Bin Laden i Izetbegovića i o tome postoji službena zabilješka i na bazi te službene zabilješke, Ministarstvo vanjskih poslova je poslalo notu, na koju

je austrijska ambasada dala odgovor o kojoj je javnost upoznata. Ja nisam bio tamo sam na tom razgovoru. Ne smatram uopšte to pretjerano bitnim detaljem, da li se neko slikao ili nije slikao, ali sam osjećao potrebu da ne čutim o tome u javnosti kao što nije se prečutalo ni u oficijelnim službenim zabilješkama. Ne mislim da je to pitanje dokazivanja i povezanosti prethodne strukture vlasti sa nekim krugovima ni da ni ne. ... koji je danas prvoosumljičeni za terorističke napade je, u ranijim periodima radio i za druge i države i druge, ako je u pitanju u kojem je redu ta fotografija eventualno bila, ali govorim, dakle, tačan navod što je tamo rečeno i to je tako rečeno i ja u javnosti ništa izuzev toga nisam rekao. Ja nisam rekao ni da postoje fotografije, ni da sam video fotografije, nego sam rekao da je u razgovoru rečeno ovako.

Podsjetit će javnost, s obzirom da je to ovako zgodna tema za špekulacije, da je u noti rečeno da je, na bazi pisanja štampe predsjednik socijalista spominjao ove dužnosnike itd. što ne mislim da treba biti tema rada ovog visokog doma. I kao predlagač, treća inicijativa koja je ovdje naznačena kao moguća tačka dnevnog reda ispred Kolegija Doma naroda, jeste inicijativa za pokretanje smjene zamjenika ministra za vanjsku trgovinu gospodina Prlića.

Ja će vas podsjetiti, mi smo na Domu naroda, nakon što je usvojen Izvještaj o reviziji ova tri ministarstva i u Predstavničkom domu i u Domu naroda, zaključili da sve nadležne institucije su dužne pokrenuti političku i svaku drugu odgovornost, odgovornih za nezakonitost koja je konstatovana u tom izvještaju.

Moja inicijativa je kompletno prenešena iz Izvještaja o reviziji. Dakle, tekst moje inicijative je usvojen ovdje u ovom domu jednoglasno. Jedini funkcijer, jedina osoba koja je prozvana direktno, kao odgovorna u tom izvještaju nad kojom je politički nadležan ovaj dom je gospodin Jadranko Prlić. Za ostale su nadležni, eventualno, institucije koje su izabrale te neke druge dužnosnike na nižem nivou i odgovorne su, naravno, to je pitanje odgovornosti, pokrenuti ako ima zato elemenata Tužilaštvo i druge institucije. Ovo vam želim objasniti, jer bilo kakav primisao da ja nešto lično imam i da je ovo nešto personalno, naprotiv, jedini funkcijer na kojem nadležnost direktno ima ovaj dom je gospodin zamjenik ministra aktuelni za vanjsku trgovinu a tada aktuelni ministar vanjskih poslova gospodin Jadranko Prlić i to je bila jedina motivacija.

Ukratko rečeno, to sam i javno rekao, ja nisam mogao krpiti dva papira, na jednom papiru piše odgovoran je taj i taj čovjek itd. za sve to i to Dom potvrdio, Ured za reviziju potvrdio, oba doma potvrdili, a na drugom mjestu ne primijetiti da taj isti čovjek u ime ovog doma sa povjerenjem ovog doma obavlja funkciju u Vijeću ministara. Moja načela se s tim ne mogu kosit, bez obzira što bi pragmatizam o kojem jedan moj uvaženi kolega govorio nalagao da se više čuti o nekim pitanjima, ja nisam tako ... djelovao.

Inicijativa Kluba poslanika, izaslanika iz hrvatskog naroda, ja nisam shvatio kao negiranje te inicijative, nego čak kao šansu da se u okviru jedinstvene tačke dnevnog reda to prevaziče. Ja mislim nema razloga da se oko toga posebno iscrpljujemo. Svaka tačka će doći do izjašnjavanja. Da li će biti tačka dnevnog reda, a potom i kakav će biti stav povodom ove tačke dnevnog reda. Volio bih, sad će to reći kao predsjedavajući, da ne trošimo ovoliko na ubjedivanje i da u narednom periodu, ako nema poslije ovog mog izlaganja replika, pokušamo pristupiti izjašnjavanju, na

način da izrazimo volju o stavljanju tačaka na dnevni red, a potom i u toku rada. Hvala vam.

Ko se sve javlja za krivi navod? 1,2 ima li još krivih navoda. Gospodin Genjac prvo se javio Džaferović. Izvolite kolega Džaferović.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Poštovane kolege, dame i gospodo, želim samo da, dakle, nekoliko krivih navoda, izrečenih od strane gospodina Tokića za ovom govornicom. Gospodine Tokiću, vi kao bošnjački član Kolegija Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH, izabrani ste ovdje, istina protiv moje volje, na prijedlog Kluba Bošnjaka. Vi za svoj rad u ovom domu odgovarate i Klubu Bošnjaka i Domu. Danas se Klub Bošnjaka izjasnio o vašem postupku vezano za Zakon o praznicima. Ako odgovarate Klubu Bošnjaka i predstavljate Bošnjake, onda biste trebali imati makar toliko političkog sluha da konsultujete taj klub kada se odlučite da riječi ZAVNOBIH ZEMALJSKO ANTIFAŠISTIČKO VIJEĆE NRODNOG OSLOBOĐENJA BOSNE I HERCEGOVINE zamijenite samo riječima Dan antifašizma i uzmete tom prazniku specifično značenje koje on ima za BiH. Istina je da su poslanici SDA glasali za 25.11. Dan ZAVNOBIH-a. To je istina, ali je, također, istina da ste vi bez stava Kluba Bošnjaka zamijenili te riječi 25.11. dan ZAVNOBIH-a u samo 25.11. dan antifašizma. To je jedna stvar.

Druga stvar. Kazali ste da je gospoda iz te stranke, mislili ste na SDA aktivno djelovala i zagovarala koliko sam vas mogao shvatiti '92. i '93. godine, pomenuli ste te godine. Nisam siguran koje ste godine pomenuli da se ne obilježava 25.11. ovo je najobičnija neistina, da ne upotrijebim drugu riječ. Do duše, gospodine Tokiću, vis te i tada kad se Bosna branila, imali običaj kao i danas da putujete po inostranstvu koje je moguće da niste bili prisutni tu, ali ja moram ustati i kazati da je ovo najobičnija neistina, da ne upotrijebim neku grublju riječ. Toliko što se tiče.

SEJFUDIN TOKIĆ

Za repliku se javio uvaženi kolega, gospodin Halid Genjac.

HALID GENJAC

Kad je gospodin Tokić ustao ja sam mislio da će ponuditi ostavku. Naravno, umjesto toga je iznio niz konstatacija obilnih neistinama, a pogotovo potvrđujući neistinu i namjerno iznošenje neistine, u okviru izjave i tretiranja izjave uvaženog gospodina Šidera.

Kad sam bio na Političkom komitetu prisutan na zasjedanju Vijeća Evrope, gospodin Tokić kao predsjedavajući delegacije BiH po svom prijedlogu izabran, govorio je 5-6 minuta. Većinu od toga govorio je jezikom mahanja glave dole, gore, i desno, lijevo. Drugu trećinu je govorio bosanskim jezikom, naravno, tamo gospodin Šider govoriti jezicima Vijeća Evrope potpuno, to je engleski, francuski, ne govoriti bosanski naravno, a pogotovo ne govoriti jezik mahanja glavom i moguće je da gospodin Tokić nije shvatio gospodina Šidera, ali je nevjerojatno da gospodin Tokić, nakon pojašnjenja gospodina Šidera i njegove izjave kategorične, ponovo danas navodi da je gospodin Šider rekao: "Ne možete negirati postojanje fotografije". Prema

tome, opravdanim se potpuno ispostavlja prijedlog mene kao delegata da prva tačka dnevnog reda bude utvrđivanje odgovornosti i u okviru toga da iznesem argumente. Hvala.

SEJFUDIN TOKIĆ

Ja se zahvaljujem, pogotovo na ovom poštovanju da se sačuva dignitet svih poslanika i delegata – izaslanika. Ako nema više replika, prijedloga, za dopunu dnevnog reda, ja bih možda. Izvolite, je li to replika ili pojašnjenje?

IVO DIVKOVIĆ

Na kraju, da je rasprava završena, ja se nadam. Klub Hrvata traži prije izjašnjavanja o dnevnom redu pauzu od 15 minuta.

SEJFUDIN TOKIĆ

Ja sam po Poslovniku dužan dati automatski pauzu.

/PAUZA/

Uvažene dame i gospodo, pauzu je, produžilo se, ali mislim da je ona rezultirala konstruktivnim dogovorima, vezano za utvrđivanje dnevnog reda 10.sjednice Doma naroda Parlamentne skupštine BiH. Obzirom da smo raspravu iscrpili, ja predlažem da pristupimo izjašnjavanju inicijativa koje su istaknute u okviru utvrđivanja, odnosno dopune dnevnog reda 10.sjednice Doma naroda Parlamentne skupštine.

Prva inicijativa se odnosi na inicijativu za izglasavanje nepovjerenja predsjedavajućem Domu naroda Parlamentne skupštine Bosne i Hercegovine Sejfudinu Tokiću, zbog ne konsultovanja i uz ono obrazloženje koje je rečeno, a vezano je za inicijativu dva člana bošnjačkog kluba izaslanika.

Ko je za ovu tačku dnevnog reda? – 2

Konstatujem da navedena dopuna dnevnog reda nije dobila potrebnu većinu.

Ne mora se provesti glasanje do kraja, ali ako izaslanik traži, nemam ništa protiv, obzirom da je sa ovim dijelom glasanje već jasno, ali možemo.

Ko je protiv? Zahvaljujem.

Ko je uzdržan?

Sljedeća inicijativa se, također, odnosi na predsjedavajućeg Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine. Utvrđivanje odgovornosti Sejfudina Tokića predsjedavajućeg Doma naroda Parlamentra skupštine zbog lažnih navoda izjave predsjedavajućeg grupe socijalista.

Ko je za ovaj prijedlog? – 2

Ko je protiv ovog prijedloga?

Konstatujem da ni ovaj prijedlog dopune dnevnog reda nije dobio potrebnu većinu.

Bila je inicijativa skidanja zakona o Pravobranilaštvu. To bih podsjetio, u skladu sa Poslovnikom obavezna tačka dnevnog reda, ali mislim da nakon intervencije gospodina Spahića, Špirić ne insistira.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Špirić ne insistira, samo da bude naša naredna da se ugradi tekst. To nije kriva Ustvno-prvna komisija, nego službe koje ...

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem, dakle, uz ovaj zaključak, dakle, da služba bude ažurnija, da se amandman direktno ugradi u tekst, nego kroz formu zaključka i ovo pitanje smo razriješili i bilo je inicijativa, vezano za inicijativu Kluba izaslanika hrvatskog naroda u Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH da se predviđena tačka dnevnog reda, na rednom broju 18. Prema ovoj tački dnevnog reda preformuliše u Pokretanje postupka odgovornosti funkcionera i odgovornih djelatnika po izvještaju Ureda za reviziju institucija Bosne i Hercegovine i ja sam kao predlagač, uz konsultacije u Kolegiju, prihvatio da se tekst moje inicijative koju ste pismeno doboli u okviru ove tačke dnevnog reda i smatram da smo time obuhvatili sva nastojanja, vezano za izjašnjavanje.

Ko je da se ova tačka preformuliše na ovakav način?

Ima li neko protiv?

Suzdržani?

Konstatujem da je ova preformulacija prihvaćena.

Predlažem da pristupimo usvajanju kompletног dnevnog reda, koji je usaglašen na Kolegiju i kroz ovo glasanje na određen način dobio vašu podršku, mada mi sugeriju da ne treba, ali ja bih vas molio zbog redoslijeda, jer smo na molbu Vijeća ministara, koje radi na naš zahtjev kao Kolegij na mišljenju, vezano za amandmane, vezano za set zakona iz Projekta CIPS, zamolili da se to pomjeri ranije, što kasnije u dnevnom redu da bi stigli izraziti to mišljenje i uz sugestije koje su ranije stigle iz Vijeća ministra i potrebne konsultacije, predlažem da dnevni red ima sljedeći redoslijed.

1. Izvještaj Komisije Kolegija Doma naroda o nastojanju za postizanje saglasnosti Zakon o tužilaštvu i Zakon o važnosti javnih isprava. Istovremeno bih ovdje, uzgredno samo napomenuo, mi nismo mogli pripremiti zapisnik sa prethodne sjednice, obzirom da smo tek... završili tu sjednicu.

2. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izbjeglicama iz BiH i raseljenim osobama u BiH – predlagač Vijeće ministara – drugo čitanje

3. Zakon o Pravobranilaštvu BiH – predlagač Vijeće ministara – prvo čitanje;

4. Zakon o registraciji pravnih lica, osnovanih institucija vlasti BiH – predlagač Vijeće ministra – prvo čitanje;

5. Zakon o upravnim sporovima u BiH – predlagač Vijeće ministra – prvo čitanje;

6. Odluka o utvrđivanju statusa zgrade i zemljišta u Sarajevu u ulici Maršala Tita 16 i Odluke o utvrđivanju statusa reprezentativnog kompleksa "Konak" u Sarajevu u ulici Bistrik 6 – prvo i drugo čitanje – predlagač Predsjedništvo BiH;

7. Prijedlog odluke o ratifikaciji II amandmana na sporazum o grantu Bosne i Hercegovine i SAD za program reintegraciji i stabilizaciji zajednice;

8. Prijedlog odluke o ratifikaciji VII amandmana na Ugovor o bespovratnim sredstvima između BiH i SAD o programu finansiranja rekonstrukcije pod nazivom "Program poslovnog razvoja";
9. Amandman II uz sporazum između Vijeća ministara BiH i EUROFIM-e;
10. Sporazum između Vijeća ministara BiH i Republike Turske o recipročnom unapređivanju i zaštiti investicija;
11. Prijedlog odluke o ratifikaciji sporazuma o pitanju sukcesije;
12. Zakon o ličnoj karti – predlagač Vijeće ministara
13. Zakon o centralnoj evidenciji i razmjeni podataka;
14. Zakon o prebivalištu i borvištu državljanu BiH – predlagač Vijeće ministara – drugo čitanje;
15. Zakon o zaštiti ličnih podataka – predlagač Vijeće ministara BiH – drugo čitanje;
16. Zakon o jedinstvenom matičnom broju – predlagač Vijeće ministara BiH – drugo čitanje;
17. Prijedlog zaključaka Vijeća ministara za pokretanje, prijedlog zaključka Vijeća ministara za pokretanje i postupka odgovornosti funkcionera i odgovornih djelatnika po Izvještaju Ureda za reviziju institucija BiH;
17. Zakon o slobodnim zonama BiH – predlagač Vijeće ministara BiH – drugo čitanje;
19. Delegatska pitanja i odgovori
Možda sam, ako ima potrebe da sve pročitam jedanput, jer sam mislio da sam rekao dva puta sedamnaesta ali ovaj redoslijed.

Da li se ovakav dnevni red može prihvati? Ko je za?

Hvala. Jednoglasno usvojen dnevni red.

Zamolio bih službe da po ovom čitanju urade redoslijed novog dnevnog reda, da bi se lakše snalazili izaslanici, ali pretpostavljam da to neće remetiti da krenemo u realizaciju dnevnog reda.

Ad.1. Izvještaj o nastojanju za postizanje saglasnosti o dva zakona u Kolegiju Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine

To je prijedlog zakona o Tužilaštvu i Prijedlog zakona o važnosti javnih isprava. Izvještaj ste dobili. Shodno Poslovniku, trebamo se izjašnjavati na način da, izaslanici-delegati glasaju protiv zakona. Izvještaj ste primili k znanju. Saglasnost nije postignuta i o prvom zakonu, dakle, Prijedlog zakona o tužilaštvima.

Molim sve izaslanike-delegate ko je protiv tog zakona? O tužilaštvu? – 5 protiv ni ovog puta nije postignuta potpuna entitetska većina i zakon nije prošao.

Prijedlog zakona o važnosti javnih isprava.

Ko je protiv? – također, ni ovaj zakon u drugom glasanju nije dobio potrebnu entitetsku većinu, te konstatujem da u Domu naroda navedeni zakoni nisu prošli.

Sljedeća tačka dnevnog reda jeste

Ad.2.Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine i raseljenih osoba BiH – predлагаč Vijeće ministara – drugo čitanje

Prvo čitanje je obavljeno na 9.sjednici Doma. Sada je drugo čitanje. Amandmane su podnijeli delegat Nikola Špirić. Amandmane ste dobili. O amandmanima se izjašnjavamo, prema redoslijedu članova. Gospodin Špirić želi objasniti amandmane, eventualno, odustati ili potencirati na njihovom usvajanju. Izvolite gospodine Špiriću.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, ja sam, naravno o ovim amandmanima, razgovarao sam na Ustavno-pravnoj komisiji. Čini mi se da smo govorili o principima za izmjene i dopune Zakona, vezano za prvo čitanje. No, ono na što bih želio jasno da skrenem pažnju i što bih zamolio kolege delegate da, možda, jednostavno kroz ovu raspravu dođemo do rješenja koje je u interesu one kategorije stanovništva, na koje se zakon odnosi i mislim da o poziciji i položaju izbjeglih i raseljenih na nivou BiH su ispričane tolike priče da je gotovo opće prihvaćen politički stav da svi žele da pomognu ljudima, da se ta rješenja kreću u okviru aneksa, u okviru Dejtonskog mirovnog sporazuma Ustava BiH i zakonskih projekata koje se tiču izbjeglih i raseljenih unutar i izvan BiH.

Namjera pisanja mojih amandmana jeste bila, da zakonska rješenja nesmiju ići u redukciju prava izbjeglih i raseljenih. Dakle, ne smije se raditi o redukciji prava najugroženije kategorije stanovništva u BiH. Meni je žao što nije bilo razumijevanja od resornog ministarstva, jer vi znate da je Dejtonskim mirovnim sporazumom bilo predviđeno da će se u okviru Centralne banke BiH, formirati imovinski fond, koji bi služio za rješavanje problema izbjeglih i raseljenih i umjesto da se to desi, u okviru Centralne banke, na nivou BiH, ušlo se u različitu vrstu politizacije. Jedni hoće da ostanu, drugi hoće da se vrate, gdje će se trošiti sredstva. Dakle, aktiviranje fonda na nivou Centralne banke BiH mora biti prioritet, a način upotrebe tih sredstava je, stvar koja se može razraditi. Ta sredstva mogu biti korištena za obnovu, izgradnju popaljenih kuća i Srba i Bošnjaka i Hrvata koji žele da se vrate.

Dakle, uništene imovine i na različite druge načine ona mogu biti upotrijebljena. Ja ne mogu, ja neću podržati zakon koji ide u redukciju prava izbjeglih i raseljenih na nivou BiH. Tražio sam za ovaj svoj stav, vjerujte mi mišljenje izbjeglih i raseljenih. Bio sam u par navrata na okruglim stolovima, koji su bili tematski posvećeni izbjeglim i raseljenim, recimo gdje su bili predsjednici i načelnici opština i kompletno za 12 opština, krajiških opština, recimo Sanskog Mosta, Bihaća, Petrovca, Grahova, Drvara, Prijedora itd. gdje sam pitao izbjeglice da li ja kao delegat u Domu naroda trebam podržati zakonski projekat u kojem se vrše redukcije, vrši redukcija prava. Zato vas molim da jednostavno shvatite da su ovi amandmani u interesu izbjeglih i raseljenih Bosne i Hercegovine. Dakle ne sporim ja potrebu promjene zakonskih rješenja, ali sam protiv zakonskih rješenja koji vrše redukciju bilo kojeg prava izbjeglog i raseljenog na nivou Bosne i Hercegovine, jer se radi o najugroženijoj kategoriji. Vi znate da je Vijeće, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice, još dok sam bio u tom ministarstvu bilo donjelo odluku da se formira

centralni imovinski fond na nivou Bosne i Hercegovine. Postavlja se danas pitanje šta je sa tim centralnim imovinskim fondom. Postoji li i jedna marka koja je ušla u taj centralni imovinski fond za obnovu kuća najunesrećenije kategorije. Nema. Ali smo morali insistirati da u Centralnoj banci zaživi ovaj fond.

Dakle, ja vas molim da ove amandmane samo shvatite u smislu da idu u prilog rješavanja problema izbjeglih i raseljenih. Nažalost u Bosni i Hercegovini kroz različite rasprave, nekad su i sami izbjegli i raseljeni da li ton tim raspravama pa su se formirala različita udruženja, jedni za povratak, drugi za opstanak, tamo vamo. Pa onda se nekad stvori kriva slika. Sredstva fonda koja, da su zaživjela. Način upotrebe sredstava je takođe stvar gdje se može dogоворити на koji način i u koje svrhe će ta sredstva biti korištena. Davanje placeta zato da se taj fond, da nikad ne zaživi je protiv izbjeglih i raseljenih u Bosni i Hercegovini. Hvala vam lijepo.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem. Rasprava je dugo vođena i o amandmanima i o zakonu i ja predlažem da se pristupi izjašnjavanju. Pretpostavljam da imate svi kod sebe materijal.

Glasamo o prvom amandmanu Nikole Špirića na Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine i raseljenim licima u Bosni i Hercegovini.

Ko je za?

Ko je protiv?

Ko je suzdržan?

Konstatujem da amandman nije dobio potrebnu većinu.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Kako? 3 je za, 3 protiv, uzdržani se ne računaju glasovi ni za ni protiv. Prošao je amandman.

SEJFUDIN TOKIĆ

Gospodin Špirić ima primjedbu na glasanje. Molim da se glasanje ponovi.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Nemojte ponavljati glasanje. Amandman je prošao.

SEJFUDIN TOKIĆ

Molim službe da broje.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Prebrojali su. Neka kažu šta je bilo.

SEJFUDIN TOKIĆ

Ja vas molim da dopustite meni da vodim sjednicu.

Molim sve izaslanike da pristupe glasanju. Ponavljam glasanje.

Ko je za usvajanje prvog amandmana Špirića na Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine i raseljenim licima u Bosni i Hercegovini?

Šest za.

Ko je protiv? 4

Ko je suzdržan?

Konstatujem da je amandman 1. prošao. Izvolite.

HALID GENJAC

Glasanje u Domu naroda je regulisano Poslovnikom na način da se i zakoni i sastavni djelovi zakona, dakle amandmani donose potrebnom većinom prisutnih i uz potrebnu kvalifikaciju po entitetima. Dakle uz potreban broj iz entiteta, odnosno 1/3 glasova iz svakog entiteta mora biti "za" da bi amandman bio prihvaćen. Da se entitetsko glasovanje izvrši da bi se ocjenilo da li je amandman prošao.

SEJFUDIN TOKIĆ

Sekretar. Molim sekretara.

JADRANKO TOMIĆ

Kolegij daje tumačenje Poslovnika.

SEJFUDIN TOKIĆ

Dajem pauzu od 5 minuta da bi Kolegij dao tumačenje.

Nema potrebnu entitetsku većinu. Amandman ide na usaglašavanje u Kolegij Doma naroda.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Recite o glasanju do kraja, jer ako su trojica protiv, a jedan za ima i entitetsku većinu, jer ostali uzdržani se ne računaju.

SEJFUDIN TOKIĆ

Mora biti u prvom za. Dobro. Idemo na amandman 2.

Ko je za tekst amandmana 2.

Ko je za?

Ko je protiv?

Ko je suzdržan?

Amandman 2. nije prošao.

Amandman 3.

Ko je za amandman 3.?

Ko je protiv?

Ko je suzdržan?

Amandman 3. nije prošao.

Amandman 4.

Ko je za?

Ko je protiv ovog amandmana?

Ni ovaj amandman nije dobio potrebnu većinu.

S obzirom da amandman 1. ide na usaglašavanje u Domu naroda predlažem da se to izjašnjavanje, zbog izjašnjavanja u cijelini zakona provede odmah i dajem pauzu od 15 minuta, a pozivam članove Kolegija na usaglašavanje.

... da glasa.

Drugom tačkom dnevnog reda 10. sjednice Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine. Kolegij je održao sastanak i obavještava Dom naroda Parlamentarne skupštine da je amandman prihvaćen u usaglašavanju. Time su se stekli uslovi da se izjašnjavamo o cijelini teksta zakona. Ja bi vas molio za pristojnost gospodine Džaferoviću. Ne možete.

U skladu sa Poslovnikom Kolegij samo izvještava Dom naroda o postignutoj saglasnosti.

Obzirom da su iscrpljena izjašnjavanja o amandmanima ko je za tekst zakona sa usvojenim amandmanom 1.?

Sedam.

Ko je protiv?

Većina je za.

Predimo na entitetsko glasanje.

Ko je za ovaj tekst zakona?

Konstatujem da imamo entitetsku većinu iz Federacije.

Ko je iz Republike Srpske za?

Nemamo entitetsku većinu.

Zakon ide na usaglašavanje.

U skladu sa Poslovnikom predlažem pauzu od 5 minuta kako bi se Kolegij pokušao usaglasiti oko teksta, ili da ostavimo to za kasnije.

Ako nemate ništa protiv da nastavimo za manje je od 5 minuta trajalo. Usaglašavanje nije provedeno tako da ćemo glasati po entitetima.

Ko je protiv navedenog teksta zakona iz Republike Srpske? Zamolio bi da.

Konstatujem da zakon nije dobio entitetsku većinu iz Republike Srpske i time nije prošao u Domu naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Prelazimo na treću tačku. Ne možete završena tačka dnevnog reda. Ne možete dobiti riječ, samo ako je povreda Poslovnika i to striktno u vezi Poslovnika, a drugačije ne možete dobiti riječ.

Treća tačka dnevnog reda je

Ad.3. Zakon o pravobranilaštву

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Mogu li dobiti riječ da znam?

SEJFUDIN TOKIĆ

Ja bi vas molio za red. Ne možete dobiti riječ.

Treća tačka dnevnog reda zakon o pravobranilaštву. Dobili ste tekst zakona. Predlagач je Vijeće ministara. Ovo je prvo čitanje. U okviru materijala dobili ste izvještaj nadležne komisije. Prvo ćemo voditi raspravu o neophodnosti i načelima na kojima je zakon temeljen.

Ko se javlja za riječ? Da li se neko javlja za riječ povodom ovog zakona? Gospodin Džaferović, a potom gospodin Špirić.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Gospodine predsjedavajući, poštovane kolege ja cijenim da smo mi ovdje u ovom domu svi ravnopravni i želim ovdje javno da gospodine predsjedavajući skrenem pažnju da nemate potrebe da mene disciplinirate na način kako to činite, jer je to protivno Poslovniku i protivno dostojanstvu ovoga doma, jer ja mislim da do sada nisam učinio ništa što bi me moglo svrstati u kategoriju onih koje treba disciplinirati.

SEJFUDIN TOKIĆ

Ja bi vas molio da govorite o tačci dnevnog reda.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Ja nemam druge mogućnosti da kažem svoje mišljenje.

SEJFUDIN TOKIĆ

Imate po inicijativama i po Poslovniku, ako ste ste pozvali na prekršaj Poslovnika, onda možete govoriti po Poslovniku.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Vi ste meni kao delegatu uskratili riječ i ja kao delegat imam pravo na riječ. Vi ste je uskratili i ja zato vama skrećem pažnju da to više ne činite. Nemate na to pravo. To je jedna stvar. Javnost Bosne i Hercegovine će dakle zbog vašeg ponašanja gospodine predsjedavajući ostati uskraćena za suštinu amandmana 1. gospodina Spirića.

SEJFUDIN TOKIĆ

Ja vas molim da se držite dnevnog reda.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Neću ja više o tome, samo javnost će biti uskraćena.

SEJFUDIN TOKIĆ

Molim vas oduzimam vam riječ. Oduzimam vam riječ. U skladu sa Poslovnikom možete govoriti o tačci dnevnog reda i možete govoriti o prekršaju Poslovnika striktno navodeći gdje je napravljen prekršaj Poslovnika.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Kada je u pitanju zakon o pravobranilaštву. Dakle.

SEJFUDIN TOKIĆ

Molim vas oduzimam vam riječ.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Evo vidjeli ste dakle.

SEJFUDIN TOKIĆ

Izvolite.

HALID GENJAC

U skladu sa Poslovnikom o radu Doma naroda svaki poslanik ima pravo u toku sjednice dnevnog reda i trajanja dnevnog reda iznjeti u svakom trenutku inicijativu i prijedlog. U skladu s tim pravom, ja kao delegat koristim to pravo i predlažem da se stavi tačka dnevnog reda na današnju sjednicu informacija o posljedicama amandmana koji je gospodin Tokić prihvatio na usaglašavanju da bismo obavjestili javnost da prihvatanje tog amandmana znači da mi kao Bosna i Hercegovina.

SEJFUDIN TOKIĆ

Oduzimam riječ. Gospodine Genjac oduzeta vam je riječ jer ne govorite o tačci dnevnog reda.

HALID GENJAC

Ne govorim, predlažem da se...Molim vas, molim vas.

SEJFUDIN TOKIĆ
Oduzimam riječ.

HALID GENJAC

Ne možete se vi ovdje nasilnički ponašati. Vi morate Poslovnik poštovati molim vas. Dakle u skladu sa Poslovnikom predlažem tačku dnevnog reda.

SEJFUDIN TOKIĆ
Prekidam sjednicu.

HALID GENJAC
Obrazlažem tačku dnevnog reda.

SEJFUDIN TOKIĆ
U skladu sa Poslovnikom prekidam sjednicu na 5 minuta.

HALID GENJAC

Da bi javnost obavijestili šta znači prihvatanje amandmana koji mi kao Bosna i Hercegovina ne možemo utvrditi status izbjeglica, nego to zemlje druge rade. To je gospodin Tokić prihvatio i to želim da obavjestim.

SEJFUDIN TOKIĆ

Želim sve članove ovog doma informisati u skladu sa članom 22. stav e. gdje predsjedavajući Doma usmjerava raspravu, daje riječ učesnicima u raspravi i oduzima je prema ovom poslovniku, te u skladu članom 51. gdje jasno stoji delegat ili drugi učesnik u raspravi može govoriti samo o pitanju o kojem se raspravlja u skladu sa utvrđenim dnevnim redom. Ako odstupi od dnevnog reda predsjedavajući će ga upozoriti. Ako se i nakon ovog upozorenja ne bude pridržavao dnevnog reda predsjedavajući će mu uskratiti pravo govora.

Želim javnost i sve poslanike, izaslanike i delegate Doma naroda jasno ukazati da će se striktno pridržavati Poslovnika i u narednim situacijama neću prezati ni od isključenja sa sjednice Doma.

Istovremeno želim reći da za sve inicijative u okviru utvrđivanja dnevnog reda i u okviru predviđenih tačaka dnevnog reda stojim na raspolaganju zajednički ... Ako gospoda, delegati, izaslanici imaju namjeru da nešto saopštavaju za javnost, ljubazno ih pozivam da koriste prostorije Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i mogućnost da zakazuju press konferenciju.

Nastavljamo sa radom. Raspravljamo o zakonu o pravobranilaštву. Rasprava o člancima. Ko se javlja za riječ o člancima?

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Ne o zakonu o pravobranilaštву, nego o Poslovniku na kojeg ste se vi sad pozivali. Mogu li dobiti riječ?

SEJFUDIN TOKIĆ

Ne možete. Jel povreda Poslovnika? Netačan navod. Poslovnička intervencija 3 minute. Možete, izvolite uvaženi kolega Džaferoviću.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala vam uvaženi kolega Tokiću. Poštovane kolege, gospodin predsjedavajući se pozvao na određene odredbe Poslovnika o radu ovoga doma i pročitao ih je i ja ih ne sporim. Samo bi bilo korektno da je gospodin predsjedavajući kazao da mi nije dao riječ u momentu kada sam ja po Poslovniku imao pravo da izadem za govornicu i kada sam tražio riječ, a to je bilo u onom trenutku kada nas je obavjestio da se Kolegij usaglasio oko prihvatanja amandmana na tekst Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izbjeglim i raseljenim licima. Ja sam tada imao pravo na riječ i tad mi je uskraćeno pravo na riječ i nakon toga je uslijedilo sve ono što je uslijedilo. Po meni vrlo nekoretno i nefer od strane predsjedavajućeg, međutim neka to ostane njemu. Hvala vam najljepša.

SEJFUDIN TOKIĆ

Ja se zahvaljujem. Ne bih želio isčitavati naredne članove Poslovnika u kome jasno stoji da nakon usaglašavanja Kolegij samo informiše delegate izaslanike u Domu naroda o rezultatima usaglašavanja i o tome se ne vodi rasprava. Bar ne pod tom tačkom dnevnog reda.

Za riječ se, pretpostavljam o zakonu javio gospodin Ivo Divković. Izvoli.

IVO DIVKOVIĆ

Gospodine predsjedavajući javio sam se vezano za zakon. Biću što kaže vrlo kratak, a opet konstatujem da iz Vijeća ministara nikog nema ovdje. Znači, ponekad se čovjek pita kome sva ova priča. Naime, ja bi se osvrnuo na dva člana u ovom zakonu koji su po meni na neki način malo neusaglašeni, neću reći kontradiktorni, malo gruba riječ, ali u članku 4. ovog zakona kaže – imenovanje pravobranitelja i njegovih zamjenika. Pravobranitelje i njegove zamjenike imenuje Vijeće ministara Bosne i Hercegovine. U istom zakonu u članku 12. izuzeće pravobranitelja i njegovih zamjenika i pomoćnika, druga alineja tog članka kaže – o izuzeću zamjenika i pomoćnika pravobranitelja odlučuje pravobranitelj. Znači kad govori o zamjenicima, sad ne o pomoćniku pravobranitelja zamjenike imenuje skupa s njim i Vijeće ministara, a razrešava ih pravobranitelj. To je ovako po meni jedna neusaglašena stvar. Mislim da bi bilo sasvim logično da zamjenike razriješava onaj koji ih imenovao. Isti organ na isti način kako se to dešava i sa pravobraniteljima. Eto tako, to je ovako moja primjedba prema obrađivaču.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem. Za riječ se javio gospodin Džaferović, a potom Špirić. Izvolite.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Poštovane kolege, dame i gospodo ja sam izašao ovdje za govornicu da kažem da podržavam tekst zakona o pravobranilaštvu Bosne i Hercegovine. To je zakon kojim se izgrađuju i jačaju institucije Bosne i Hercegovine i to je zakon sasvim sigurno u interesu svih naroda i svih građana Bosne i Hercegovine. Želio bi dakle u ovoj raspravi, prethodnoj dakle raspravi da ukažem na jednu stvar sa kojom se ne slažem, a ona se tiče izvještaja Ustavno-pravne komisije gdje je moje mišljenje ostalo u manjina. Bar ster dobili ovakav izvještaj kakav ste dobili. Naime, Ustavno-pravna komisija je usvojila jedan amandman na tekst ovoga zakona koji kaže da će se funkcija, da funkcija pravobranioca podliježe rotaciji između pravobranioca i dva zamjenika imenovana iz reda konstruktivnih naroda u jednakim vremenskim intervalima tokom trajanja mandata.

Pitanje je rotacije na najvišim pozicijama u institucijama Bosne i Hercegovine je uređeno Ustavom Bosne i Hercegovine i mi znamo da je to Predsjedništvo i da su to kolegiji Doma naroda i Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i još neke institucije. Sasvim je sigurno da princip rotacije nije u Ustavu Bosne i Hercegovine generalno propisan za sve institucije Bosne i Hercegovine. Po najmanje je to potrebno u jednom stručnom organu kakav je pravobranilaštvo imajući u vidu nadležnosti koje će ovaj organ u budućem vremenu obavljati. Mislim da pitanje rotacije samo otežava u ovako stručnom organu otežava kvalitetno i normalno funkcioniranje organa i ja sam izašao za ovu govornicu da kažem radi stenograma, a da tu stvar i obradivač ima u vidu kada bude razmatrao dakle naše diskusije i amandmane da se ja protivim principu rotacije u ovom organu zbog toga što će taj princip ukoliko dakle bude ovakav kako je usvojeno doduše od strane Ustavno-pravne komisije većinom glasova, to je dakle legalna odluka, samo otežati funkcioniranje tog organa. Hvala vam.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem uvaženom kolegi Džaferoviću. Za riječ se javio kolega Špirić.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, ja mislim da je dobro da zakon o pravobranilaštvu Bosne i Hercegovine bude čim pre usvojen. Svoj doprinos na toj relaciji dajem svojim aktivnim pristupom u definisanju amandmana, poboljšanju teksta kako bi taj zakon čim pre usvojili. Ja naravno neću da vam skrećem vašu pažnju na amandman koji je usvojila Ustavno-pravna komisija, a koji je sastavni dio teksta, nego ću pokušati naravno, svhatajući da je ovo opšta rasprava ili čitanje, prvo čitanje o ovom zakonu da dam rekao bi korisne sugestije, a kreatorima zakona to jest Savjetu ministara i u tom smislu moje će se globalne primjedbe ticati nekoliko segmenata koji dotiče ili precizno definiše ovaj zakon.

Prvo, s ozbirom da ovim zakonom pravobranilaštvo između ostalog ima i namjenjena mu je i kontrolna uloga, nelogično je da se ono stavlja u podređen položaj Savjeta ministara, jer će u svojoj ingerenciji se taj posao i njihov rad doticati i Savjeta ministara, i mislimo da bi funkciju imenovanja i razrješenja pravobraniaca trebalo da ima Predsjedništvo Bosne i Hercegovine i u tom smislu mislim da nije dobro tako

značajan organ kao što je pravobranilaštvo stavljati u jedan podređen položaj naspram Savjeta ministara i to bi bila moja prva sugestija.

Druga sugestija jeste da se poslovi i radni zadaci pravobranilaštva vezano za zakonsko, jasno definišu i u tom smislu mislim da bi dobro bilo da se kaže da pravobranilaštvo vrši poslove zakonskog zastupanja Predsjedništva, Parlamentarne skupštine i Savjeta ministara Bosne i Hercegovine, te drugih organa i institucija Bosne i Hercegovine u daljem tekstu Bosne i Hercegovine pred sudovima u Bosni i Hercegovine, dakle pred sudovima u Bosni i Hercegovini. To bi bilo precizno definisana oblast ponašanja pravobranilaštva. Mislim da široko postavljena savjetodavna uloga pravobranilaštva može stvoriti jednu konfuziju u pravnom sistemu koja je inače već dovoljno imala što bi naravno u provođenju ovog zakona stvaralo izvjesne teškoće i ono na kraju što želim da kažem da predmet ovog zakona ne može biti zastupanje entiteta i Distrikta Brčko pod pretpostavkom da oni to zatraže jer je ta materija definisana zakonskim projektima entiteta i Distrikta. Dakle, zato ja tražim da se jasno razgraniči obim i opseg djelovanja pravobranilaštva Bosne i Hercegovine kako ne bi došlo do međusobnog uplitanja u pojedine nadležnosti to bi sigurno usporavalo rekao bi tu reformu pravnog sistema u Bosni i Hercegovini.

Dakle, to su moje opšte napomene. Biću naravno kao i drugi delegati u prilici da u drugom čitanju ponudim konkretne amandmane, ali ja bi volio da sve ovo danas što radimo, dakle stenogram sa naših rasprava barem dođu do predлагаča, do Savjeta ministara i da bar jednom do sada imamo aktivan odnos prema onome što čuju u globalu, dakle u prvom čitanju. Do sada se nije desilo da je prvo čitanje o bilo kojem zakonskom projektu rezultiralo aktivnim odnosom predлагаča, dakle Savjeta ministara. Ili je sve ono što mi pričamo apsolutna glupost i nema uporišta da uđe u zakon, ili ovo što mi radimo apsolutno ne interesuje predлагаča. Dakle sve sugestije koje dajemo mislimo da su na liniji poboljšanja zakonskog teksta i naravno dolaska do takvog zakonskog projekta koji će biti provodiv u Bosni i Hercegovini.

Ja se zahvaljujem, dakle putem amandmana ću direktno djelovati za naredno čitanje, drugo čitanje, ali bi volio da predlačevam ovo o čemu su govorile i kolege prije mene i kolega Džaferović i ostali i gospodin Divković uzmu u razmatranje i da se to nade ako je moguće u predlogu zakona kako ne bi mi bili u prilici da svoje amandmane sa Ustavno-pravne komisije samo direktno prosleđujemo Domu. Ovdje je preko potrebno da se Savjet ministara kao predlačevam aktivno uključi do faze amandmanskog djelovanja u ovom domu i glasanja o zakonu. Do sada smo imali apsolutnu pasivizaciju Savjeta ministara i jednostavno smo imali zakonske projekte uzmi ili ostavi. To nije dobro. Ja mislim da današnji razlog ne prisustvovanja članova Savjeta ministara mi je jasan, jer imaju zasjedanje Savjeta ministara naspram tačaka dnevnog reda do kojeg ćemo doći, ali bi dobro bilo da jednostavno se pozabave ponekad i raspravama u prvom čitanju koje, i sugestijama koje daju delegati i poslanici u Predstavničkom vijeću. Hvala lijepo.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem. Ko se dalje javlja za riječ?

Zaključujem raspravu o neophodnostima i načelima na kojima je zakon utemeljen. Molim da pristupimo glasanju.

Ko je od članova Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine za da se vodi rasprava o člancima?

Ko je za?

Konstatujem da je jednoglasno usvojen. Ko je protiv nema, ko je suzdržan nema. Konstatujem jednoglasno da je usvojen zaključak.

Prelazimo na raspravu o člancima. Ko se javlja za riječ?

Što se tiče. Jel možemo preći na raspravu o člancima? Jel prošla komisijska faza? Dobro, nema spremnosti da idemo na raspravu o člancima, s tim što bi vas podsjetio da ulaganje amandmana nije vezano za drugo čitanje, nego je vezano za komisijsku fazu od 30 dana i s toga bi vas molio da budete vezani za ovo. Ali s obzirom da nema saglasnosti da predđemo na raspravu o člancima idemo na sljedeću tačku dnevnog reda to četvrta tačka dnevnog reda.

Ad. 4. Zakon o registraciji pravnih lica osnovanih od institucija vlasti Bosne i Hercegovine

Predlagач Vijeće ministara. Prvo čitanje. Dobili ste Prijedlog zakona kao izvještaj nadležne komisije. Ovo je prvo čitanje i prvo se vodi rasprava o neophodnostima i načelima na kojima je zakon utemeljen. Ko se javlja za riječ? Gospodin Špirić.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo ja imam naravno, to je i bila moja generalna primjedba na Ustavno-pravnoj komisiji, ponovo molbu, ona je vezana isto kao za početak nastavka 9.sjednice. Predlagач Savjeta ministara se poziva na član 3. stav 5. Ustava Bosne i Hercegovine uz najbolju namjeru da mi ovdje učestvujemo u kreiranju zakonskih rješenja, dakle uz našu spremnost i želju mi nismo u prilici da ovakav ustavni osnov, da se pozitivno izjasnimo o Predlogu zakona naspram ovog ovog ustavnog osnova. Ja ne znam kakva, kakva daljnja mogućnost postoji, ja mislim da svugdje gdje postoji ovakav ustavni osnov mogli svima nama u parlamentarnoj raspravi da predлагаču skrenemo pažnju da gdje god je ustavni osnov prenošenje nadležnosti da mi nemamo ustavne mogućnosti da to uradimo. Dakle nije više pitanje ni dobre volje ni saglasnosti naše, nego jednostavno nek postavi mehanizam u kome mi možemo tu materiju da prenesemo u nadležnost gdje se decidno predlagič poziva na član 3. stav 5. Ustava gdje je prenos nadležnosti. Zato ja neću ulaziti u suštinu zakona dok se ovaj ustavni osnov ne razrješi rekao bi ustavan način. Hvala vam lijepo.

SEJFUDIN TOKIĆ

Ja se zahvaljujem. Ko se dalje javlja za raspravu? Uvaženi kolega gospodin Džaferović. Izvolite.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Poštovane kolege, dame i gospodo, zakon o registraciji pravnih lica osnovanih od institucija Bosne i Hercegovine jer je u međuvremenu stigao jedan amandman

Vijeća ministara koji ovo riječi – vlasti tretira kao nepotrebnu riječ u tekstu naziva zakona. Dakle zakon o registraciji pravnih lica osnovanih od institucija Bosne i Hercegovine je važan i značajan, ja bi rekao provedbeni zakon koji omogućava registraciju iz osnovanih institucija Bosne i Hercegovine. Ovaj zakon, naravno da ima ustavi osnov, naravno da ima ustavni osnov, ima, pošto je ovo provedbeni zakon za niz drugih zakona koji je donjio ovaj parlament, odnosno institucija koje su stvorene tim zakonom, naravno dakle da postoji ustavni osnov. U Bosni i Hercegovini dakle nakon stupanja na snagu Ustava donešeno je više zakona i odluka kojim su osnovana pravna lica u različitim oblastima koje se prema Ustavu Bosne i Hercegovine u nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine kao što su Agencija za unapređenje inostranih investicija u Bosni i Hercegovini, Agencija za izdavanje garancija od političkog i ratnog rizika inostranim investorima i trgovcima, Državna granična služba Bosne i Hercegovine, Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine, Geodetska uprava Bosne i Hercegovine, Zavod za meteorologiju Bosne i Hercegovine, Institut za akreditiranje i drugi.

U dosadašnjoj praksi se pokazalo da većina osnovanih pravnih lica imaju probleme u svakodnevnom poslovanju i komunikacijama, jer iako su samim činom osnivanja zakona i odluka stekli status pravnog lica to nisu mogla formalno-pravno dokazati npr. prilikom otvaranja kreditnih računa jer nisu na odgovarajući način registrirani. Zbog toga je dakle smisao ovoga zakona da se omogući registracija tim pravnim licima i naravno dakle da ovaj zakon ima svoje utemeljenje u Ustavu Bosne i Hercegovine i ja ga iz ovih razloga i iz razloga obrazloženja koje sam vam ja pročitao sada ovdje zapravo za govornicom podržavam. Hvala vam.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem gospodinu Džaferoviću. Ko se dalje javlja za raspravu? Konstatujem da smo iscrpili raspravu o neophodnosti i načelima na kojima je zakon utemeljen. Istovremeno bi pozvao sve izaslanike, delegate u Domu naroda da poštuju Poslonik, ustavni osnov ocjenjuje Ustavno-pravna komisija tako da na samom Domu ne potenciraju na raspravi koja je završena na tijelima Doma naroda Parlamentarne skupštine.

Pristupamo glasanju. Ko je da se vodi rasprava o člancima?

Ko je protiv?

Suzdržanih?

9 za, 5 protiv.

Bez entitetske većine iz Republike Srpske, 5 je protiv. Zakon u prvom čitanju ide na usaglašavanje.

Prelazimo na sljedeću tačku dnevnog reda.

Ad. 5. Zakon o upravnim sporovima Bosne i Hercegovine

Dobili ste Prijedlog zakona kao i izvještaj nadležne komisije. Ovo je prvo čitanje zakona. Podsjecam vam Poslovnik član 90. Prvo se vodi rasprava o neophodnosti načelno na kojima je zakon utemeljen.

Ko se javlja za riječ? Zaključujem raspravu. Molim delegate izaslanike da pristupe glasanju.

Ko je da se vodi rasprava o člancima zakona o upravnim sporovima u Bosni i Hercegovini?

- 9 za

Ko je protiv?

NIKOLA ŠPIRIĆ

O člancima znači drugo čitanje.

SEJFUDIN TOKIĆ

Prvo čitanje.

Ko je za?

Ko je protiv?

Molim vas u toku je glasanje. Ja bi vas molio u toku glasanja zaista ne možemo tražiti pauzu. Možemo tražiti ponavljanje glasanja, ali neću dozvoliti pauzu u toku glasanja.

Ponavljamo glasanje.

Ko je za da se zakon usvoji u prvom čitanju? Što bi po članu 90. bila formulacija da se nastavi rasprava da se vodi rasprava o člancima.

Ko je protiv?

Konstatujem da 4 protiv.

Ko je suzdržan?

- Jeden

9 za, 4 protiv, 1 suzdržan.

Zakon nije dobio entitetsku većinu i ide u prvom čitanju na usaglašavanje u Kolegij Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Ad. 6. Odluka o utvrđivanju statusa zgrade i zemljišta u Sarajevu u Ulici Maršala Tita 16. i Odluke o utvrđivanju statusa reprezentativnog kompleksa Konak u Sarajevu u Ulici Bistrik 6. 1. i 2.

Predlagač Predsjedništvo. Čitanje i prvo i drugo. Predlagač Predsjedništvo BiH.

Odluku ste dobili. Ko se javlja za riječ? Gospodin Špirić. Izvolite.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo mi smo dobili Odluku Predsjedništva o utvrđivanju statusa zgrade i zemljišta u Sarajevu u Ulici Maršala Tita 16. Ja bi volio da je ova odluka usaglašena na način da nedozvoljava različita tumačenja i različite dileme koje se naravno mogu pojavitijati.

Ali, evo ja će vašoj pažnji skrenuti član 3. Odluke, dakle o utvrđivanju statusa zgrade i zemljišta u Sarajevu u Ulici Maršala Tita 16. kojom se kaže – sopstveničko valjda vlasništvo, mislim naravno ne sporim da piše tako, evo prevodim, vlasničko pravo na zgradu i pripadajuće zemljište iz tačke 2. ove odluke upisuje se na Bosnu i Hercegovinu i zajedničke institucije Bosne i Hercegovine. Stav 2. pravo iz

prethodnog stava upisaće se na Bosnu i Hercegovinu u zemljišnjim knjigama koje se vode u zemljišnoj knjižnoj kancelariji opštinski sud itd. Ja mislim da je ovdje, to je naravno moje viđenje i tako će biti moje izjašnjavanje o ovoj odluci da je vlasničko pravo se upisuje na institucije Bosne i Hercegovine, a da pravo raspolaganja može biti vezano za Predsjedništvo ili bilo koju instituciju koja koristi te zgrade i to bi onda zadovoljilo rekao bi ovu strukturu i način vlasti kako je ...u Bosni i Hercegovini. Ovako ovo je za mene jedna pravna nedoumica, ja je neću podržati. Naravno glasat ću protiv ovakve odluke. Dobro bi bilo s obzirom da kada je u pitanju imovina, naravno da taj politički dogovor koji postigne Predsjedništvo da ga u jednoj pozitivnoj promociji javno i brani, ali mislim da odluke na ovakav način nisu dobre. Ista je odluka o utvrđivanju statusa reprezentativnog kompleksa Konaka u Sarajevu u Ulici Bistrik 6. gdje kaže vlasničko pravo na rezidencialni kompleks Konak građevine i pripadajuće zemljište iz tačke 2. ove odluke otpisuje se na Bosnu i Hercegovinu – zajedničke institucije Bosne i Hercegovine. Dakle otpisuje se ne na zajedničke, nego ustavna kategorija su institucija Bosne i Hercegovine, dakle otpisuje se na institucije Bosne i Hercegovine, a pravo korištenja ili raspolaganja može da dobije ili Predsjedništvo ili Vijeće ministara ili Parlament itd. To bi odgovaralo Ustavu i svemu onome što piše u pozitivnim zakonskim propisima. Bojam se da ovakvo pisanje odluka će proizvesti nepotrebne dileme, nepotrebnu politizaciju objekata imovine itd. Ja za ovakve odluke želim javno da kažem neću glasati, ne zato što ne želim da se riješi ova problematika i jako je bitno da se riješe imovinski odnosi vezano za imovinu institucija Bosne i Hercegovine.

Nelogično je da smo mi postanari evo ovdje kod nekog drugog, a da to nije imovina recimo Parlamenta itd. ili da se dà na upotrebu Parlamentu, ali način na koji je ova odluka satkana bojam se nije dobar. Mislim da mi amandmanski ne možemo djelovati na odluke Predsjedništva. Možemo ih prihvati ili odbiti. Razlog na koji ja upozoravam jeste da postigne saglasnost ka ovome i da dobijemo ne samo za ove dve, za ova dva objekta koji su predmet odluke, nego i za ostalu imovinu. Mislim da to zaslužuje da se malo ozbiljnije sjedne i Predsjedništvo i Vijeće ministara i svi oni koji žele dati aktivan doprinos da se ti imovinski odnosi riješe na jedan rekao bi način koji je u interesu i Bosne i Hercegovine i njenih građana. Ja se zahvaljujem. Dakle ja ovako koncipirane odluke neću podržati i neću glasati za ovakve odluke. Hvala vam lijepo.

SEJFUDIN TOKIĆ

Za dalje se priču javio gospodin Džaferović pa gospodin Novaković. Izvolite, gospodine Džaferović.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Poštovane kolege, dame i gospodo ja mislim da je krajnje vrijeme da Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine svojom odlukom uredi pitanje statusa zgrade i zemljišta vlasništvo države Bosne i Hercegovine ako je koriste institucije Bosne i Hercegovine. U ovome što sam sada kazao, dakle rekao vlasništvo države Bosne i Hercegovine, a koriste njene institucije zapravo je razlika između gospodina Špirića i njegove concepcije i njegovog pogleda na ovo i mene. Jer gospodin Špirić predlaže da to bude dakle vlasništvo institucija Bosne i Hercegovine, a da bude korišteno od pojedinih institucija kao što su Parlamentarna skupština, Predsjedništvo,

Vijeće ministara itd. Dakle ne radi se samo o formalno pravnom razlikovanju stvari, radi se o suštinskom razlikovanju stvari. Država Bosna i Hercegovina je titular imovine Bosne i Hercegovine i ono treba da bude upisano kao titular imovine. I to je tako urađeno u ovim odlukama. U ovoj odluci piše – vlasničko pravo na zgradu, nije važno sada koju zgradu dvije su odluke i pripadajuće zemljište upisuje se na Bosnu i Hercegovinu – institucije Bosne i Hercegovine. Ovdje se predlaže da se brišu riječi Bosnu i Hercegovinu. To se ne može prihvati. To je dakle jedna stvar.

Predlažem dakle da ostane tekst ovako kako je napisan na Bosnu i Hercegovinu – institucije Bosne i Hercegovine, jer država je titular i ja bih zamolio sve one koji ubuduće budu upućivali pisane dokumente prema parlamentarnoj skupštini, a koji budu govorili i za ovom govornicom, ako ja na to imam pravo da ne upotrebljavaju termin zajedničke institucije Bosne i Hercegovine. Ne postoji nikakve zajedničke institucije Bosne i Hercegovine. Postoje institucije Bosne i Hercegovine. To je ustavna terminologija. Dakle, ja podržavam ovu odluku ovako kako je dostavljeno uz amandman Ustavno-pravne komisije koja je izbrisala ovu riječ – zajedničke. Hvala vam.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem. Gospodin Novaković, a potom predsjednik Ustavno-pravne komisije Spahić.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Ja prije svega moram da kažem da zaista ovaj ne razumijem da je to toliki problem ako u tekstu стоји да je vlasnik imovine, da su vlasnik imovine institucije Bosne i Hercegovine. Ja taj problem ne shvatam na ovaj način kao što je gospodin Džaferović tako shvatio niti smatram da je to bilo kakvo (...poništavanje) ovaj Bosne i Hercegovine, ja to gledam na sasvim drugačiji način. Naime, slažem se apsolutno da je pravni sljedbenik, znači Bosna i Hercegovina, ali gospodo Bosna i Hercegovina je složena država tako da ne može se samo tako posmatrati na jednostavan način. U ovom slučaju ja moram da kažem prvo da su vlasnici tih zgrada, dakle nije samo te, nego još nekih zgrada su Skupština bivše Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine, pa Vlada Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine, pa Socijalističke savez i druge institucije koje su tada u Bosni i Hercegovini bile i koje su, i na koje se tada knjižila imovina. Znači bivše Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine. Logično bi bilo da su onda pravni naslednici sadašnje institucije Bosne i Hercegovine. I ja zaista ne vidim šta je u tome problem. Odredba Ustava Bosne i Hercegovine, odnosno član 4. tačka 4.a. na koju se poziva predlagač u preambuli ove odluke odnosi se na nadležnost Parlamentarne skupštine, a koje ovlašćuje Skupštinu za donošenje zakona potrebnih za sprovodenje odluka Predsjedništva i za izvršavanja nadležnosti Skupštine po ovom ustavu. Dakle, ako bismo čak tako gledali, onda ova parlamentarna skupština ne bi bila ni nadležna da doneše ovako. S obzirom na ono našto se poziva predlagač, odnosno Predsjedništvo. U tom slučaju dakle bilo bi neophodno donjeti zakon, a onda bi Parlamentarna skupština znači izjasnila se o zakonu kojim bi ova oblast bila regulisana.

Po meni rješenje s obzirom da nemamo predlog zakona, a imajući u vidu ovo što sam ranije rekao do konačnog zakonskog regulisanja ove materije trebalo bi da

pripada zajedničkim organima, odnosno da se knjiži na zajedničke organe Bosne i Hercegovine i među kojima naravno i Predsjedništvo Bosne i Hercegovine kao korisnik ovog prostora. Hvala.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem. Izvolite gospodine Spahiću.

IBRAHIM SPAHIĆ

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo, prema dokumentu koji smo dobili od Predsjedništva Bosne i Hercegovine i u skladu sa jednom normalnom procedurom da Predsjedništvo ne usurpira svoja prava i mogućnosti, nego upozorava na činjenicu da su prvom i u drugom slučaju vlasnici bili kako ovdje je tačno napisano u vlasničkom listu to je ono, jedno je popisni list, drugo je vlasnički list, da je riječ o nepokretnosti koja je uknjižena kao državna svojina. I u prvom i u drugom slučaju u vlasničkom listu upisano je to kao državna svojina. Sasvim je normalno da u vezi sa činjenicom da je to bilo u vrijeme Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine, neko kao Predsjedništvo koje koristi prostore u kojima kao što znate, osim Predsjedištva se nalaze i dijelovi različitih drugih institucija uključujući Vijeće ministara i objekat Konak koji nije reguliran sa stanovništa vlasničkih odnosa, nije dakle korektno upisan i uknjižen na način da to bude transparentnom korištenju....Izgleda kao zadaća da donešemo ove dvije odluke i da podržimo Predsjedništvo Bosne i Hercegovine da uredi jedan odnos u okviru onoga što je već državna svojina. Ovdje se ništa ne može ništa promjeniti, vlasništvo je države Bosne i Hercegovine. To je državna svojina i tu ne bi trebalo mislim praviti pravne zamke. Koliko znam svi pravnici koji se razumiju u to. Ne radi se dakle o tranziciji i o promjeni vlasničke svojine, nego se radi prosto o definiranju u datim okolnostima pozicija koje je Parlament Bosne i Hercegovine i jedan i drugi dom treba da definiraju u odnosu na poziv Predsjedništva da usvojimo ove dvije odluke.

Drugo kada je riječ o onom dodatku pored i u odluci piše tačno Bosna i Hercegovina. Mi smo se svi složili, gospodin Špirić je posebno istakao kao član Ustavno-pravne komisije da je riječ o institucijama Bosne i Hercegovine u ovom drugom dijelu i tu je bila saglasna cijela Komisija tako da ne vidim razloga da se ponovo vraća u, kako bi rekao u opticaj diskusija o zajedničkim institucijama Bosne i Hercegovine i to smo uostalom izrazili u izvještaju Komisije i na kraju Ustavno-pravna komisija preporučuje, s obzirom na tu činjenicu da mi ne možemo sada vraćati ove pozicije na zakone, na preispitivanje cjelokupne imovine i državne svojine i mislimo da možemo donjeti jedan, ja predlažem sada ovu odluku da o ovoj odluci glasamo. Preporučujemo mi iz Ustavno-pravne komisije da se ona prihvati i jedan i druga, a ukoliko je potrebno možemo formulisati zaključak da se u vezi sa cjelinom imovine koju ima država Bosna i Hercegovina i državnom svojinom zaduže nadležne organizacije i organi i izvršne vlasti Vijeće ministara Bosne i Hercegovine da nam omoguće uvid u tu imovinu i da postupimo bilo u skladu sa predlogom koji je dao gospodin Novaković da donešemo jedan zakon, bilo da imamo parcijalne odluke u zavisno od toga kakva će biti odluka samih predlagачa, odnosno kakav će biti tada naš stav. Ovdje se radi o dvije konkretnе odluke. Radi se o vrlo utežljnim odlukama i potrebi koja je racionalna i mislim da bi mi mogli činiti napor ne dirajući u suštinsko vlasništvo države uspostavimo red stvari koji je korektan s obzirom na knjige i katastre itd. da ja to ne obrazlažem.

Prema tome ja lično prihvatom prijedlog gospodina Novakovića da se o ostatku državne svojine u vlasništvu Bosne i Hercegovine izvrši jedna inventura i dostavi informacija Parlamentu na osnovu kojeg bi onda mogli pokrenuti proceduru o zakonima ili uredbama sličnoga tipa. Hvala lijepo.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem se. Javljate se za riječ. Izvolite. Gospodin Genjac.

HALID GENJAC

Poštovane kolege Bosna i Hercegovina jeste složena država po obliku uređenja izuzetno složena država. Ali istovremeno Bosna i Hercegovina ima Ustav u kome ne postoje ne zajedničke i zajedničke institucije. Postoje institucije Bosne i Hercegovine. Molim vas da rezultat našeg čestog pozivanja na Ustav bude dosljedno poštivanje Ustava i posebno protestiram što dopis u kome se pominju zajedničke institucije dolazi u Parlamentarnu skupštinu iz Predsjedništva i potpisana od strane predsjednika, predsjedavajućeg Predsjedništva.

To je jedna stvar. I druga stvar Parlamentarna skupština donosi odluke potrebne da bi Predsjedništvo funkcionalo, a Predsjedništvo provodi odluke Parlamentarne skupštine. I Predsjedništvo je donjelo samo odluku da zatraži od Parlamentarne skupštine potrebnu odluku da bi se izvršilo ovo regulisanje vlasništva. Hvala.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem. Gospodin Špirić drugi put javlja se za raspravu.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo u pravu su kolege koje kažu da se radi o suštinskim razlikama, dakle nisu razlike tehničke prirode pa sad da pokušamo. Ja gledam ovdje odluku. Predsjedništvo je napisalo odluku, dakle napisalo odluku u kojoj su potpisnici gospodin Šimić i gospodin Mirjanić. A mi to želimo dakle, na bazi odluke Predsjedništva mi smo trebali sad folirati neku raspravu i ovo potpisati da je naša odluka. Mislim postavlja se pitanje možemo li mi djelovati na odluku Predsjedništva, ako je odluka Predsjedništva ili je naša odluka. Ako je naša odluka onda je to zahtjevalo malo dužu pripremu u okviru Parlamenta da dodemo do odluke do nekog zakonskog predloga koji se tiče imovine. Sigurno je da se imovina Bosne i Hercegovine neće moći rješavati odlukama. Od objekta do objekta, od odluke do odluke. To zahtjeva malo više truda i rada i Predsjedništva i svih institucija Bosne i Hercegovine.

Ja sam za jedan temeljan rad svih institucija da nemamo odluke na odluku. Dakle za jedan temeljan rad. I moj stav prema ovoj odluci je iz tih razloga upravo takav. Ja ču dakle, radi se o suštinskim razlikama, dakle mi imamo suštinski različite poglede na tu imovinu i moj stav prema toj odluci će biti onakav kakav sam rekao. Dakle nije ovo sad hajmo pustiti, ili da prođe ovo pa ćemo drugu odluku, pa ćemo treći zakon itd. I Predsjedništvo i Savjet ministara i svi mi u ovoj državi moramo se uozbiljiti i globalno rješavati stvari. Hvala vam lijepo.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem se bez pretenzija da previše pojašnjavam Poslovnik podsjetio bi vas da je ovo odluka Parlamentarne skupštine, odnosno Doma naroda, a predlagач odluke je Predsjedništvo u skladu sa Ustavom i u skladu sa našim poslovnikom. Ova odluka je prošla komisijsku fazu i mogućnosti da budu uloženi amandmani su, prošla je ta mogućnost. Istovremeno vas podsjećam da obzirom da je Ustavno-pravna komisija prihvatile amandman vezano za institucije Bosne i Hercegovine nema potrebe posebno potencirati to je sastavni dio teksta odluke koja će biti data na izjašnjavanje odmah sada ukoliko niko od prisutnih se ne javlja za riječ, pojašnjenje, repliku, ispravku navoda ili povredu Poslovnika. Koliko vidim niko se ne javlja za riječ.

Ko je za usvajanje odluke?

9 delegata izaslanika je za usvajanje odluke.

Ko je protiv?

2 protiv

Ko je uzdržan?

3 je uzdržano.

Konstatujem da je odluka dobila potrebnu većinu. Moramo pristupiti entitetskom glasanju.

Iz Republike Srpske ko je za odluku?

Nitko.

Konstatujem da odluka u skladu sa Poslovnikom ide na usaglašavanje.

Nažalost zbog opravdane najave odsutnosti predsjedavajućeg Šimića nismo u mogućnosti izvršiti sada usaglašavanje tako da ćemo to prvom prilikom pokušati usaglasiti i naravno izvestiti ovaj visoki cjenjeni Dom, izaslanike i delegate o usaglašavanju.

Prelazimo na narednu tačku dnevnog reda.

Ad.7.Prijedlog odluke o ratifikaciji Drugog amandmana na Sporazum o grantu između BiH i Sjedinjenih Američkih Država za program reintegracije i stabilizacije zajednice

Dobili ste izvještaj naldežne komisije. Otvaram raspravu o ovoj tačci dnevnog reda. Ko se javlja za riječ? Da li se iko javlja za riječ? Javlja se uvaženi gospodin Špirić. Izvolite gospodine Špiriću.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ja ču vrlo kratko s obzirom da mnogo vremena provedem čitajući u pripremi za sjednicu. Nemojte mi zamjeriti što često izlazim. Ali moja globalna primjedba dakle ne na ovu odluke nego sad na tačke dnevnog red koje dolaze. Ja mislim da bi logično bilo kada dobivamo promjene odluka, o ratifikaciji bilo koje odluke ili sporazuma da dobijemo izvorni sporazum da bismo kao delegati, poslanici bili apsolutno informisani šta se dešava. Ovako mi, bojam se na način kako radi

Predsjedništvo i Savjet ministara prema nama pretvorenu šalter salu za udaranje pečata. Mislim, jednostavno ne mogu da shvatim da bilo koja odluka koja se tiče novog zaduženja koja se radi oslobođanja od zaduženja itd. bilo koja odluka o ratifikaciji sporazuma o ino ulaganjima u Bosni i Hercegovini ne zaslužuje jedno ovdje rekao bi uvodno slovo u kojem će se reći šta očekuje Bosnu i Hercegovinu, koji su to pozitivni efekti koji očekuju Bosnu i Hercegovinu od svakog sporazuma od svakog ulaganja u Bosnu i Hercegovinu itd. Dakle to je jedna moja generalna primjedba i mislim da bi logično bilo kad dobijemo materijale, a to naravno ta primjedba se odnosi na moj rad da dobijemo i izvorni sporazum kako bismo. Ja sad da me ubijete ne znam našta se ovo odnosi. Neću glasati protiv, ali kada bi imao izvorni tekst onda bi mogao uporediti da znam o čemu se radi. Znači podržat ću ja ove odluke i sporazume, ali je generalna primjedba na način na koji ih mi predočavamo Parlamentu i olako prelazimo i usvajamo. Hvala lijepo.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem se gospodinu Špiriću. I ova odluka je prošla proceduru koju prolaze zakoni. 30 dana komisijsku fazu, mogućnosti da na komisiji raspravljate i o sadržaju predmeta ratifikacije i o samoj odluci o ratifikaciji. Podsjecam vas da smo ušli u završnu fazu odlučivanja i molim vas da svoju pažnju i svoje istupe usmjerite i primjerite trenutku odlučivanja.

Izvolite gospodine Turjačanin. Gospodin Turjačanin se javlja za riječ.

GORAN TURJAČANIN

Poštovano Predsjedništvo, poštovane kolege delegati, koliko znam zaključak koji je donjela Komisija Doma naroda za vanjsku trgovinu i vanjsku politiku je bilo da ćemo i da smo očekivali na ovoj sjednici Doma naroda puštajući ovaj tekst u proceduru na sjednici Doma naroda, imati nekog kao izvjestioca da ne kažem, a u nadopuni da ne kažem kolega Špirića izlaganje. Ne samo da nemamo osnovni tekst ugovora, nego nemamo čak ni ovdje da ne kažem barem nekoga iz kabineta Predsjedništva Bosne i Hercegovine koji bi obrazložio materijal koji nam. Ja se neću javljati ni za riječ po drugoj tački dnevnog reda, pardon, po narednoj tački dnevnog reda. Primjedba koju iznosim i nadopunu gospodina Špirića se odnosi i za narednu tačku dnevnog reda. Toliko samo.

SEJFUDIN TOKIĆ

Ja se zahvaljujem. U principu mi možemo se odlučiti da prekinemo rad i zatražimo prisutvo članova Predsjedništva, odnosno oficijelnog predлагаča, ali obzirom da je prošlo komisijsku fazu, ja mislim da ne bi bilo svršishodno ukoliko, izvolite.

U ime komisije gospodin Ilić. Izvolite.

DRAGUTIN ILIĆ

Gospodine predsjedavajući, kolege delegati Komisija za spoljnu i trgovinsku politiku je razmatrala ove dvije, odnosno odluke o ova dva amandmana i tada je član

Komisije gospodin Ivo Divković imao ozbiljnu primjedbu i svi članovi Komisije zašto nema predлагаča, jer je gospodin Divković imao potrebu da postavi neka pitanja u smislu razjašnjenja prije izjašnjavanja Komisije.

Meni je žao što toga nema ovdje kao napomene u ovom izvještaju, ali to je suština onoga što se dešavalo na Komisiji vezano za ova dva amandmana. Mislim da smo tada zamolili ispred Komisije i zatražili od predsjedavajućeg gospodina Tokića koji je ujedno i član Komisije da obezbjedi na sjednici Doma naroda prisustvo izvještača da bi mogli da razjasnimo ova pitanja koja je imao gospodin Divković.

SEJFUDIN TOKIĆ

Da li Dom cijeni da možemo i pored svega ovoga pristupiti izjašnjavanju. Možda je suvišno da objašnjavamo da smo uredno pozvali predlagajuće i zamolili ih da prisustvuju da vrše svoj posao i obaveze tako da smo samo u ovoj vrsti dileme, izvolite gospodine Divkoviću, dalje rasprave. Mi nemamo amandmane, pazite na proces ratifikacije nema amandmana. Može biti samo ... (pojašnjenje).

IVO DIVKOVIĆ

Da gospodine predsjedavajući, nema amandmana i mislim nije sporno da ćemo podržati ovaj što kaže sporazum, jer jednostavno to je u interesu ove zemlje. Radi se o bespovratnim sredstvima itd. tako da ja vjerujem da će to ići. Ja sam ustvari imao određena pitanja za razjašnjenja od predlagajuća na način korištenja ovih sredstava. Jer ovdje se izričito kaže da sredstva se ne mogu koristiti u stambenu izgradnju. Mogu se koristiti za hipotekarne stambene kredite. Onda račun Trus fonda nije po meni dovoljno dobro razjašnjen itd. o čemu se zapravo radi, koja mu je svrha itd. Međutim i pored svih tih pitanja, kako ih nemam kome postaviti, ja ću vrlo rado glasati za ovo.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem. Mislim da su se stekli uslovi da se možemo izjašnjavati.

Molim uvažene delegate, izaslanike koje za, da se dà saglasnost za ratificiranje Drugog amandmana na Sporazum kako ide?

Ima li neko protiv?

Suzdržanih?

13 za i suzdržan 1.

Prelazimo na narednu tačku dnevnog reda.

Ad.8. Prijedlog odluke o ratifikaciji Sedmog amandmana na Ugovor o bespovratnim sredstvima između BiH i Sjedinjenih Američkih Država o programu za finansiranje i rekonstrukciju pod nazivom " Program poslovog razvoja".

Dobili ste izvještaj nadležne komisije. Otvaram raspravu o ovoj tačci dnevnog reda. Ko se javlja za riječ? Mislim da je rasprava o mnogo čemu vođena i u okviru prethodne tačke, jer se radi. Zaključujem raspravu.

Ko je zato da se dà saglasnost ratificiranju Sedmog amandmana na Ugovor?

Ko je protiv?

Uzdržanih?

Dobro,

13 za i 1 je uzdržan.

Konstatujem da je data saglasnost za ratificiranje ovog amandmana na ugovor.

Sledeća tačka dnevnog reda jeste

Ad.9. Amandman II uz Sporazum između Vijeća ministara BiH i EUROFIME

Dobili ste izvještaj nadležne komisije. Otvaram raspravu po ovoj tačci dnevnog reda. Da li se neko javlja za riječ? Zaključujem raspravu.

Ko je zato da se dà saglasnost za ratificiranje Amandmana II na Sporazum amandmana? Molim sve delegate, izaslanike da glasaju.

Ko je protiv?

Ko je uzdržan?

Nisam rekao kako će glasati nego da glasaju.

Sljedeća tačka dnevnog reda jeste

Ad.10. Sporazum između Vijeća ministara BiH i Republike Turske o recipročnom unapređenju i zaštiti investicija

Dobili ste izvještaj nadležne komisije. Otvaram raspravu o ovoj tačci dnevnog reda. Ko se javlja za riječ? Zaključujem raspravu. Molim delegate, izaslanike da pristupe glasanju.

Ko je zato da se dà saglasnost za ratificiranje Amandmana II na Sporazum amandmana?

14 za jednoglasno svi prisutni su dali saglasnost za ratificiranje ovog Sporazuma.

(različit naziv Sporazuma - tačke u najavljenom dnevnom redu i prilikom glasanja)

Slijedeća tačka dnevnog reda jeste

Ad.11. Prijedlog odluke o ratifikaciji Sporazuma o pitanjima sukcesije

Dobili ste izvještaj nadležne komisije. Otvaram raspravu o ovoj tački dnevnog reda. Da li se javlja neko za riječ?

Ukoliko nema prijavljenih za raspravu zaključujem raspravu. Molim delegate, izaslanike da pristupe glasanju.

Ko je zato da se dà saglasnost za ratificiranje Sporazuma o pitanjima sukcesije?

Ko je protiv?

Ko je uzdržan?

Konstatujem da je uz 13 glasova za i 1 uzdržan data saglasnost Doma naroda Parlamentarne skupštine za ratificiranje ovog sporazuma.

Cijenjene kolege, izaslanici, delegati Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine u ranijim pozivima ste dobili našu orjentaciju da ćemo raditi do 2 sata. Nije samo to razlog što ćemo sada napraviti prekid, obzirom da Vijeće ministara radi na davanju mišljenja vezano za niz amandmana iz projekta CIPS-a.

Predlažem da 12.tačku dnevnog reda Zakon o ličnoj karti, Zakon o centralnoj evidenciji i razmjeni podataka, prebivalištu itd. razmatramo nakon jednočasovne pauze u 3 i 15. Zahvaljujem i očekujem vas tačno u 3 i 15.

Poštovani gosti u toku je završetak usaglašavanja u Vijeću ministara oko amandmana koji su podneseni u ovoj proceduri donošenja zakona iz tzv. paketa CIPS. Mi smo prisustvovali razgovorima sa rukovodstvom Vijeća ministara, odnosno sa predsjedavajućim Vijeća ministara i ministrom za civilne poslove i komunikacije, sa njihovim saradnicima i u principu je jedna povoljna atmosfera da se isčiste svi ti tekstovi da bi se moglo doći do koncezusa i sporazuma vezano za amandmane, odnosno za usvajanje ovog seta zakona. S toga je Kolegij donjio odluku da sjednica Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine prekine i nastavi u četvrtak, prekosutra u 11. sati, a do tada će intenzivno biti konsultacije u Kolegiju i sa predsjednicima klubova poslanika. Zahvaljujem.

Sjednica je prekinuta s radom u 16:00 sati (nastavak sjednice 25.10.2001.).

**NEAUTORIZIRANI TRANSKRIPT
NASTAVKA 10. SJEDNICE DOMA NARODA PARLAMENTARNE
SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINA,
održane 25.10.2001.godine s početkom u 11:30 sati**

**PREDSJEDAVAJUĆI
SEJFUDIN TOKIĆ**

Gospodo, poštovani izaslanici, poštovani gosti, cijenjeni predstavnici medija, sve prisutne pozdravljam i mislim da možemo pristupiti nastavku 10.sjednice Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine. Podsjetio bih vas da je, za dalju realizaciju 10.sjednice, već ranije utvrđenim dnevnim redom predviđen Zakon o ličnoj karti – predlagač Vijeće ministara, drugo čitanje. Zakon o centralnoj evidenciji i razmjeni podataka – predlagač Vijeće ministara, drugo čitanje. Zakon o zaštiti ličnih podataka – predlagač Vijeće ministara, drugo čitanje. Zakon o jedinstvnom matičnom broju – predlagač Vijeće ministara, drugo čitanje. Pokretanje, zatim, od tačke dnevnog reda, Pokretanje odgovornosti funkcionera i djelatnika u institucijama BiH, po nalazima u Izveštaja Ureda za reviziju. Sedma tačka današnjeg nastavka Zakon o slobodnim zonama u BiH – predlagač Vijeće ministara – drugo čitanje. Osma tačka današnjeg nastavka sjednice je Delegatska pitanja i odgovori.

Razlog prekida sjednice smo vam iznijeli prilikom prekida, zbog usaglašvanja unutar Vijeća ministara i između članova Kolegija, odnosno Vijeća ministara, zbog obezbjeđivanja proceduralnih pretpostavki da se danas možemo, ja se nadam uspješno izjasniti o ovom vrlo značajnom paketu zakona.

Ustovremeno bih vam, izvinuo za početak, za zakašnjenje početka ove sjednice. Ono je uslijedilo, zato što je jedan od delegata-izaslanika, gospodin Ivo Divković imao saobraćajni udes, kao što vidite živ je i zdrav, tako da je to bila samo privr... teškoća vezana za Kolegij.

Na sjednici prisustvuje 12 članova Doma naroda Parlamentarne skupštine, po 4 iz sva tri naroda.

Predlažem da pređemo na prvu tačku nastavka 10.sjednice. To je Zakon o ličnoj karti.

Ad.1.Zakon o ličnoj karti – predlagač Vijeće ministara

Mi smo imali raspravu o ovim zakonskim projektima. Na stolu ste dobili amandmane, koje su uložili tri izaslanika, tri delegata, istovremeno i članovi Kolegija Parlamentarne skupštine BiH. Navedeni amandmani predstavljaju i amandmane oko kojih postoji puni konsenzus unutar Vijeća ministara i ranije je bilo uloženih amandmana, obzirom da je prošlo prvo čitanje na 9. sjednici Doma. Sada je drugo

čitanje. Ja predlažem da krenemo sa radom. Ranije su, prije tri izaslanika, prije članova Kolegija, amandmane uložili izaslanici Nikola Špirić i Ilija Šimić.

Ja bih upitao gospodina Špirića. Da li ostaje kod amandmana, koji su dostavljeni? Raspravu otvaramo sa ovim prvim amandmanima. Proceduralno, mi nemamo opštu raspravu o amandmanima, nego se izjašnjavamo o amandmanima.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ja povlačim amandmane, s obzirom da je ...

SEJFUDIN TOKIĆ

Ilija Šimić je, imao ranije dostavljene amandmane. Podsjetit ću vas u vašim materijalima, to su amandmani dostavljeni sa ranijim datumom.

ILIJA ŠIMIĆ

Gospodo predsjedavajući, dragi prijatelji, poštovani gosti, uvaženi ministri, naravno da sam sa željom da poboljšam ponuđene važne zakonske projekte, ponudio ... amandmane, ali u međuvremenu je išla rasprava za dalnjim poboljšanjem i po mom osobnom uvjerenju došlo je do dalnjeg poboljšanja. Dakle, poboljšanja od onoga što sam ja, svojim skromnim naporima učinio, a ovo što je danas Kolegij potpisao, u potpunosti sadrži suštinu amandmana koje sam ja uložio, te ja saobrazno odredbama Poslovnika povlačim amandmane koje sam svojevremeno uložio. Zahvalujem.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem uvaženom kolegi Šimiću. U okviru ove tačke dnevnog reda, imamo dostavljene amandmane Nacrt zakona o ličnoj karti državljana BiH, koji su potpisali, to ste dobili na stolu, gospodin Špirić, gospodin Šimić i ja, kao izaslanici – delegati, istovremeno i kao članovi Kolegija. Pitam da li neko od predлагаča ovih amandmana želi uzeti riječ da obrazloži ove amandmane? Izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Cijenjeni Kolegij, uvaženi članovi Savjeta ministrara, kolege delegati, članom 89. Poslovnika o radu je, rečeno, da delegati i klubovi naroda mogu predlagati amandmane, koje osporavaju amandmane koje je komisija uvrstila u izborni tekst. Oni dostavljaju usvojene amandmane, najmanje 48 sati prije početka sjednice. Mi smo dobili stav komisije, po predloženim amandmanima, gospodina Špirića i ja nisam vidio te amandmane, taj stav komisije možda negdje ima. Ako nema, onda bi komisija mogla da zauzme stav oko tih amandmana. Ako je komisijska faza prošla, onda je, dakle, nije ispoštovan član 89.

Dalje, ovdje stoji obaveza, da se amandmani dostave u roku od 48 sati i cilj, prepostavimo ovoga je, bio da delegati mogu dostaviti amandmane na nove amandmane koje ja gospodo u roku nekakvih pet minuta nisam u stanju da dostavim, s obzirom da sam dobio amandmane na amandmane danas evo ovdje, prije nekoliko

minuta, za koje mi je potrebno određeno vrijeme. U ovom smislu, ja kao delegat, ne mogu na pravi način učestvovati u ovoj raspravi, to mi je Kolegij onemogućio.

Također mi nije jasno, zbog čega ovakva žurba Kolegija i zbog čega nije obezbijedeno tih 48 sati. Zbog čega žurba, ako znamo da je sutra, u petak ovdje zakazan jedan konsultativni sastanak od strane Predsjedništva, znači sazvao je Predsjedništvo, a u vezi sa zakonima CIPS-a. Da li to gospodo, treba, dotle stvar da bude završena, pa da taj sastanak onda i nema nikakvu funkciju.

SEJFUDIN TOKIĆ

Uvaženi kolega možete govoriti samo o povredi Poslovnika. Ako ste završili sa navodima o povredi, možemo dati odgovor, ako ste završili.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Dakle, ovdje je, sad je u članu 3.rečeno, da nakon što počne rasprava, predsjedavajući može, u konsultacijama sa zamjenicima uvažiti nove amandmane, samo u sledećim slučajevima i rečeno je u kojim slučajevima on može uvažiti nove amandmane. Ja vas pitam, gdje je pravo delegata da predlaže te nove amandmane? Ja govorim o pravu delegata da predlaže amandmane na amandmane a ne vašem pravu da omogućite nove amandmane, koje ste omogućili ... i ja imam pravo da dam amandmane u roku od 48 sati.

SEJFUDIN TOKIĆ

Ja se zahvaljujem. Bilo je postavljeno više pitanja, ali ja će odgovoriti samo na ono što se odnosilo na poslovničku intervenciju. U članu 89.stav 3. Stoji da predsjedavajući, u konsultaciji sa zamjenicima predsjedavajućeg može uvažiti n ove amandmane samo u sljedećim slučajevima, kada se oni odnose na nove aspekte koje komisija nije mogla uzeti u obzir i kada se nastoje usaglasiti dva ili više prijeldoga o kome se vodi rasprava. Prepostavljam da sami prepoznajete da su ovdje prisutni i jedan i drugi akt, suvereno pravo predsjedavajućeg i Kolegija jeste, da se shodno ovom poslovničkom odredbom omogući podnošenje amandmana sve do usvajanja zakona. Ja će vas podsjetiti cijenjene kolege, da sam prilikom utvrđivanja dnevnog reda isticao da su ovi zakoni otvoreni za davanje amandmana, kao i zakon o slobodnim zonama. Također, kao zakon gdje je Kolegij odlučio da su nastali novi momenti. Mi poštujemo potrebu, ako postoji potreba kluba delegata da zatraže pauzu kako bi se konsultovali, eventualno, o amandmanima. Možemo dati tu pauzu u skladu sa Poslovnikom do pola sata i na taj način možda pokušati obezbijediti što konstruktivnije izjašnjavanje i djelovanje delegata iz vašeg naroda i iz svih naroda. To bi bilo toliko, tako da bih vas molio kao predsjednika Kluba da se odmah izjasnite. Da li je vaša intervencija imala za namjeru, eventualno traženje pauze. Ostalo, što smo rekli je, utemeljeno na ovim tačkama i već je ranije izrečeno.

Istovremeno, ne želeći nikakav pritisak, vršeći na bilo koga, ja bih želio izvijestiti o veoma velikom značaju donošenja ovog paketa zakona i činjenici da članovi uvaženog Predstavničkog doma čekaju da poslije zasjedanja ovog doma, pristupe nastavku svog rada.

Mi smo, istovremeno, kad smo vršili prekid, pozvali sve delegate da ostanu u Sarajevu, kako bi konsultacije bile permanentne i kako bi se u toku usaglašavanja što blagovremenije amandmani mogli dostaviti.

Da li gospodine, kolega Novakoviću, tražite pauzu, ili možemo pristupiti daljem radu? Zahvaljujem.

Ja bih sada pozvao, u skladu sa Poslovnikom da, eventualno, neko od predлагаča ovog amandmana može uzeti riječ. Javlja se gospodin Nikola Špirić kao jedan od predлагаča amandmana, koji ste dobili na sto. Izvolite.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Gospodo predsjedavajući, uvaženi članovi Vijeća minisitara, cijenjeni kolege delegati, uvaženi gosti, ja sam uložio, moram priznati, mnogo truda ovih dana i kod pisanja amandmana i kod, rekao bih, postizanja kompromisa na pojedinim amandmanima i zato vam danas a inače do sada bio spremjan da govorim o suštini a manje o procedurama. Ne postoji gotovo ni jedan zakonski projekat, gdje se mi ne možemo iznervirati na procedurama, a mislim da nema potrebe. Ja bih volio da mi otvorimo raspravu o suštini zakonskih projekata i da, u interesu BiH i njениh entiteta dođemo do onih projekata, koji su isuviše dugo u proceduri. Svi oni koji su htjeli da daju mišljenja, da daju izdvojeno mišljenje, da daju bilo kakvo drugo mišljenje, imali su dovoljno vremena. Sve što je napisano u ovim zakonima ... autori tih pitanja su evo ovdje danas u sali i, mogu, naravno, argumentovano sučeljiti svoja razmišljanja.

Ja moram da kažem da sam ponudio na svaki zakonski projekat iz CIPS-a, dakle, iz globalnog projekta CIPS-a po nekoliko amandmana, negdje i preko deset amandmana i naravno u parlamentarnoj raspravi, svi mi dobro znamo da se ne postiže maksimum i da se kompromis sadrži od prihvatanja ili ne prihvatanja tih amandmana.

Sad želim javno da kažem, da svi oni koji su dali konstruktivan doprinos, na usaglašavanju tih amandmana su radili u interesu BiH, tu mislim pre svega na Vijeće ministara, na političke stranke, na različite nivoe predstavnika vlasti u entitetima i u BiH. Mislim da je ovo mogao biti put ili novog početka BiH koji je u interesu njenih građana i entiteta ili put međusobnog saplitanja i kažnjavanja BiH. Ja vjerujem da ćemo se danas i opredijeliti za ovaj prvi put. Dakle, u interesu prosperiteta BiH i njenih entiteta.

Želim, također, da skrenem pažnju da smo u našim konsultaicjama međusobnim, usaglašavanjima imali dio ograničenja, koja možda za ... države nisu standarda, ali eto naša država se nalazi u takvoj situaciji. Ta ograničenja, rekao bih, ili dobre instrukcije jesu, dolaze iz kancelarija međunarodne zajednice, pre svega iz OHR-a. Želim da vam kažem da smo mi još u junu 2001.godine dobili jasan stav OHR-a nasprem projekta CIPS-a. Ja ću pročitati samo jedan pasos pa ćete vidjeti koliko je truda trebalo učiniti na svim državnim nivoima da se dođe do kompromisa, kako bi se danas mogli izjasniti o zakonskim projektima.

Na drugoj strani tog dopisa, koji je poslan Kolegiju, koji je poslan, čini mi se i Vijeću ministara, taj isti stav je potvrđen 23.dakle, pozvan je Savjet ministara koji je bio u zasjedanju i pokušaju usaglašavanja amandmana i lično koje sam ja uložio se

kaže. Da u vezi sa drugom tačkom sam shvatio, dakle, piše prvi savjetnik Visokog predstavnika, da Vijeće ministara odgovara alternativi zakona o ličnim kartama, koja bi iziskivala unošenje naziva entiteta na svim ličnim kartama BiH. Moj ured se odlično protivi ovoj alternativi, pošto bi unošenje podataka u vezi sa podržavnim oznakama bili u suprotnosti sa međunarodnim standardima.

Drugi pasos kaže, Vijeće EU preporuku 77.26 uspostavljanje, harmonizacije ličnih karata, zemalja članica, govori o značaju izrade formata za lične karte koji bi bio zajednički za sve države članice. Dakle, ovdje se ne radi samo o BiH, nego u preredenu putnih isprava zemalja članica Evrope i mislim da svako otimanje takvom načinu preuređivanja putnih isprava, čini samo kaznu za građane BiH.

I, ja, sam mislim da su ovi zakoni mogli dati više, da je moglo biti više usaglašavanja, a želim da vamkažem poslije ovako jasnih stavova OHR-a, da svi oni koji su htjeli, dakle, i skuplje rješenje u BiH od onoga koje se nudi, svjesni situacije su radili na harmonizaciji odnosa u BiH u interesu njenih građana i, čini mi se da su međunarodni predstavnici i kancelarija OHR-a shvatili ozbiljnost rada na ovim projektima i zato nisu rigorozno dalje upozoravali.

Želim, također, da kažem da je najveći broj amandmana, rekao bih 90% amandmana koje sam predložio usvojeni. Ja to želim javno da kažem, radi medijskih špekulacija, koje su, inače, prisutne u javnosti, tako sam neki dan čitao Srbi zaboravili cirilicu, a želim da vamkažem da u članu 3.tačno piše da će lična karta biti pisana na engleskom, francuskom, bosanskom, srpskom i hrvatskom, dakle, nema zaboravljanja cirilice i ne trebaju takvi natpisi nikom. Oni su protiv Bosne i Hercegovine i protiv usvajanja zakonskih projekata.

Amandman se, također, odnosio na izgled lične karte, gdje smo decidno tražili da se unese naziv entiteta i moj amandman i amandman gospodina Šimića su bili amandmani koji se međusobno sučeljavaju. Dakle, ja sam tražio naziv entiteta, gospodin Šimić kaže neće naziv entiteta. Šta ja drugo mogu uroditи plodom, nego da se oni koji žele ozbiljno da se bave kompromisom, kažu onaj ko hoće može naziv entiteta. Je li to kompromis ili nije kompromis. Ja mislim da je to kompromis i dobar kompromis.

Napravili smo i dalje kompromis, samo gdje se upozorava da oni koji uzmu ličnu kartu sa nazivom entiteta, neće moći putovati s ličnom kartom van BiH, pošto, eto, članice Evropske Unije žele da preurede domaća lična dokumenta da bi se moglo putovati širom zemalja evropske unije, pa smo to upozorenje kojim se upozorava, dakle, državni službenik upozorava izostavili direktno iz člana, pa ga prebacili u završne i prelazne odredbe. Zar i to nije kompromis. Pa smo rekli da je drugostepeni organ izdavanje ličnih karata su entitetska ministarstva a građanin koji bude povrijeđen u drugostepenom postupku se može žaliti zvaničnom državnom organu, to je Ministarstvo civilnih poslova i komunikacija. Vidite, to nije u onu običnu zakonodavnu praksu BiH ni jedne države, ali i to je kompromis. Mora biti nešto nelogično, da bi došli do logičnih stvari, pa smo se, dakle, dogovorili da centralne evidencije, koja se vodi na nivou zajedničke države BiH, može se voditi i na nivou entiteta.

Dakle, nije zabranjeno. Ko hoće može da vodi. Dakle, nema zabrana i svi kompromisi, apsolutno relaksiraju odnose na izdavanju ličnih dokumenata. Ja mislim da je to dobar put i zato to kažem da može biti novi početak Bosne i Hercegovine i njenih entiteta ili početak međusobnih podsticanja koji nikom ne odgovaraju. Zato, molim vas, ako ima suštinskih primjedbi, da se bavimo suštinskim primjedbama. Nisam ni ja zadovoljan u potpunosti zakonskim projektima. Vidite, ima dobar dio stvari koje u tehničkom smislu treba istaći, ali one su u ovom slučaju manje bitne, od usvojenog zakona. Oni koji budu htjeli raditi u interesu države BiH i njenih entiteta te lakše je pristupiti promjeni i izmjeni zakona, nego se naduravati da zakona nema, jer od toga niko nema koristi.

Druga stvar, moram da kažem da su entitetska rukovodstva, entitetski parlamenti, zadužili i ako smo mi stvorili, naravno, ustavni osnov, delegate i poslanike da rade na donošenju ovih zakona, jer su proglašeni zakonima od vitalnog značaja za borbu protiv terorizma i korupcije u Bosni i Hercegovini i na tome smo dobili međunarodnu podršku. Jasno je stavljeno do znanja, ko nije za projekte, zna se na kojem je putu. Ja ne želim, kao Srbin, delegat ovdje da preuzmem rizik da obilježavam bilo koga u BiH da je za ili protiv, ali želim jasno da kažem da neću da koristim zakone u stranačku politizaciju. Mislim, ukoliko budemo slijedili taj put da ćemo doći do zakonskih projekata. Dakle, nisu idealni zakonski projekti. Ima grešaka u zakonskim projektima i ja će danas glasati za ove zakone iz oblasti CIPS-a i zato sam sa zadovoljstvom prihvatio usaglašavanje u Kolegiju sa gospodinom Tokićem, i Šimićem. Vidjeli ste, gospodin Šimić ima, apsolutno, suprotan amandman. Šta to znači? Nas dvojica u Kolegiju, BiH dok mi sjedimo ovdje to neće dobiti i mislim da je to put kako treba ratiti. Naravno, obavili smo i druge konsultacije, za koje mislim da su neophodne. Mislim da je Vijeće ministara ovaj put imalo aktivnu saradnju sa Kolegijom Doma naroda i sa drugim kolegijom. Mislim da je imalo saradnju sa vlastima entiteta. Koliko ja znam imalo je saradnju. Ko ima ozbiljnih rezervi, neka ih ozbiljno izrekne i da vidimo šta možem uraditi. Dakle, ja sam svoj stav iznio. Povukao sam amandmane, jer ovi amandmani podmiruju 95% onoga što sam tražio. Nisam insistirao da se kaže: usvojen amandman broj 1. Nikole Špirića, amandman 2,3,5,10, sasvim mi je sve jedno, ako ovi amandmani objedinjuju to što sam tražio. Hvala vam lijepo.

SEJFUDIN TOKIĆ

Ja se zahvaljujem gospodinu Nikoli Špiriću, koji je, kao jedan od predлагаča ovih osam amandmana na Zakon o ličnoj krti državljana BiH iznio gospodin Šimić i ja, zaista poslije ovog izlaganja, nemam potrebe da detaljnije obrazlažemo. Ja bih, prije nego što otvorim raspravu o ovim amandmanima zamolio uvaženog ministra, gospodina Mihajlovića da iskaže mišljenje o ovim amandmanima i stav Vijeća ministara, obzirom da je Vijeće ministara, defakto, u konsultacijama sa nama, jasno dalo do znanja da je ovo i usaglašen stav Vijeća ministara i da postoji konsenzus. Izvolite gospodine Mihajloviću.

SVETOZAR MIHAJLOVIĆ

Poštovano Predsjedništvo, poštovani delegati Doma naroda, kolege ministri, poštovani gosti, ja će ukratko, neću biti puno opširan, pošto je do sada toga već značajno rečeno.

Savjet ministara je u proteklih dana radio intenzivno na usaglašavanju određenih amandmana, koji su uloženi od strane delegata, kao i od strane drugog doma, Predstavničkog doma i, na bazi svih tih pristiglih amandmana, pokušali smo naći neko pomirenje, neka kompromisna rješenja i upravo pomirenje svih amandmana koji su nama pristigli je, ovo što ste vi dobili danas na sto. Konsultacije su bile, dakle, ... pored Kolegija jednog i drugog doma, izvršene su konsultacije i sa relevantnim nosiocima funkcija i entiteta, kao i određenim političkim strankama, da dođemo da dobijemo što veću primjenu, da na neki način dođemo do projekta, koji je vrlo bitan za BiH. Upravo, neko je rekao, što nam se to tako žuri. Mi smo na ovom projektu već godinu i po dana i ta godina i po dana je potrošena bez nekih vidnih napredaka, vezano za finale, odnosno za donošenje ovog projekta i kako bi projekat u narednom periodu, poslije usvajanja ovog zakona mogao ići u realizaciju. A, što nam se to žuri, pa žuri nam se jednostavno, što smo mi poslije 11.septembra sasvim u jednoj drugoj situaciji. Naš konkretan doprinos u borbi protiv terorizma jeste, usvajanje ovog paketa zakona, kao i druge mjere koje će uslijediti nakon ovog paketa zakona, znači da dođemo do realizacije samog projekta, da ne ispadne samo da smo deklarativno u borbi protiv terorizma. Mi u BiH moramo to i konkretno svojim doprinosom uraditi. Bosna i Hercegovina, nema uređeno stanje, vezano za identitet, identifikacije dokumenata građana u BiH. Iz tog razloga, mogu nam se dešavati i dešavaju nam se neke stvari koje su, evo sad na neki način, ovih dana ... otkrivaju da mi imamo puno praznina, vezano za jedan zaštitni mehanizam, koji sve normalne civilizovane zemlje u svijetu imaju i red je da to ima i BiH i to je na neki način naša konkretizacija o ovom problemu.

Moram reći da su ovi amandmani koje ste vi dobili, pored toga što su na neki način, u potpunosti usaglašeni u Savjetu ministara, znači jednoglasno. Da su ... sa oba doma, odnosno sa Kolegijem oba doma, znači i Doma naroda i Predstavničkog doma i na taj način je, stvorena jedna atmosfera, da se ovi zakoni, sa ovim amandmanima, koji su, rekao bih, pomirljivi danas i usvoje.

Moram reći da ovo nije idealno rješenje, odnsono zakon idealan, zakon kompromisa i ti kompromisi ne idu na štetu kompletног koncepta CIPS projekta, znači, oni zadržavaju sve bitne elemente, ali na neki način pomiruju i neke naše specifičnosti u BiH. Dakle, svako pojedinačno, kad bi gledao iz tog ugla je, prilično podjednako nezadovolja i zadovoljan sa ovim rješenjima. Znači, nema, apsolutno zadovoljni i apsolutno, potpuno nezadovoljni ovim projektom. To je taj kompromis kome smo težili i kome smo, ja vjerujem našli neku pomirljivu situaciju da dođemo do ovog projekta. Ja očekujem da će danas, evo Dom naroda, poslije rasprave prihvati ponuđeni tekst ovih zakona. Toliko očekujem da će uraditi, jer imamo na neki način već postignutu saglasnost i u rukovodstvu doma, Predstavničkog doma i da ćemo danas, dakle danas BiH usvojiti ove zakone i poslati jasnou poruku svijetu, koja će biti, također, vrlo značajna, jer svijet od nas očekuje da li ćemo, napokon, prihvati ove zakone i da ćemo svrstati se u red zemalja, koji svojim konkretnim mjerama podržava borbu i protiv terorizma i još da kažem, ovaj zakon je bitan, prije svega za građane BiH, ali time doprinosimo, na neki način i svoju odlučnu borbu protiv terorizma, koji je, posebno aktuelan poslije 11.septembra u svijetu i zato se nadam da ćete imati dovoljno razumijevanja i sluha, za takvu poruku i da ćete i, pored ovih manjkavosti, prihvati ovaj set zakona koji je danas pred vama na dnevnom redu. Hvala vam lijepa.

SEJFUDIN TOKIĆ

Ja se zahvaljujem uvaženom ministru, gospodinu Mihajloviću. Nakon obrazloženja predлагаča i mišljenja iznešenog od strane ovlaštenog predstavnika Vijeća ministara, ja otvaram raspravu. Predlažem da vodimo raspravu o svih osam amandmana i za riječ se već javio Novaković zbog vođenja sjednice. Molio bih da se svi oni koji imaju namjeru voditi raspravu o ovim amandmanima jave za riječ. Izvolite gospodine Novakoviću.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Kolege delegati, prvo moram da izrazim žaljenje što je gospodin Špirić već okarakterisao sve one koji imalo drugačije misle da su protiv BiH. Meni je žao, što sam to čuo i da sam to čuo od bilo koga u ovoj sali.

Ja moram da kažem da neću dostavljati amandmane na amandmane, s obzirom da mi je to pravo uzeo Kolegij, jer to ne mogu raditi u pet minuta niti u pola sata. To pravo imam članom 89.koji mi Kolegij, naravno uzeo sebi za pravo da on odlučuje da li ja to mogu ili ne mogu. Ja mislim da on to pravo nema. Kolegij misli da ima to pravo i tu ćemo vjerovatno i ostati.

Neću mnogo diskutovati ni o amandmanima na amandmane, jer ovdje i ne vidim neki kompromis između amandmana, koji su dati na zakone a o kojima se nije izjasila Ustavno-pravna komisija i amandmana trojice predsjedavajućih, odnosno trojice članova Kolegija. Mora da prokomentarišem nekoliko ovdje tih.

Nije mi jasno da li je kompromis, činjenica da podnositelj zahtjeva za izdavanje lične karte može da se izjasni hoće li unositi i naziv entiteta entiteta a da se onda članom 40.kaže da će se o tome donijeti pravilnik. Gospodo, hoće li to pravilnikom neko da kaže ko može a ko ne može izaći iz ove zemlje. Ako se nije ili jeste izjasnio kao državljanin nekog entiteta. To je, valjda, elementarno i osnovno pravo svakog građanina ove zemlje. Nažalost, to pravo ovim zakonima je osporeno, ili u najmanju ruku dovedeno u pitanje. Ima mnogo slučajeva kad zemlja, koja zemlja, donosi neki zakon sprečava svoje građane da izađu iz zemlje. Nažalost, bilo je slučajeva,u vrijeme komunizma, da su zemlje istočne Evrope svojim građanima onemogućavale u određenom periodu da mogu da napuste zemlju. Meni je ovo, na nesreću ...

Priča, kako taj dokument će značiti nešto posebno kad budemo izlazili van ... da se sjetim pasoša, za koje je rečeno, dajte da ga samo promijenimo a onda nema nikakvih problema svjetske zemlje, evropske zemlje,jedva čekaju da nam ukinu vize. Mi promijenimo pasoš i odmah dan poslije toga Mađarska i još neke zemlje udare nam vize. Koliko je to dobar dokument, pokazuje i činjenica, koliko mi danas možemo izaći i gdje možemo ući sa tim dokumentom, odnosno u koju evropsku i svjetsku zemlju? Sa takvom pričom se nastavljaju ovdje. Ja s tim izražavam svoje lično ne slaganje. Da li će entitetska ministarstva unutrašnjih poslova, održavati evidenciju ili neće, to je njihova stvar. Prema ovom ovdje, ona nema nikakvog značaja. Održavali je ili ne održavali, ona ne znači, praktično ništa. Mogli ne mogli, sasvim je sve jedno. Zbog čega je, moram prokomentarisati ovu činjenicu. Nije mi ni dalje jasno, zbog čega je hitno, ako amandman VII, član 38. kaže, preformuliše se i

glasí: "Kada se ispune svi neophodni uslovi za otpočinjanja procesa za izdavanje lične karte, ministar civilnih poslova i komunikacija, u tu svrhu donosi odgovarajući akt". Kada se ispune uslovi. Zar je to hitno, gospodo, dva ili tri dana? Je li to ta hitnost da mi moramo to uraditi danas, a ne nakon konsultacija zakazanih za petak, gdje će u timkonsultacijama i entitetska rukovodstva jasno i glasno reći šta o ovome svemu misle. Ja ču, naravno, način glasanja pokazati, kad se bude glasalo. Ali, nisam mogao da ne kažem ovo što sam rekao, jer gospodo, ovo je, vjerovatno jedna od sjednica o kojoj će se mnogo pričati, ali isto tako, jedna od sjednica na kojoj će biti donešeni akti, koji u mnogome krše i ljudska prava pa i mnoge konvencije a da nekažem i Ustav ove zemlje. Hvala.

SEJFUDIN TOKIĆ

Ja se zahvaljujem, za riječ su se javili do sada gospodin Turjačanin i gospodin Spahić i ja bih samo, odgovorio na nekoliko pitanja koji su ovdje ponovljeni i koji, defakto, nakon tvrdnje iznešeni a ne odgovaraju činjenicama. Izaslanici, delegati Doma naroda Parlamentarne skupštine su, imali priliku da podnose amandmane na tekst zakona o ličnoj karti državljana BiH, od kako je ušao u parlamentarnu proceduru, a vidite i sami iz materijala, da je to 10.7. U komisijskoj fazi je u toku prvog čitanja, gospodin Novaković nije imao ni jedan od amandmana. U tom kontekstu, dozvolite da je bilo puno, puno mjeseci i sjednica, u kojima je mogla biti iskorištena prilika za poboljšanje ovog teksta, izuzev kolega Špirića i Šimića, niko od drugih delegata nije uložio na amandmane na osnovni tekst.

Sljedeće, pitanje koje je pokrenuto ovdje jeste, spominjanje sastanka koji je predsjedavajući Predsjedništva, konkretnog sastanka zakazao za petak. Ja bih vas želio podsjetiti, na pismo, koje ste dobili na stolu, u kome Predsjedništvo BiH, putem predsjedavajućeg, a ja sam kopirao to pismo i dostavio svima, pozvalo sve članove Parlamentarne skupštine, sve članove Doma naroda, da se odgovorno ponesu i što prije obezbijede da ovaj vrlo važan paket zakona bude usvojen, tako da, pokušaj da se stvori atmosfera, kako mi, nasuprot Predsjedništvu insistiramo, mi upravo u skladu sa intencijama i željama svih institucija BiH, pokušavamo obezbijediti što je moguće ranije usvajanje ovog zakona, koji se, kao što je ministar rekao, nalazi dugo u proceduri. To su bili odgovori, vezani za postavljena pitanja. Za riječ su su javili: Turjačanin, Spahić, Džaferović i Genjac. Izvolite gospodine Turjačanin.

GORAN TURJAČANIN

Cijenjeno Predsjedništvo, poštovane kolege delegati, uvaženi predstavnici Vijeća ministara Bosne i Hercegovine,

Ja ču pošto sam se javio za ovu govornicu, samo malo da pokušam, da ne kažem s aspekta običnog građanina, ne pravnog eksperta da malo protumačim samo onaj redoslijed donošenja zakona. Ponekoj logici, a ovdje nekim normalnim algoritmom, vidim da je, od prilike, zakon o centralnoj evidenciji i razmjeni podataka stavljen na usvajanje nakon zakona o ličnoj karti. Smatram to jednom, pa i svi dalje zakoni u setu CIPS-a zakon o prebivalištu, zakon o zaštiti ličnih podataka i jedinstvenom matičnom broju, shvatili smo malo ne logičnim algoritmom donošenja zakona, jer smatram da bi ovi zakoni trebali u svakom slučaju da prethode svojem usvajanju, donošenjem zakona o ličnoj karti. Da li je to malo nespretnošću, da ne

kažem formiranja dnevnog reda i predlaganja Savjeta ministara, ali mi se tu javlja jedna nelogičnost. Što se tiče amandmana, koji su dostavljeni a usaglašeni na Kolegiju Doma naroda, predstavljaju bitan kvalitativni pomak u odnosu na ponuđeni nacrt u prvom čitanju Zakona o ličnoj karti. Taj kvalitativni pomak je, dobar, s tim da bi, također dao opasku, na nešto što se odnosi u amandmanu 8. Pravilnik o proceduri i možda na taj pravilnik ovdje da li nesretno objašnjen od kolege Špirića, možda kao predstavnika Kolegija objašnjenje tog pravilnika je mene dovelo ovdje u dvojbu da dovodi u diskriminatorski odnos unutrašnje rezime BiH.

Mi ako donosimo određene dokumente, opet govorim kao običan građanin i shvatite me na tu refleksiju, ne kao delegata sa instrukcijama bilo koje političke grupacije, kluba itd. mene to malo dvoji. Znate, međunrodnja zajednica i homogenizacija da ne kažem registrative BiH sa međunarodnom zajednicom u kojoj treba da se nađemo, ne podrazumijeva automatski i derogiranje unutrišnjeg uređenja BiH. Nemojte molim vas, da se za ovom govornicom govor, da ako neko u slučaju izbora na ličnoj karti entiteta u naslovu lične karte, automatski se dovodi, i mi odavde ... da je to automatski diskriminatorski u odnosu na onog ko to ne unese itd. Mislim da je to nesretna sročena formulacija za ovom ovdje govornicom i da ne bi trebalo da se sa njom na ovaj način ovako opservira. To je sljedeći momenat. Da vam kažem jednu stvar, nemam neko posebno iskustvo u radu poslanika, odnosno parlamentaraca, da bih tačno i potpuno precizno tumačio stavke Pravilnika – Poslovnika itd. možda je to rezultat nečega što se kod nas na nesretan način u Parlamentu definisao, paušali poslanici, profesionalni poslanici, ljudi koji se mogu baviti poslom i oni koji žive od nekog drugog hljeba, pa im je ovo, da ne kažem, ... možda želim, također, da kažem da se često i nesretno manipuliše sa primanjima nekim itd. želim da također, kažem da

...

SEJFUDIN TOKIĆ

Ja bih vas molio da se držite ...

GORAN TURJAČANIN

Držaću se, ide baš u prijedlog ovih amandmana. Vjerujte da meni kao delegatu sa određenim uskraćenim pravima, izuzetno ... pravne službe stavi možda to pomanjkanje pravnog da ne kažem tekstova u pomoći u izradi oređenih amandmana, a također, na brzinu da ne kažem ova usaglašavanja amandmana na relaciji Komisije ustavno-pravne, pa onda Kolegija, pa donošenje amandmana, da ne kažem pet minuta, dovodi nas malo u nezavidnu situaciju u eventualnoj diskusiji, ili prijedlogu amandmana na ponuđene amandmane ovdje konkretno usaglašene od Kolegija. Samo toliko.

SEJFUDIN TOKIĆ

Ja se zahvaljujem. Dužan sam samo objasniti da redoslijed tačaka dnevnog reda je, nešto što je utvrdio ovaj dom i nešto zašto ste vi gospodine uvaženi kolega gospodine Turjačanin glasali i to nema veze sa Vijećem ministara. Sljedeći za riječ se javio go spodin Spahić.

IBRAHIM SPAHIĆ

Gospodine predsjedavajući, predsjedavajući Vijeća ministara, članovi Vijeća ministara i gosti, predstavnici medija, želio bih samo podsjetiti da je Komisija utvrdila da psotoji ustavno-pravni osnov za ove zakone, dakle, generalno i za ovaj zakon koji je sad prvi na dnevnom redu.

Drugo, da u toku utvrđivanja rasprave na Ustavno-pravnoj komisiji pred prvo čitanje, niti jedan član Komisije nije dao nikakve amandmane. Na sjednici Doma naroda oficijelno nije bilo nikakvih amandmana i danas smo zakazali već poodavno sjednicu za drugo čitanje ovih zakona i prema tome, stekli su se svi formalno-pravni uvjeti, što se tiče Ustavno-pravne komisije i Poslovnika, na osnovu kojeg mi radimo, da danas se izjasnimo o amandmanima i nakon toga smj... limit zakona.

Imajući u vidu da je, da su jedina dva predлагаča amandmana, koja su prethodno bila dostavljena delegatima gospodin Špirić i gospodin Šimić, odustali od svojih amandmana i stali iza amandmana koji su ovdje prezentirali kao grupa delegata, podvlačim, to je vrlo važno, ne kao Kolegij, jer sam ja tako razumio njihovu inicijativu i time bih želio da to i ostane praksa, da svaka grupa delegata ili pojedinačno delegat ima pravo da intervenira u skladu sa ovim principima. Jedino bih htio da napomenem da je potrebno, zbilja, ubudućoj proceduri da Vijeće ministara, to bih želio ovdje izjaviti, s obzirom da je gotovo čitavo Vijeće ministara ovdje, učini napor da se poslovničkom svojom strukturom poveže sa Poslovnikom Doma naroda i Predstavničkog doma i time omogući da se nazivi zakona, kao što su nacrti, prvo, drugo čitanje itd. prijedlozi, usaglase u proceduri od strane Vijeća, kao čestog predлагаča ovih zakona prema Domu naroda i Predstavničkom domu, jer se stalno pojavljuju problemi u vezi sa tumačenjem procedure između Vijeća ministara i Predstavničkog i Doma naroda.

S druge strane, smatram važnim, povodom ove rasprave reći da je odsustvo, da zbog dinamike usvajanja zakona i predlaganja zakona od strane Vijeća ministara, delegata, Predsjedništva, svih ovlaštenih lica i poslanika je nužno možda razmisiliti i u samom Vijeću ministara o tzv. ministru za Parlament. To postoji u mnogim parlamentima, to je neko ko je ...

SEJFUDIN TOKIĆ

Ja bih zamolio gospodina Spahića da se drži.

SPAHIĆ IBRAHIM

Držim se dnevnog reda. Da imamo takvu situaciju, onda ne bi bila pitanja koja sada otvaramo, ipak, često otvaramo, jer su zaista proceduralne stvari vrlo važne i kao što vidite na Predstavničkom domu i Domu naroda, uvijek se postavlja gdje je mjesto, kojeg organa, kojeg delegata, koje komisije i kojeg Kolegijuma. Mislim da bi se te stvari mogle razjasniti usaglašenim poslovnicima pod jedan.

Dva, jednom koordinacijom koja bi bila poslovnički razriješena između Parlamenta i Vijeća ministara.

U vezi sa raspravom koja je otvorena u vezi sa procedurom. Međutim, danas imamo drugo čitanje ... amandmana. Ja lično smatram da je dobro što je počelo ovako kako smo se dogovorili od lične karte i mislim da ovaj zadnji član 8.koji izaziva na neki način podozrenje ili polemiku, ili postavlja neka pitanja diskriminacije ili usklađivanje sa pravima ljudi, u stvari ima jednu intenciju koja je vrlo precizna. Ona u prvom dijelu te rečenice u pravilniku, proceduri i načini po kome je državni službenik dužan podnosići itd. i s tim ističe da je to jedinstven proces i, da bez obzira da li je to u Zvorniku ili u Sarajevu i da li je, na kojem entitetu to uvijek onaj koji predstavlja državu i državne službenike.

Dakle, riječ je o jednom principu koji se afirmira u svim ovim zakonima, koji su predmet današnje rasprave i izjašnjavanja u drugom čitanju. Zbog toga, smatram da, ovo što se naziva kompromisom, zapravo treba da bude nazvano drugačije, ne kao kompromis. Ovi se pravi, ovi zakoni su, kao što je gospodin Mihajlović precizno rekao nalaze godinu i po dana u proceduri. To što mi, što imamo tekst tri i po mjeseca u proceduri i što sada dovodimo do kraja ovaj proces, ne znači, zapravo ništa drugo, nego da ovaj dom pokušava, da efikasno obavi svoj posao jer je dobio priliku da to uradi i s druge strane, ovim izjašnjavanjem o ovom zakoni, kao i o ostalim zakonima, ne radi se o potrebi samo evropskih integracija, nego se radi o potrebi uređenja unutarnjih odnosa.

Kad je riječ o poređenju pasoša i ovih dokumenata i centralne evidencije i svega što proizlazi iz zakona, želio bih istaći da, svakoj vanjskoj poziciji pojedinca, građanina ili države, prije svega može koristiti unutrašnja kohezija, bilo socijalna, bilo politička, bilo da se vodi samo riječ o evidenciji, dakle, bilo koja vrsta unutrašnje organizacije države, društva omogućava normalniji i stabilniji pristup vani, bilo da je riječ o jednom pojedincu ili o cijelom društvu ili državi i mislim da je zbog toga, zaista, dragocjeno da se sa ovim, uz one ostale zakone koje imamo o državljanstvu, pasošu itd. konsolidira unutrašnja snaga BiH, da ovaj posao završi kako treba.

Na kraju, u vezi sa ovim amandmanima, ja bih želio pojedinačno kao delegat da kažem da, da smatram da je dobro da se o tim stvarima, u kontekstu života, ne samo u kontekstu antiterorističke koalicije, ili borbe protiv terorizma, nego u kontekstu utvrđivanja stanja na dugi rok za svoju zemlju, za svoje građane svoje zemlje, što, naravno, omogućava da se u ovom dijelu jasno odredi društvo i sistem i država.

Na kraju, što bih želio poduprijeti, da pokušamo da prilikom izjašnjavanja, konačno o ovom zakonu i amandmanima kao i o ostalim zakonima da ne bih ponavljao taj pristup, jer mislim da je korektno, da su predlagачi usaglašeni tekst Vijeća ministara preuzeli, kao vlastiti i izašli pred Dom naroda, sa jednom pozicijom, koja daje izgled da se može usvojiti danas u drugom čitanju i ovaj tekst amandmana i sami zakoni, da bi poruka ovog doma naroda, ukoliko taj posao s uspjehom završimo, bila vrlo jednsotavna i za Predstavnički dom i za Predsjedništvo. Ovdje se ne radi o pomješanim brzinama, o tome da mi čekamo Predsjedništvo koje će nam zakazati sastanke. Treba vrlo precizno reći, radi se samo o ispunjavanju funkcija jedne od državnih institucija koja se zove Dom naroda BiH i onako kako mi završimo, naravno da bi trebalo da to omogući da se i konsultacije koje će biti u petak,u ponedeljak, ili u idući petak, za mjesec dana vode u duhu daljnog unapređenja posla oko donošenja novih zakona. I zbog toga smatram vrlo racionalnim danas pristup da ukoliko nema

suštinskih novih prijedloga i amandmana pristupimo izjašnjavanja po proceduri o amandmanima i ovom zakonu i drugim zakonima u cijelosti. Mada bi svi mi mogli govoriti da o tome imamo rezerve prema ovome. Da li bi trebali stajati entiteti, ne bi trebalo država itd. To bi ustvari stvorilo predpostavke da mi danas ovdje zapravo ponovo prolongiramo jednu debatu koja je danas praktično po proceduri, po Poslovniku privredna kraju na pravi način čini mi se je postignut koncezus između izvršne vlasti i zakonodavne u pristupu ovih zakona. To je vrlo važno u pristupu ovih zakona i to onaj privi dio koji kaže da su pojavili se novi elementi, nove činjenice koje mjenjaju bitno proces i način odlučivanja u samom Domu. Radi svega toga, dakle podupirem pristup koji smo mi u stanju čini mi se savladati jednom racionalnom debatom i konačno izjasniti se o samim zakonima. Hvala lijepo.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem se uvaženom kolegi gospodinu Spahiću. Novaković netočni navod.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Ja zaista cijenim govorničke sposobnosti kolege Spahića koje je on mnogo puta potvrdio ovdje i za ovom govornicom, ali bi molio stvarno neke činjenice da se ne obrću. Naime, ja ne znam kome je sporno da državni službenik i koje pomenuo da je sporno da državni službenik daje upozorenje. Sporno je gospodine Spahiću upozorenje, a ne državni službenik. A, ako hoćete to upozorenje i ne treba davati državni službenik, mi smo danas, odnosno mi ćemo danas usvajajući ovaj zakon jasno reći građanima to što im treba da kaže državni službenik.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem. Nastavljamo sa raspravom po amandmanima na Zakon o ličnoj karti. Za riječ se javio gospodin Džaferović.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Poštovane kolege, članovi Vijeća ministara, dame i gospodo nema dakle nikakve dileme. Pet zakona koji zajedni čine sistem za zaštitu ličnih podataka građana Bosne i Hercegovine skraćeno nazvanim CIPS su zakoni koji su neophodno potrebni državi Bosni i Hercegovini i ja sam za ovu govornicu izašao da kažem svoje viđenje kako ti zakoni treba da izgledaju.

Na prošloj sjednici ovoga doma kada smo raspravljali zakone u prvom čitanju ja sam jasno rekao da glasam za svih 5 zakona, ali bez onih alternativa koje su navedene u tekstovima zakona, a koje se odnose na pitanja na koja je danas reagirano amandmanima kolega poslanika iz Kolegija ovog doma. Zašto je za mene kao poslanika neprihvatljiva ni jedna od tih alternativa i zašto za mene nisu prihvatljivi amandmani koje su danas podnjeli kolege poslanici članovi ovoga kolegija i zašto je prihvatljiv temeljni tekst zakona, svih dakle zakona koji je došao od Vijeća ministara bez alternativa. Ja želim da vam skrenem pažnju na jedno pismo koje je stiglo iz Ureda Visokog predstavnika 29. juna 2001. godine svim članovima Kolegija oba doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine koje nažalost mi kao poslanici do

danasm nismo mogli službenim putem da dobijemo ovdje u ovom domu i mene zaista čudi zašto gospoda Šimić, Tokić ili Špirić nam kao poslanicima nisu dostavili poštu koja se odnosi na vrlo važna pitanja u ovoj državi na vrlo važne zakone, a koju su dobili od Ureda Visokog predstavnika. Zbog toga ja dakle moram uzeti malo vremena pa ukazati samo na neke elemente iz tog pisma. Neću čitati uopće kompletno pismo, nego samo na neke elemnte od tog pisma.

SEJFUDIN TOKIĆ

Ja bi vas molio da se držite dnevnog reda. Raspravljamo o amandmanima.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Gospodine predsjedavajući ja sam do sada jedanput doživio da vi mene uskratite i riječ. Ja jako pazim, vi ćete zaključiti, prerano je da zaključujete da li ja raspravljam o amandmanima ili nečem drugom. Uvjeravam vas da raspravljam o amandmanima, a saćete to imati priliku da čujete i da se u to uvjerite. Ja bi vas zamolio, ja se pridržavam Poslovnika da me ne prekide u mojim diskusijama.

U tom pismu se dakle kaže, nakon što su zakoni stigli sa alternativama, a ponavljam amandmani trojice kolega se odnose na alternative, odnosno na rješenja koja su ponuđena u alternativama. U tom pismu se dakle kaže – jedna od ovih alternativa uključuje zamjenu Ministarstva civilnih poslova i komunikacija entitetskim ministarstvima unutrašnjih poslova koja bi bila drugostepeni organ prema Zakonu o ličnim kartama građana Bosne i Hercegovine. Moj ured se odlučno protivi ovoj alternativi, pošto je cilj ovog zakona da se konačna ovlast za lične karte građana Bosne i Hercegovine stavi na nivo države. Moj ured je u tri posebno pravna akta naglasio nadležnosti državi po ovom pitanju. Ovo pismo potpisuje ambasador Ralf Džonson.

Mi danas imamo amandman kojim se mijenja ovaj stav, amandman trojice kolega, članova Kolegija u kojem se kaže da je nadležni organ, nadležni organi entiteta postupaju kao drugostepeni organi, dakle suprotno ovom pismu, u žalbenom postupku za odluke nadležnih organa za izdavanje i poništavanje i zamjenu ličnih karata. Vi sad pazite. Stranka nezadovoljna odlukom drugostepenog organa, kaže se u amandmanu može uložiti žalbu Ministarstvu civilnih poslova i komunikacija. Koji je ovo stepen, ja sam pravnik, ja ne znam. Učio sam upravni postupak. Mislim da znam Zakon o upravnom postupku. Volio bi da mi se pojasi koja je ovo vrsta kombinacije u upravnoj proceduri? Ne može se kako kaže gospodin Špirić neko nelogično rješenje, a ovo jeste nelogično rješenje ugrađivati u zakon koji treba da bude logično rješenje i zakon treba da bude logično rješenje. Dakle drugostepeni organ je entitetski umjesto prvobitne varijante u zakonu da je to državni organ, a državnom organu eto ostavlja se mogućnost da ako neka stranka je nezadovoljna odlukom može da mu se obrati. Ja ne znam zaista, ne mogu da objasnim, kažem pravnik sam ne mogu da objasnim ovu vrstu kombinacije i volio bi da mi se pojasi.

Toliko oko drugostpenog organa, odnosno procedure. Kada je u pitanju unošenje naziva entiteta prvobitni tekst zakona bez alternative ne predviđa unošenje naziva entiteta na ličnu kartu. Danas imamo amandman koji kaže da se član 6. mijenja u određenom dijelu pa se kaže iza stava 4. dati nove stavove 5. i 6. koji glase – na zahtjev podnosioca zahtjeva za izdavanje lične karte može se na ličnoj karti unositi i

naziv entiteta. To dakle znači da oni građani Bosne i Hercegovine koji žele da im se na ličnoj karti pored naziva države upiše naziv entiteta, mogu dakle to tražiti i organ je to dužan u tom slučaju uraditi.

Mi u toj varijanti nećemo imati jedinstven obrazac lične karte u Bosni i Hercegovini. Imaćemo različite lične karte kao građani Bosne i Hercegovine, a saču vas upozoriti, odnosno upoznati sa stavom Ureda Visokog predstavnika kada je ta stvar u pitanju. Kaže se u ovom pismu – u vezi sa drugom tačkom sam shvatio da je Vijeće ministara razgovaralo o alternativi Zakona o ličnim kartama koja bi iziskivala unošenje naziva entiteta na svim ličnim kartama u Bosni i Hercegovini. Moj ured se odlučno protivi i ovoj alternativi pošto bi unošenje podataka u vezi sa podržavnim oznakama bilo u suprotnosti sa međunarodnim standardima i praksi izrade državnih dokumenata za identifikaciju i u velikoj bi mjeri kompromitiralo vrijednost lične karte kao međunarodne putne isprave. Dalje se ovdje govori o preporukama Vijeća Evrope i o odgovarajućim protokolima, Preporuci 77.26 i protokolu koji objašnjavaju zašto u međunarodnom prometu ne treba osim oznake države da stoje bilo kakve druge pod državne oznake. Na kraju se zaključuje u pismu – iz gore navedenog je jasno da bi unošenje netetskih oznaka na lične karte građana Bosne i Hercegovine bilo u suprotnosti sa posebnim odredbama Preporuke 77.26 u svijetlu činjenice da Bosna i Hercegovina trenutno radi na prijemu u Vijeću Evrope ne bi bilo preporučljivo da radi suprotno standardima ovog tijela.

Kada je bila rasprava o Izbornom zakonu, pravo da vam kažem kada sam digao ruku za onakav izborni zakon koji je nesavršen, nepotpun, ali sam digao ruku, rukovodio sam se interesima države Bosne i Hercegovine i njenog prijema u Vijeće Evrope. Danas se ovdje izlazi sa prijedlogom i to od članova Kolegija sa amandmanima, sa zahtjevom da se izvrši intervencija u tekstu zakona protivno protivno preporukama Vijeća Evrope. Ja to ne mogu prihvati.

Dakle da sumiram svoju raspravu. Protiv sam i poslanici Stranke SDA Bosne i Hercegovine će biti protiv ovih amandmana. Mi smo, amandmana koje su uložila trojicakolega iz Kolegija. Bićemo protiv alternativa. Mi smo za svih 5 zakona, bez amandmana bez alternativa u tekstu kako je to dostavljeno od strane Vijeća ministara, ali kažem bez alternativa. To znači nema naziva entiteta na ličnoj karti, samo naziv države. To znači da je drugostepeni organ državni organ i to znači da je centralna evidencija podataka samo na nivou države Bosne i Hercegovine. Hvala vam.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem uvaženom kolegi gospodinu Džaferoviću. Džaferović je čitao citate iz pisma koje je lično upućeno šestorici tako da to nije bio stav OHR-a nego izvod iz pisma koje je 29. juna poslat. Poslat članovima Kolegija oba doma.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Mogu li samo malo krivi navod.

SEJFUDIN TOKIĆ

Nije bilo diskusije uopšte.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Imam pravo krivi navod.

SEJFUDIN TOKIĆ

Možete se na Poslovnik pozvati ako hoćete, ali ja nisam diskutovao ja sam obavjestio o činjenicama.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Vi ste govorili sad za govornicom i ja tražim riječ od vas.

SEJFUDIN TOKIĆ

Možete je dobiti samo po Poslovniku ako hoćete. Izvolite 3 minuta.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Ne treba mi ni minut. Gospodine predsjedavajući dakle ja sam tačno rekao u svojoj diskusiji da je izgleda Visokog predstavnika stiglo pismo na adresu 6 članova Kolegija oba doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine. Rekao sam također da to pismo nisu vidjeli poslanici Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine. Ja želim samo da vam kažem, ja sam parlamentarac već dugo godina, parlamenti koji imaju poslanike i predsjedavajućeg su parlamenti u kojima su svi poslanici ravnopravni, jednaki, a predsjedavajući samo predsjedavaju sjednicama i imaju određena prava iz Poslovnika i naravno po Ustavu. Kada dobijete ovako važno pismo, budući da smo mi ravnopravni, onda je bila praksa u svim parlamentima u kojima sam ja radio da se ovakva pisma dostavljaju poslanicima i nemojte ovakve greške činiti. Ovo su pisma sa kojima se moraju upoznati poslanici, jer poslanici na kraju krajeva donose odluke i odlučuju. Hvala vam.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem. Da pojASNIMO rad u Parlamentarnoj skupštini. Pošta kad stigne ima pisarnica i kako kome stigne onda se tako i raspodjeljuje pošta. I mislim da nije primjereno ovom domu da raspravljamo kome čija pošta ide.

Za dalje za riječ se javio uvaženi kolega gospodin Genjac. Izvolite gospodine Genjac.

HALID GENJAC

Poštovane kolege, poštovani članovi Vijeća ministara, mi imamo pred sobom set veoma važnih zakona, pa među njima i Zakon o ličnoj karti državljana Bosne i Hercegovine, zakona koji su svojim sadržajem i poštivanjem evropskih standarda trebali da doprinesu konačnom otklanjanju poniženja građana Bosne i Hercegovine pred brojnim ambasadama koji oni doživljavaju čekajući vize. Zatim zakoni koji su trebali da doprinesu borbi protiv terorizma, ponovo poštivanjem evropskih standarda i imali smo prijedlog Vijeća ministara takvih zakona koji su zaista to omogućavali i koji su i bez alternativa zadržavali veliki broj kompromisa u pojedinim detaljima i teških kompromisa i gorkih kompromisa, ali rekao bih nužnih. Za te zakone bez alternativa ja sam uvijek se izjašnjavao i danas se izjašnjavam i mislim da su to bili

zakoni koji su potencijalno nudili mogućnost da se ostvare svih zahtjevi koji ti zakoni nose sa sobom i sva očekivanja koja se ispoljavaju.

Istovremeno, naravno ti zakoni su tako sročeni omogućavali da se ostvare potencijali lične karte kao međunarodnog dokumenta. Danas u toku sjednice dobili smo određeni broj amandmana koliko sam shvatio raniji predlagači, među njima gospodin Špirić je povukao svoje amandmane i to donekle svhaćam, jer su druga dvojica kolega, gospodin Tokić i gospodin Šimić uglavnom prihvatali amandmane gospodina Špirića i sad se pojavljuju trojica poslanika kao predlagači amandmana. Ti amandmani po mom sudu ugrožavaju osnovnu zamisao seta ovih zakona. Ti amandmani po mom sudu, ukoliko budu usvojeni će u praksi i primjeni zakona pokazati da su iznevjerene namjere u vezi sa ovim zakonima. Ukoliko se uvaže amandmani kako su predloženi mi nećemo imati zakon o ličnoj karti državljana Bosne i Hercegovine, mi ćemo imati zakon o ličnoj karti koja će izgledati kako ko hoće. To ne garantuje da ćemo na taj način doprinjeti primjeni evropskih standarda, da ćemo u ovom trenutku značajnom za prijem Bosne i Hercegovine u Vijeće Evrope pomoći tom procesu i da ćemo doprinjeti borbi protiv terorizma. Zato ne mogu prihvati kao delegat ponuđene amandmane, tekst Vijeća ministara bez alternativa prihvaćam. Hvala.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem se. U raspravi od prijavljenih diskutanata imamo još samo gospodin kolegu Rodića i poslije ćemo pristupiti eventualno dodatnom izjašnjavanju Vijeća Ministara i predlagača. Izvolite gospodine, uvaženi kolega Rodiću.

DRAGUTIN RODIĆ

Poštovano predsjedništvo, članovi Vijeća ministara, poštovani delegati Doma naroda, mislio sam danas da i ne učestvujem u ovoj raspravi, međutim ponukale su me dvije poslednje diskusije i mislim da to nije put pomoću kojega možemo da dodemo do određenih rješenja. Sada moram da se vratim na početak usaglašavanja kompletног projekta CIPS-ovih zakona i da kažem sve ono što je prethodno, a prije svega kao član Ustavno-pravne komisije. Ja sam tada rekao moj stav i on što čitavo vrijeme našeg rada u Domu naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine jeste činjenica da se nalazimo pred određenim dilemama. Prije svega to je odnos prema određenim zakonskim projektima sa aspekta politike i sa aspekta prava. Nezaobilazni dokumenti osim navedenih, a koji su često prisutni u našem radu jesu mapa puta koja bliže definiše uslove za prijem Bosne i Hercegovine u određene evropske i atlanske integracije. Bilo bi potrebno mnogo vremena da ne nabrajam sve ono što bi bilo potrebno ispuniti, ali je činjenica da mnoga od tih rješenja su usko povezana sa zakonskim projektima koji se danas nalaze pred nama, a koji su se nalazili i ranije, a koji će se vjerovatno nalaziti i kasnije. Iz tog razloga želim da kažem da smo mi iz Kluba srpskog naroda imali potrebu da aktivno učestvujemo u svim ovim projektima i amandmane koji su ulagani na te predloge zakonskih rješenja nisu bili sa ciljom da mi opstruišemo rad, nego sa ciljem da poboljšamo određene zakonske projekte, ali ne samo da ih poboljšamo, nego da dodemo do određenih kompromisa, a ja mislim da u Bosni i Hercegovini možemo u ovoj fazi političkog života da funkcionišemo samo na bazi kompromisa. Iz tog razloga ne bih se složio

analizirajući amandmane kji su uloženi, ja će vas podsjetiti samo na dva amandmana i dva obrazloženja koji je uložio gospodin Šimić i koji je uložio gospodin Špirić.

Predložene alternative iz članka 6. i 7. treba brisati, jer u osobnoj iskaznici ne treba navoditi državljanstvo entiteta. To je predložio gospodin Šimić.

Predlog gospodina Špirića je bio – predlog Savjeta ministara BiH je zasnovan ustvari da se uvedu entiteti.

I sad mi dolazimo kroz čitavu proceduru, praktično do jednog kompromisnog rješenja koje bi moglo da razrješi ovaj kompletan spor i sada je to sporno. Ja vam moram reći, ne treba niko od nas biti ovdje delegat koji će samo dizati ruku za ono što dobijemo napisano. Ako vi prihvivate takvu funkciju da radimo bez praktično amandmanskog djelovanja, da radimo po skraćenom postupku onda to možemo da radimo i drugačije, a ne da ubjeđujemo jedni druge, a evo to su pokazale i ranije sjednice Parlamentarne skupštine, pa i Plenarne. Svi mi ovdje koji sjedimo zalažemo se da praktično potrebu usvajanja ovakvog projekta. Kad dođemo i kada dođemo u finiš svega toga, onda nastaju određeni problemi. A sada će konkretno reći samo kada su u pitanju ovi amandmani, mislim da bi trebalo razmisliti oko zadnjeg amandmana, amandmana 8., ustvari ja bi volio da mi se da dodatno pojašnjenje. Ne smatram da treba donositi pravilnik o proceduri. Šta znači i pročitaću taj član – pravilnik o proceduri i načinu po kojem je državni službenik dužan podnosiocu zahtjeva iz stava 5. člana 6. upoznati da unošenje imena entiteta u ličnu kartu može biti smetnja za njeno korištenje kao putne isprave izvan BiH. Mislim da to ne treba regulisati pravilnikom, niti pod zakonskim aktima, nego taj službenik može upozoriti podnosioca zathjeva da mu to može biti smetnja. Znači to je jedna činjenica u kojoj mora biti upoznat podnositelj zahtjeva da mu to može biti smetnja da jedan dokumenat koji je isključivo unutrašnji dokumenat, a koji možda u određenoj fazi života u Bosni i Hercegovini može prerasti u međunarodni dokument. Zato kada bi ja bio siguran da od trenutka predloženog zakona u izvornom tekstu bez amandmana mi možemo krenuti po Evropi da šetamo, ja bih apsolutno bio i digao ruku za to. Međutim mislim da će proći dosta vremena i zato je kompromis nužan. Hvala vam.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem se uvaženom kolegi Rodiću. Da li predstavnik Vijeća ministara ima potrebu da istupi? Predsjedavajući Vijeća ministara gospodin Zlatko Lagumđija.

ZLATKO LAGUMĐIJA

Gospodo predsjedavajući, gospodo poslanici zastupnici, cijenjeni gosti, prvo zahvaljujem se na ovakoj raspravi koja je vidim ...bez obzira na neke možda malo oprečne stavove, ali se, bar moj dojam iz ove rasprave koju sam vidio da svi pokušavaju da idu u jednom smjeru koji bi bio što bolje, koji bi što prije i što bolje dolazio do rješenja. Dužan sam nekoliko rečenica da kažem vezano za dileme koje su se ovdje postavile. Ja mislim da nema razloga da se te dileme pojavljuju i mislim da možda ipak znate 3 godine, godinu i po dana je ovo u proceduri u različitoj formi. Međutim ovaj projekat, na njemu se radi već 3 godine tako da mnogi su htjeli što kažu u različitim fazama bili uključeni pa se onda izgubila nit o cjelini. Ministar Mihajlović je već rekao da ove amandmane koji su dostavili predsjedavajući vašeg doma, odnosno Kolegij vašeg doma je takođe su odmandmani koji su se u istoj formi nalazili

od grupe poslanika, odnoso u Predstavničkom domu i u potpunosti suglašane sa Vijećem ministara. Ja se zahvaljujem Kolegiju što je u jednoj vrlo dinamičnoj i aktivnoj ulozi zajedno sa predsjednicima drugog doma i sa Vijeće ministara omogućio da se ipak iz svega ovoga izađe bar bez proceduralnih problema.

Kada je u pitanju sastanak koji sutra treba da bude, možda je neki nesporazum nastupio na razini koja je svrha tog sastanka. Naime, taj sastanak je zakazan prije, još prošle sedmice i cilje tog sastanka je bio da se ne samo ubrza ovaj paket zakona, nego da se govori o implementaciji ovih zakona i eventualno mogućim reperkusijama ukoliko se ovakvi zakoni ne usvoje, a moguće reperkusije se čak kreću izvan domena institucija Bosne i Hercegovine ulaze u domen naše međunarodne pozicije kao zemlje članice koja se ...bude dio svjetske alijanse u borbi protiv terorizma. Dakle svrha tog sastanka je i ako se nadam se danas u Parlamentu posebno u Parlamentu izjasni o ovom paketu da će to biti jedan novi poticaj da sastanak sutra prođe u mnogo pozitivnijoj atmosferi i da se usmjerimo na implementaciju ovog zakona, jer u implementaciji će biti još dosta problema jer se radi o jednom zaista kompleksnom pitanju. Čini mi se da je gospodin Novaković ako se ne varam govorio o ovom amandmanu VII koji govorio o ovim rješenjima. Dužan sam samo reći da ovaj amandman VII se odnosi praktično na stav 1. člana 38., i vjerovatno je ovdje štamparska greška, stav 1. stoji. Ovdje se radi o tome da Ministarstvo civilnih poslova, jer ovo je projekat koji je državni projekat koji vodi Ministarstvo civilnih poslova. Ovdje se radi o tome i primjetite da je u odnosu na prošlu originalnu verziju ovo ustvari jedna formulacija koja onu prošlu verziju čini manje rogobatnom, jer je ona prošla verzija ustvari rezultat lošeg prevoda stranih eksperata. A, naime ovaj član govorci o tome da primjera radi kad bude spremna implementacija jednog segmenta na primjer u travničkom kantonu da će, da to ne može početi da se realizira u tom kantonu, ili se ne može recimo zvornička uprava regionalna, onaj regionalni centar u Zvorniku počinje realizirati stvar kada se stvore sve pretpostavke po projektu. Odgovarajuću odluku o tome donosi Ministarstvo civilnih poslova. Dakle to je jedna mala nepreciznost bila, pa nema potrebe da oko toga ima bilo kakav spor.

Što se tiče ovog člana amandmana VIII dužan sam isto tako reći nekoliko stvari koje treba ovdje imati u vidu. Naime, mažda je najbolje da se povodom toga referiram na pismo koje je gospodin Džaferović o kojem je govorio, jer je to pismo koje je gospodin Džaferović vam je mogao reći, to je pismo koje je uputio Ralf Džonson. Činjenica da ga je uputio Ralf Džonson govorci u prilog tome da nije svježe pismo, jer bilo bi malo čudno da Ralf Džonson ovih dana uputio to pismo. On ga je uputio dakle tamo u 6 mjesecu ove godine i u tom pismu možete da vidite da on ustvari se, ako tako mogu reći se obračunava sa alternativama koje je bilo u zakonu. Amandmani koji su pred vama praktično nisu ništa drugo nego mirenje, mirenje taman do onog trenutka dokle neće pući to mirenje. Alternativa i onoga što je bazno rješenje ne narušavajući osnovni princip projekta da se radi o jedinstvenom projektu koji je projekat jedinstven za sve građane Bosne i Hercegovine i da ima jedinstvenu svoju vertikalnu u svakom smislu te riječi i sve horizontale koje su potrebne. Amandmani, naime pismo gospodina Džonsona da ne bude nesporazuma, to je vrlo bitno o ovome reći zaproavo što meni je kao čovjeku koji sam slušao ovo što je gospodin Džaferović govorio da sam neinformisano pisao...(pismo), stekao bi neki dojam da smo mi pred vas, da je Vijeće ministara prihvatile amandmane koje su suprotne stavovima OHR-a iz juna ove godine.

Ovdje u pismu citiraču iste stvari gospodine Džaferoviću koje ste vi govorili. Ovdje i gospodin Džonson u tom pismu vrlo jasno i precizno kaže da Ministarstvo civilnih poslova i u komunikacijama entitetskim ministarstvima unutrašnjih poslova, to je jedan od alternativa bi bila da to bude ministarstvo entitetsko bude drugostepeni organ prema Zakonu o ličnim kartama. Njegov ured je protiv takve alternative, smatra da konačna ova za lične karte mora biti na nivou države. Drugim riječima konačna ovlast jeste na nivou države, ali to ni na koji način ne isključuje ulogu drugostepenu žalbenog procesa ministarstva entitetskog koji djeluju u funkciji državnog organa. Drugim riječima mi smo upravo rješenje koje smo ponudili, ponudili da bi otklonili ovaj problem koji se ovdje pojavio. Sljedeći primjer, prilog, ovaj primjedba koja je i mislim da je važna, dobro je da je gospodin Džaferović to rekao, da prema ovom mišljenju, iako je samim zakonom predviđeno da nadležni organi vlasti provode zakone u svojoj nadležnosti ti nadležni zakoni o rješavanju svojih dužnosti funkcioniraju kao institucije države Bosne i Hercegovine. Zbog toga treba imati i nivo iznad entiteta i nesmiju se dozvoliti da ovo bude zbor pojedinačnih evidencija kao da smo mi Evropska Unija, a ne jedna zemlja. Ovo je riješeno amandmanom koji su bili pred vama i koji su i sad pred vama.

Treći problem koji ste naveli je iz pisma s pravom se u to doba gospodin Džonson bunio i objašnjavao da bi se odlučno protivi alternativi, ponovo alternativi, jer bi unošenjem podataka u vezi sa kako on kaže podržavnim oznakama bilo u suprotnosti sa međunarodnim standardima i praksi izrade državnih dokumenata za identifikaciju i u velikoj mjeri bi kompromitovalo vrijednost lične karte kao međunarodne putne isprave. Mi smo smatrali i dalje smatramo, posebno su bitna ova pravila koje OSC ovdje referira i kao pravila iz odjeljka 9309 i.d.1. format koji vrlo jasno kaže da u ličnoj karti u jednoj ličnoj karti koja otprilike trebala bi sutra da izgleda na sličan način, ja ne znam da li će biti roza, ovo je jedna ogledna verzija lične karte, međunarodne, švajcarske i slično je nešto što mi pravimo. Zadovoljeni su svi mogući standardi ovim rješenjem i kao, odnosno ovog pravila 9309 i.d.1. formata za putne isprave koje se moraju mašinski očitavati. Zbog mašinskog očitavanja postoji dio koja mora biti latiničnim pismom urađen i zbog mašinskog očitavanja postoji standard šta ovdje mora biti na francuskom, šta na engleskom i šta mora biti na mašinskim kodom koji prepoznatljiv za učitavanje. Mi u ovaj projekata otprilike treba da uložimo nekih 40 miliona maraka u njegovoj implementaciji okvirnoj u jednom periodu koji će trajati sigurno više od godinu dana. Mi zato smatramo da treba učiniti sve da se napravi projekat koji nećemo poslije godinu ili dvije mijenjati. I upravo zato ovo rješenje unošenjem entitetskog naziva na ovakav način omogućava da stvari idu svojim tokom.

Možda će se pokazati svi hoće da to bude, to nije način na koji smo mi to ovdje predvidjeli, nije protivan ovim pikao standardima i otvara mogućnosti. Ali ovaj u prvoj verziji ovog amandmana je prijedlog bio i to su tražili od nas. Dužan sam reći. Tražili su od nas predstavnici međunarodne zajednice kaže ovako – ukoliko se čovjeku upiše naziv entiteta, može se desiti da zbog nekih preporuka taj dokument ne može važiti kao dokument u međunarodnom prometu. Drugim riječima može se desiti da zbog toga neka zemlja propiše kao što je Austrija u nekom periodu ili Hrvatska ili Jugoslavija, kao naš najbliži susjedi da pustimo Šengenske zemlje na trenutak, može se desiti da na bazi toga zbog toga što u dokumentu postoji dodatni naziv da on to ne prihvata kao dokument za međunarodnu komunikaciju. Može se desiti da sutra Beograd ili Zagreb iz razloga istog trčanja u Evropu bržeg odluče da nam nametnu

neke stvari da naši dokumenti ukoliko hoćemo da ih koristimo kao međunarodni saobraćaj da budu bez toga.

To je razlog zašto je ovdje rečeno da se to mora skrenuti pažnja čovjeku na to. I to nam je preporuka međunarodna. Mi smo ovdje kao što vidite bila je ideja da se to stavi u originalni član 6., ali smo se opredjelili da se to riješi u prelaznim i završnim odredbama, jer to je nešto što će biti živa stvar, a ne nešto što će biti da tako kažem tako statično. Može se desiti da poslije godinu ili dvije dana neka susjedna zemlja donese određena pravila ili uputstvo ili bilateralno traži od nas da neke stvari riješimo i mi onda ne trebamo da idemo pred Parlament, nego trebamo pravilnikom to riješiti. I zato se građanima mora skrenuti pažnja i mi imamo zakonsku obavezu da propišemo državnom službeniku na koji način će to da uradi. I to je razlog zašto se to rješava pravilnikom u prelaznim i završnim odredbama.

I na kraju želim reće dvije stvari još. Prvo ovim imamo jedinstveni obrazac lične karte. Ovo nije protivno preporukama Vijeća Evrope. Građani Bosne i Hercegovine ne čekaju u redovima za vize zato što mi nemamo ovu ličnu kartu. Građani Bosne i Hercegovine će manje čekati u redovima za vize ukoliko mi budemo imali i ovu ličnu kartu i riješimo hiljadu i jednu drugu stvar koja budite uvjereni nema veze s tim kako izgleda ovdje, da li je roza ili plavo. To hoćemo li mi čekati, ili nećemo i to je razlog zašto podsjećam vas u planu borbe protiv terorizma o kojem smo govorili neoprojekat CIPS-a ili SIZGE-a sistema identifikacije i zaštite građana Bosne i Hercegovine, što nije ništa drugo nego prevod za CIPS. Dakle, ovaj CIPS ili SIZGE je prva pretpostavka. Druga pretpostavka je uređivanje pasoša, treća pretpostavka uređivanje Državne granične službe i četvrta pretpostavka je vizni režim. Kad te četiri stavke uredimo zajedno, onda ćemo imati manje redove pred svim mogućim ambasadama. Imaćemo redove turista, a ne redove ljudi koji bježe iz vlastite zemlje. Dakle CIPS jednako pretpostavka za borbu protiv terorizma na aktivan način, CIPS jednako pretpostavka za izgradnju institucija Bosne i Hercegovine i CIPS jest jednako borba za direktnе strane investicije. Bez direktnih stranih investicija nećemo imati nikakvu šansu, a bez to da pokažemo ovdje spremnost ukupnu nećemo krenuti nigdje dalje. Ja zato moram još jednom reći, ali zaista želim to da podvučem. Mi smo kao Vijeće ministara mogli ići principom, ako se ne dogovorimo i mnogi od nas su mogli biti u poziciji da zategnu ovdje sa nekom namjerom da u krajnjem slučaju za par dana neko može ovo propisati mimo nas. Moj lični stav, stav čitavog Vijeća ministara i stav svih ljudi koji su učestvovali u ovom, jednog, drugog Kolegija, svih predstavnika Predsjedništva je sljedeći. Ukoliko možemo postići rješenje, koje, znači da će ovo biti jedinstven sistem da će ovo biti u skladu sa evropskim standardima, odgovorno tvrdim da jeste, a bude naše, pa bude makar nešto i skuplje. Ono je bolje, nego da nam ga nametne neko i da ga provodi neko treći mimo nas. Registr evidencije građana u ovoj zemlji će postojati. Postavlja se pitanje hoćemo li mi odlučiti kako se on vodi i postavlja se pitanje hoćemo li ga mi voditi. Ja mislim da je ovo put da mi odlučimo, kako da se vodi, i da je ovo put, da mi vodimo. Ja sam čovjek, koji je svjestan da postoji jeftinije rješenje od ovog, a najskuplje rješenje sad, ovo koje sad imamo, koje je džabe, nema ga i to je najskuplje rješenje. Još skuplje rješenje da ostane ovako. Najjeftinije rješenje, mislim za sve nas je, ovo koje ovdje nudimo. Finansijski u Budžetu može biti kojih 100 hiljada maraka gore dole, ali ovo finansijski, ekonomski i za građana BiH najbolje rješenje, ima šansu da radi i ja zato ovo govorim, jer ja očekujem, zaista, gospodine Novakoviću, Džaferoviću, svi vi koji ste na određen način izrazili određene rezerve, nije nama interes da ovo bude, da ovaj

paket bude većinom usvojen. Mi smo pokušali tražiti ovo, savijati ovu karticu do trenutka dok ne pukne i pokušali smo je savijati tako, da se postigne po mogućnosti konsenzus među nama, jer mislim da je prava poruka svijetu i građanima ove zemlje, da smo mi spremni naći rješenje i ići u susret onome što se zove zajednička borba za jedan bolji život. Ja vas zato pozivam. Mi smo napravili ovo rješenje u nadi da će prihvati i oni koji se sa nama ne moraju nalaziti na svim paketima zakonskim zajedno. Ovim pokazujemo da je zemlja BiH, ipak spremnija, nego što to izgleda, a svak onaj koji misli da će o ovome, da će nametanje biti bolje, politički ili za građane duboko grijesi. Svako onaj ko misli da će zaustavljanjem ovoga dovesti do nametanja, na kraju može biti optužen on, upravo taj za ono što se moglo, što bi želio da se možda optuže neki drugi. Ja vas još jednom pozivam, zaista, da ne dozvolimo da ovo pukne, jer kad ovo pukne, nema stranca koji će ovo sastaviti. Mora se prviti iz početka, onda će oni to praviti, onda možemo blečiti kao da je ovo tranbulina a ne klasična karta. Hvala.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem predsjedavajućem. Riječ je tražio predlagač amandmana, jedan od predlagača, gospodin Sejfudin Tokić.

SEJFUDIN TOKIĆ

Dame i gospodo, uvaženi delegati, izaslanici, mislim da je današnja rasprava najbolji način pokazala svijest svih članova Doma naroda Parlamentarne skupštine o značaju ovog zakonskog projekta, ipak ... zakona. Diskusije su pokazale da i, čitanje pisma koje je predočeno ovdje, ono što treba svi da znamo, a to je da je prije tri mjeseca, prije sva mjeseca, prije petnaest dana, pa prije i tri dana, postojala različita mišljenja i u OHR-u i u Vijeću ministara i, u među članovima Kolegija oba doma, pa usudujem se reći i među onim koji predvode određene političke opcije u Predstavničkom domu. Vrijednsot ovog današnjeg zasjedanja jeste, upravo, u tome što se došlo do kompromisa. Možda neka izlaganja i pokazuju, zašto se nije moglo doći ranije. Nikako ne bih želio da se izjašnjavanje o ovom paketu zakona i konkretno o ovim amandmanima, shvati kao izjašnjavanje ljudi za najbolju varijantu koji svaki član, izaslanik želi. Očito su te najbolje varijante različite, među različitim delegatima. Mislim, ono što bih posebno istakao a što je uvaženi predsjedavajući Vijeća ministara jasno naznačio. Ovim paketom zakona se obezbjeđuje potvrda odlučivanja u institucijama BiH i osnovna funkcija paketa ovih zakona, uključujući i međunarodnu verifikaciju dokumenata, koji će biti moguće provesti, kad usvojimo ove zakone.

Na kraju bih pozvao delegate, izaslanike, da usvoje ove amandmane i paket zakona koji slijedi, jer jačanje zakonodavstva, usvajanje zakona, afirmacija države BiH. Ne usvјjanje zakona, ne postojanje zakona, nije afirmacija BiH. Usvajanje ovih zakona nas približava evropskim integracijama. Usvajanje ovih zakona je, uslov evropskim integracijama. Ne usvajanje nas udaljava i mogu vam potvrditi da su iz Vijeća Evrope proteklih dana, sati, zvali i interesovali za procedure, tempo i mogućnosti da ovaj paket bude usvojen. Hvala vam na vrlo konstruktivnoj raspravi. Hvala vam na toleranciji iskazanoj u različitim stavovima, poštujem različita miošljenja, koja su povodom rasprave o svemu ovome bila, a pocrtavam suština inicijative tri delegata-izaslanika, je bila da pokušamo doći kompromisa i ovaj dom

afirmišemo kao mjesto odlučivanja u interesu sva tri bosanskohercegovačka naroda, koji predstavljamo u ovom visokom domu.

Rasprava je završena. Ako nema replika, mislim, evo gospodin Špirić, gospodin Špirić je zamolio pauzu od 15 minuta. Ja kao predsjedavajući dajem pauzu 15 minuta. Molio bih vas, obzirom na tempo, da u ovoj istoj sali drugi dom zasijeda i da imamo još zakone, iz ovog projekta, da to ne traje duže od 15 minuta. Hvala vam.

/PAUZA/

Da nastavimo sa radom. Vjerujem da je ova pauza dobro iskorištena, da u izjašnjavanju uspijemo dobiti potrebnu većinu i konsenzus vezan za zakon o ličnoj karti. U skladu sa Poslovnikom izjanjavat ćemo se pojedinačno o amandmanima.

Amandman I

Skrenuo bih pažnju na neke štamparske greške, koje stoje u amandmanima. Iza stava 4. dodati novi stav 5. i tu bi bilo u trećem redu u stvari i kraj, koji glasi i onda tekst koji piše. Molim izaslanike, delegate da se pripreme za glasanje. Ko je za prihvatanje ovog amandmana, kojeg su predložila tri izaslanika?

- 8 je za od prisutnih 11. U međuvremenu u toku glasanja, stigao je i, molim da se izjasnite. – 9 od 12 prisutnih

Ko je protiv ovog amandmana? – 2 glasa protiv.

Ko je uzdržan? – 1

Možemo obaviti glasanje po entitetima, ali ima entitetska većina, ukoliko neko ne insistira da se ovo glasanje provede. Ima potrebna većina u entitetima.

Prelazimo na anamndman II od istih predлагаča.

Amandman II

Ko je za usvajanje amandmana II na zakon o ličnoj karti državlajna BiH? – 10 za.

Ko je protiv? – 2

Uzdržanih nema.

Konstatujem da je i ovaj amandman usvojen.

Prelazimo na izjašnjavanje o amandmanu III – istih predлагаča na zakon o ličnoj karti državljana BiH.

Ko je za amandman III? – 9 za

Ko je protiv? – 3

Možemo na entitetsko glasanje. Ima, dobro hvala. Nije potrebno entitetsko glasanje, već ima dovoljan broj iz oba bosanskohercegovačka entiteta.

Prelazimo na izjašnjavanje o amandmanu IV.

Ko je za usvajanje ovog amandmana? – 10 za

Ko je protiv? – 2

Konstatujem da je i ovaj amandman dobio potrebnu i entitetsku većinu.

Amandman V

Molim elegate i izaslanike da pristupe izjašnjavanju. Molim sve delegate da glasaju.

Ko je za uvrštavanje amandmana V? – 10

Ko je protiv? – 2

10 za – 2 protiv, konstatujem da je i ovaj amandman dobio potrebnu većinu.

Amandman VI

Ko je za amandman VI? – 10

Ko je protiv? – 2

Svi delegati su pristupili izjašnjavanju. 10 za – 2 protiv. Konstatujem da je i ovaj amandman usvoje.

Amandman VII

Ovdje bih ukazao na štamparsku grešku na koju je ukazao i predstavnik Vijeća ministara. Član 38.stav 1.preformulisati tako da glasi, mijenja se i glasi.

Ko je za amandman VII uz ovu ispravku štamparske greške? – 10

Ko je protiv? – 2

Konstatujem da je i ovaj amandman dobio potrebnu većinu.

Pristupamo izjašnjavanju o amandmanu VIII.

Ko je za amandman VIII? – 9 za

Ko je protiv? – 3 protiv.

Konstatujem da je i amandman VIII usvojen i sad možemo pristupiti usvajanju zakona o ličnoj karti državljana BiH, sa, naravno, ugrađenim amandnamima o kojima smo se izjasnili.

Molim, ko je da se zakon o ličnoj karti državljana BiH usvoji?

Ko je za? – 9 za

Ko je protiv?

Konstatujem da je glasanjem 9 za – 3 protiv, obezbjeđena potrebna entitetska većina. Ima li prigovora za glasanje? Nema. Zahvalujem izaslanicima – delegatima. Zaključujem prvu tačku. Prelazimo na 2.tačku dnevnog reda.

Ad.2. Zakon o centralnoj evidenciji i razmjeni podataka – predlagач Vijeće ministara – drugo čitanje

Prvo čitanje je obavljeno na 9. sjednici Doma. Amandmane su podnijeli delegati: Momčilo Novaković i Ilija Šimić, a amandmane su i podnijeli gospodin Šimić, gospodin Špirić i ja, u skladu sa članom 89.3. Molim delegate da se izjasne, podnosioci amandmana. Momčilo Novaković, da li ostaje da se Dom izjašnjava o ovim amandmanima? Zahvalujem.

Hoće li gospodin Novaković, ima li potrebe da obrazlaže amandman, kao predlagач? Nema. Mislim da možemo otvoriti raspravu po amandmanima gospodina Novakovića. Ko se javlja za riječ? Niko. Ako se niko ne javlja za riječ, zaključujem raspravu o 12 amandmana gospodina Novakovića. Molim da pristupimo izjašnjavanju.

ILIJA ŠIMIĆ

Naravno, da ja prethodno povlačim svoje prethodne amandmane, uz ovaj način kako smo usaglasili na Kolegiju.

SEJFUDIN TOKIĆ

Misljam da imate amandmane.

Imamo prvi amandman, se odnosi na član 3.stav1.

Je li se predlagač slaže da se izjašnjavamo po ovom tekstu. Izvolite. Od 6 do 11.

Znači, trebamo se izjašnjavati o amandmanu 5 i 12. – 1,2,3,4,5. Dobro. 1.,2. i 3. Je li mislite na stari tekst ili novi tekst. Ja bih molio sekretara samo da usuglasi oko čega se izjašnjavamo, obzirom da je predlagač povukao neke amandmane.

Dakle, usaglašeno je, predlagač, uvaženi izaslanik gospodin Novaković, traži da se ovaj dom izjasni o prva tri amandmana.

Dajem na glasanje Amandman I

Ko je za? - 1

Ko je protiv amandmana? – 8

Ko je uzdržan? – 3

Konstatujem da amandman I nije dobio potrebnu većinu.

Amandman II

Ko je za? – 1

Ko je protiv? – 8

Ko je uzdržan? – 3

Konstatujem da i amandman II nije dobio potrebnu većinu.

Amandman III gospodina Novakovića na Zakon o centralnoj evidenciji

Ko je za?

Ko je protiv? – 8

Ko je uzdržan? – 3

Konstatujem da je većinom glasova sva tri amandmana gospodina Novakovića odbijena, odnosno nisu dobili potrebnu većinu.

Prelazimo na izjašnjavanje o amandmanima, obzirom da je gospodin Šimić povukao svoje amandmane, ostalo je da se dom izjasni još o amandmanima gospodina Nikole Špirića, Šimića i Tokića.

Da li od predlagača neko želi govoriti? Ne. Misljam da smo raspravu iscrpili na prvoj tački o principima i motivima davanju ovih amandmana. Otvaram raspravu. Ko se javlja za raspravu? Nitko. Zaključujem raspravu. Molim izaslanike da pristupe izjašnjavanju o deset amandmana gospodina Šimića, Špirića i Tokića.

Amandman I

Ko je za usvajanje ovog amandmana? – 9 za

Ko je protiv? – 2

Ko je uzdržan? – 1

Konstatujem da je amandman dobio potrebnu većinu i entitetsku.

Amandman II

Ko je za? - 10

Ko je protiv? – 2

Ima li uzdržanih? Nema.

Konstatujem da je i ovaj amandman dobio potrebnu većinu.

Amandman III

Ko je za? – 10

Ko je protiv? – 2

Uzdržanih nema.

10 za – 2 protiv. Konstatujem da amandman III Tokića, Špirića, Šimića, dobio potrebnu većinu.

Amandman IV

Ko je za? – 10

Ko je protiv? – 2

Ima li izdržanih? Zahvaljujem.

Konstatujem da je, uz 10 glasova za – 2 protiv i ovaj amandman usvojen.

Amandman V

Ko je za amandman V? – 10

Ko je protiv? – 2

Konstatujem da je sa 10 glasova za i 2 protiv i ovaj amandman dobio potrebnu većinu i, naravno entitetsku većinu.

Amandman VI

Molim izaslanike da pristupe izjašnjavanju.

Ko je za? – 10

Ko je protiv? – 2

10 za – 2 protiv i ovaj amandman, amandman VI dobio je potrebnu većinu.

Amandman VII

Ko je za? – 10

Ko je protiv? – 2

Amandman VII dobio je potrebnu većinu.

Amandman VIII

Ko je za? – 10

Ko je protiv? – 2

10 za – 2 protiv. Konstatujem da je i ovaj amandman dobio potrebnu većinu.

Amandman IX

Molim izaslanike da pristupe glasanju.

Ko je za? – 10

Ko je protiv? – 2

Konstatujem da je uz 10 glasova za i 2 protiv i ovaj amandman usvojen.

Amandman X

Ko je za amandman X predлагаča Šimića, Špirića, Tokića na zakon? – 10

Ko je protiv? – 2

Konstatujem da je amandman X dobio potrebnu većinu. Time su se stekli uslovi da se ovaj visoki dom izjasni o Zakonu sa ovim amandmanima, koje smo upravo, većinom glasova prihvatili. Molim izaslanike u Domu naroda Parlamentarne skupštine da pristupe glasanju.

Ko je zato da se usvoji zakon o centralnoj evidenciji i razmjeni podataka? – 9 za

Ko je protiv? – 2

Ko je uzdržan? – 1

Zahvaljujem, konstatujem da je uz 9 glasova za – 2 protiv – 1 uzdržan ovaj zakon dobio potrebnu većinu i da ga je Dom naroda Parlamentarne skupštine usvojio.

Prije prelaska na 3.tačku dnevnog reda, iskoristio bih samo priliku da pozdravim uvaženog predsjedavajućeg Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, koji je, upravo počeo prisustvovati našem zasjedanju. Prelazimo na tačku 3.

Ad.3. Zakon o prebivalištu i boravištu državljanima BiH

Tačku 3. Nastavka 10.sjednice Doma naroda. Prvo čitanje zakona o centralnoj evidenciji i razmjeni podataka – predлагаč Vijeće ministara – drugo čitanje. Prvo čitanje je obavljeno na 9.sjednici Doma. U drugom čitanju amandmane su podnijeli Momčilo Novaković, izvinjavam se, ne, Dragutin Rodić. Dakle, zakon o prebivalištu i boravištu državljanima BiH – predлагаč Vijeće ministara – drugo čitanje, prvo čitanje je obavljeno na 9.sjednici Doma. Amandmane su podnijeli delegat Dragutin Rodić i amandmane su podnijeli tri izaslanika: Špirić, Šimić i Tokić, odnosno kao izaslanici i ujedno članovi Kolegija.

Molim gospodina Rodića da se izjasni, da li ostaje pri amandmanima? Zahvaljujem, zbog stenograma, gospodin Rodić odustaje iz razloga, što je dobar dio suštine njegovog amandmana, već ugrađen u amandmane, koje su predložili članovi Kolegija, odnosno izaslanici, Špirić, Šimić i Tokić.

Dobili ste amandmane Zakon o prebivalištu i boravištu državljanima BiH. Radi se, dakle, o pet amandmana na ovaj zakon. Ja otvaram raspravu. Da li se neko javlja za riječ, vezano za ovu raspravu, obzirom da konstatujem da predлагаči nemaju potrebu dodano objašnjavati. Ako se niko ne javlja za riječ, zaključujem raspravu o pet amandmana Tokića, Špirića i Šimića na zakon o prebivalištu i boravištu državljanima BiH.

Možemo li pristupiti izjašnjavanju? Molim delegate-izaslanike da pristupimo izjašnjavanju, vezano za ovaj zakon, za ove amandmane.

Amandman I

Ko je za? – 10

Ko je protiv? – 2

Suzdržanih nema.

Konstatujem da amandman I uz 10 glasova za i 2 protiv usvojen.

Amandman II

Molim izaslanike, ko je za? – 10

Ko je protiv? – 2

Konstatujem da je i amandman II dobio potrebnu većinu 10 glasova za i 2 protiv.

Amandman III

Ko je za? – 9

Ko je protiv? – 2

Ko je uzdržan? – 1

Konstatujem da je ovaj amandman dobio potrebnu većinu i entitetsku.

Amandman IV

Ko je za? –

Ko je protiv? –

Konstatujem da je amandman uz 10 glasova za i 2 protiv, dobio potrebnu većinu i entitetsku većinu.

Amandman V Špirića, Šimića i Tokića na Zakon o prebivalištu i boravištu državljanima BiH

Ko je za? - 10

Ko je protiv – 2

10 za – 2 protiv i ovaj amandman je usvojen.

Ovim su se stekli uslovi da, uz ovih pet amandmana, u cijelosti usvojeni pet amandmana, koji se ugrađuju u tekst zakona o prebivalištu i boravištu državljanima BiH izjasnimo o zakonu. Molim izaslanike i delegate da pristupe izjašnjavanju.

Ko je zato da se zakon o prebivalištu i boravištu državljanima BiH usvoji?

Ko je za? - 10

Ko je protiv? – 2

Konstatujem da je ovaj zakon usvojen u Domu naroda Parlamentne skupštine Bosne i Hercegovine, odnosno da je dobio potrebnu većinu i entitetsku većinu.

**Ad.4. Nastavka 10.sjednice Zakon o zaštiti ličnih podataka, predlagач
Vijeće ministara BiH – drugo čitanje- prvo čitanje je bilo na 9.sjednici Doma –
sada je drugo čitanje**

Amandmane su u proceduri podnijeli delegati Nikola Špirić i gospodin Ilija Šimić i amandmane i amandmane su podnijeli članovi Kolegija, odnosno izaslanici Tokić, Špirić i Šimić u skladu sa članom 89.3. Poslovnika.

Molio bih predlagače amandmana gospodina Nikolu Špirića da se izjasni da li odustaje od svojih amandmana.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, isto kao i za ostale zakonske projekte, s obzirom da je suština amandmana, nisu svi amandmani usvojeni, ali ono što mislim da je bitno, mi smo se

usaglasili u Kolegiju, tako da ja povlačim prethodne amandmane, a o ovim će se, naravno, pozitivno izjasniti. Dakle, slijedim tok svih zakonskih projekata.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem. Molim gospodina, uvaženog kolegu Iliju Šimića da se izjasni. Da li traži da se amandmani...

ILIJA ŠIMIĆ

Zahvaljujem, iz istih već obrazloženih razloga, povlačim amandmane, naravno zalažeći se za amandmane trojice članova Kolegija. Hvala.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem. Nema potrebe, niko od predлагаča nema potrebe da dodatno objašnjava motivaciju i suštinu ovih amandmana. Oni su objašnjeni prilikom povlačenja, između ostalog kolege Špirića i Šimića ranijih amandmana koje su dali. Otvaram raspravu o amandmanima, predлагаča Šimić, Špirić i Tokić. Radi se, dakle, o četiri amandmana na Zakon o zaštiti ličnih podataka.

Ko se javlja za raspravu? Nitko. Zaključujem raspravu. Predlažem da pristupimo izjašnjavanju.

Amandman I
 Ko je za? – 10
 Ko je protiv? – 2
 Konstatujem da je usvojen amandman I.

Amandman II
 Ko je za? – 10
 Ko je protiv? – 2
 Konstatujem da je i amandman II usvojen. Molim da se izjasnimo o amandmanu III.

Amandman III
 Ko je za? – 10
 Ko je protiv? – 2
 Usvojen amandman III

Amandman IV
 Ko je za? – 10
 Ko je protiv? – 2
 Konstatujem da je i ovaj amandman dobio potrebnu većinu i entitetsku većinu.

Stekli su se uslovi da se izaslanici – delegati ovog doma izjasne o zakonu o zaštiti ličnih podataka, sa ugrađenim amandmanima koje smo maloprije usvojili.

Molim izaslanike da pristupe glasanju.

Ko je za usvajanje zakona o zaštiti ličnih podataka? – 10

Ko je protiv? – 2

Konstatujem da je Zakon o zaštiti ličnih podataka većinom glasova i potrebnom entitetskom većinom usvojen u Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH.

Prelazimo na tačku 5. Nastavka sjednice Doma naroda Parlamentarne skupštine zakon o jedinstvenom matičnom broju

Prvo čitanje na ovom zakonu,či je predlagač Vijeće ministara, obavljeno na 9.sjednici Doma. Amandmane su podnijeli delegat, uvaženi kolega gospodin Goran Turjačanin i članovi Kolegija,odnosno izaslanici: Tokić, Špirić i Šimić.

Molim gospodina Turjačanina da se izjasni o potrebi rasprave, odnosno izjašnjavanja u vezi amandmana.

GORAN TURJAČANIN

Obzirom da ponuđeni tekst amandmana gospode Špirića, Tokića i Šimića, u suštini pokriva amandmane koje sam uložio a dijelom i zbog kompromisa koji je potreban da se postigne za donošenje ovih zakona, ja povlačim svoje amandmane.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem. Time su se stekli uslovi – uvjeti, da otvorimo raspravu o amandmanima koje su podnijeli gospodin Ilija Šimić, Nikola Špirić i Sejfudin Tokić na Nacrt zakona o jedinstvenom matičnom broju. Da li se neko javlja za riječ? Zaključujem raspravu. Molim izaslanike – delegate da pristupe izjašnjavanju.

Amandman I

Ko je za? – 10

Ko je protiv? – 2

Konstatujem da je sa 10 glasova za i 2 protiv, prihvaćen amandman I.

Amandman II

Ko je za? – 9

Ko je protiv? – 2

Ko je uzdržan? – 1

Konstatujem da je i ovaj amandman dobio potrebnu većinu i entitetsku većinu.

Amandman III

Ko je za? – 10

Ko je protiv? – 2

Uzdržanih? Nema.

Konstatujem da je amandman III usvojen.

Amandman IV

Ko je za? – 10

Ko je protiv? 2

Konstatujem da amandman IV na zakon o jedinstvenom matičnom broju usvojen.

Amandman V

Ko je za? – 10

Ko je protiv? – 2

10 za – 2 protiv, amandman V usvojen.

Stekli su se uslovi da ovaj visoki dom se izjasni o usvajanju zakona o jedinstvenom matičnom broju sa usvojenim amandmanima u malopređašnjem radu.

Molim izaslanike – delegate da pristupe izjašnjavanju.

Koje za usvajanje zakona o jedinstvenom matičnom broju? – 10

Ko je protiv? – 2 glasa protiv.

Konstatujem da je Zakon o jedinstvenom matičnom broju, većinom glasova i potrebnom entitetskom većinom usvojen u Domu naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Zahvaljujem svim delegatima na konstruktivnom, dobrom radu. Kolegij Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH odlučio da prekine sjednicu, obzirom zbog potrebe da se u istoj sali nastavi rad Predstavničkog doma a, obzirom da je i Vijeće ministara dalo mišljenje da naredne tačke, uključujući i izjašnjavanje o Nacrtu, o zakonu o slobodnoj trgovini nije toliko urgentno – o slobodnim zonama nije toliko urgentno, tako da ćemo nastavak sjednice zakazati u narednom periodu, u skladu sa Poslovnikom. Hvala najljepša.

Sjednica je prekinuta u 14,10 sati.

**NEAUTORIZIRANI TRANSKRIPT
NASTAVKA 10. SJEDNICE DOMA NARODA PARLAMENTARNE
SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE,
održane 28.11.2001. s početkom u 12:05 sati**

**PREDSJEDAVAJUĆI
SEJFUDIN TOKIĆ**

Dame i gospodo, poštovani delegati – izaslanici, vaše ekselencije, poštovani gosti, predstavnici medija, sve prisutne pozdravljam. Današnjem nastavku 10.sjednice Doma naroda Parlamentarne skupštine, prisustvuje 14 delegata – izaslanika, od toga 4 iz reda bošnjačkog naroda, 5 iz reda hrvatskog naroda, 5 iz reda srpskog naroda. Gospodin Munib Jusufović je, najavio, odnsono opravdao izostanak, obzirom da je bio službeno sprječen da dođe na ovu sjednicu.

Budući da imamo kvorum, možemo punovažno donositi odluke i ja ću vas podsjetiti, da za nastavak 10.sjednice Doma naroda Parlamentarne skupštine, preostale su nam tri tačke dnevnog reda.

1. Pokretanje postupka odgovornosti funkcionera i djelatnika u institucijama BiH, po nalazima, u izvještajima Ureda za reviziju,
2. Zakon o slobodnim zonama u BiH, predlagač Vijeće ministara BiH – drugo čitanje,
3. Izaslanička pitanja i odgovori.

Prije prelaska na realizaciju nastavka sjednice Doma naroda, dozvolite da vas izvijestim da su Dom naroda i Predstavnički dom usvojili Prijedlog zakona o ličnoj karti i Prijedlog zakona o zaštiti ličnih podataka u različitim tekstovima.

U skladu sa Poslovnikom, potrebno je оформити zajedničku komisiju oba doma, koja će pokušati postići sporazum o istovjetnosti tekstova zakona, u skladu sa članom 94. Poslovnika.

Kolegij Domu naroda predlaže, ispred Doma naroda sljedeće delegate – izaslanika za zajedničku komisiju, obzirom da je svoja tri predstavnika Predstavnički dom već izabrao. To je Dragutin Rodić, Niko sušac i Ibrahim Spahić. Da li ima drugih prijedloga? Javlja li se neko za riječ. Možemo li pristupiti izjašnjavanju o članovima zajedničke komisije?

Ko je za?

Konstatujem da je 14 bilo za, što znači, jednoglasno je donešena odluka o članovima zajedničke komisije za usaglašavanje teksta zakona i ja se nadam da će ova komisija, tokom današnjem i sutrašnjeg dana moći završiti posao, da bi na sutrašnjoj redovnoj, narednoj sjednici Doma naroda mogli završiti proceduru, vezano za donošenje i usvajanje konačnog teksta ovih zakona.

Prelazim na prvu tačku dnevnog reda nastavka sjednice.

Ad.1. Pokretanje postupka odgovornosti funkcionera i djelatnika u institucijama, po nalazima i izvještajima Ureda za reviziju

Da li se ko javlja za riječ? Za riječ se javio zamjenik ministra Jadranko Prlić. Izvolite.

JADRANKO PRLIĆ

Poštovane kolege zastupnici, pošto se pominjalo moje ime u ovom kontekstu u nekoliko proteklih sjednica i tako, dozvolite sam par riječi da prokomentiram ono što je ovdje navedeno i zahtjevi koji su se čuli i u ovom domu i u javnosti.

Prije svega, želim reći da pozdravljam i formiranje i početak rada revizije, što je vrlo bitna institucija. Ja sam zadovoljan izviješćem revizije. Ono je pokazalo da je Ministarstvo vanjskih poslova, bez obzira na sve poteškoće, uspjelo se izgraditi i poslovati na 49 različitih mesta u svijetu i u kojem se, ako ništa drugo, mogu uočiti propusti, što smatram jednim od softiciranih dostignuća u novoj BiH.

Ministarstvo koje je imali najbolji informatički, najbolji informatički sustav u BiH i, za koje se ne mogu vezati svi oni atributi koji se počesto koriste. Mislim da izviješće pokazuje da nije uspostavljena odgovarajuća komunikacija revizije i stručnih službi ministarstva. Zbog čega? To ne želim komentirati, to je sasvim očigledno kroz korespondenciju, tek kada sada pročita ovo izvješće. Svako izvješće, recimo, revizije SDK a svi smo uglavnom stariji i sjećamo se tih vremena, bilo bi nepovoljnije u uvjetima, kada su bili na snazi vrlo jasni i zakoni i propisi. Smatram da funkcija ovog izvješća, kao što je to i rečeno, od ljudi koji su nam pomagali u svemu tome iz inozemstva, jeste izgradnja normalnog sustava i uvodenja definiranih procedura. S toga je dobro što se počinje sa Ministarstvom vanjskih poslova, ali smatram da tareba napraviti revizije i svih drugih institucija, kako bi se mogle izvući zajedničke pouke. Materijali koje ste dobili u okviru rebalansa za ovu godinu, ukazuje koje napretke treba učiniti u svim institucijama BiH s tim u svezi.

Osnovni dojam iz izvješća, u njemu nema ništa spektakularno. Mnogo manje od očekivanog, čak i po riječima odgovornih iz revizije, prenose iz različitih razloga Ministarstva vanjskih poslova, želi promovirati kao mjesto bezakonja i svih mogućih mahinacija, što očigledno nije slučaj. Mene niko do sada ništa nije pitao o ovom izvješću, osim pokojnog zastupnika Šašivarevića koji me obećao pozvati na sjednicu. Ja prvi put sam i dobio izvješće sada i ovo su moji komentari o svemu tome.

Sasvim je jasno da u ministarstvu nema ne evidentiranih pronevjera. Kada je riječ o Misiji u Njujorku, ja sam obavijestio o tome i o tome zna tadašnji član Predsjedništva gospodin Genjac i zna se o čemu se radi. Konkretno o navodima, koji su i u ovim podnescima, koji su danas podijeljeni, prvi je tačno konzularnih taksi diplomatsko-konzularnim predstavnistvima. Ja sam izdao nekoliko instrukcija pri ministarstvu, obavijestio i Predsjedništvo, jer su to činili veleposlanici koje imenuje Predsjedništvo. O čemu se, zapravo radi? Zbog nedostatka sredstava, dio diplomatsko-konzularnih predstavnistava, koje ima prihode od taksi, trošio je do razine planiranoj za njihove potrebe, a ostali dio je prenosio na zajednički račun, što

je prekršaj u skladu sa Zakonom o administrativnim taksama, koje je u Zakonu o izvršenju proračuna. Ja, donekle, imam razumijevanje za takvo razumijevanje, prem da je previše. Prenosom tih sredstava na zajednički račun, on ne dobija sredstva nazad i dolazi u situaciju da ga istjeraju iz stana, da izbace veleposlanstvo iz tih prostorija, ne može platiti osnovne troškove. Dakle, niko nije trošio iznad onoga što je bilo planirano u svemu tome, ali prekršaj jeste.

Po meni su netočno izvješće, u skladu s čim. Ne postoji krovni zakon o knjigovodstvu u BiH ni u Ministarstvu inostranih poslova, kako reagiraju ljudi iz RS, koristimo federalne zakone o knjigovodstvu kao i kontni plan. Tek su, recimo, ove godine objavljene smjernice s tim u svezi. Jedna od tih netačnih izvješća jeste one koje se bave ekonomijom, možda to znaju da amortizacija se više ne knjiži na troškove poslovanja, nego da se umanjuje državni kapital. To, recimo, lani nije bio slučaj. Postoji pouzdana evidencija putovnica i udruženja s tim u svezi i to su pokazala ova naknadna izvješća, koje je konstatirala i revizija.

Kad je riječ o knjiženju računa u Minhemu, to dostignuće je bilo vrlo bitno. Otvaranjem računa u Minhenu, mi smo uspjeli ukinuti paralelizam u radu Ministarstva vanjskih poslova. Svi oni računi, iz kojih su poticali i neka sredstva o kojima je bilo riječi u medijima i na drugim mjestima. Sve je indirektno, putem DKP-a knjiženo i sada je taj tehnički proces već pri kraju i stvarno knjiženo u skladu sa napucima revizije. Sjetite se naslova od 17,5 miliona itd., dakle, riječ je o isključivo tehničkom pitanju. Problem separacije je, uglavnom razriješen, kao vrlo krupan problem, ali je stalno otvoren problem neraspoređenih radnika i sada je njih 50-tak u Ministarstvu vanjskih poslova i oni koji se vraćaju iz mreže, koji nisu raspoređeni itd. i, konačno, obaveza PIO su vezano za prethodno pitanje. Zamjena jednog sustava durgim, odnsono svih onih ljudi, koji nisu imali rješenja sa potpisima ministra i zamjenika ministara, o tome postoji ukupna dokumentacija i zahtjevi prema entitetima, pošto je riječ o mirovinskom osiguranju 1999-2000.godinu, Ministarstvo civilnih poslova, te Trezoru, kada je Proračun prešao u ovo novoformirano ministarstvo.

Dozvolite još nekoliko napomena. Ministarstvo vanjskih poslova je, prvo ministarstvo koje je pokrenulo kao cjelina sa nacionalnom balansom, u startu kada sam došao u Ministarstvo, od 41 DKP – 28 je bilo jedno nacionalno. Na početku mog mandata, 1,5% je bilo zaposlenih Srba i 4% Hrvata. Na kraju smo došli do nacionalne ravnopravnosti, aposlutne u Ministarstvu vanjskih poslova, funkcionali smo na koncenzusu, što ja smatram vrlo bitnim dostignućem i načinom funkcioniranja u novoj BiH.

Kad je riječ o samim financijama, 4 miliona su manje prebačena prošle godine, nego što je bilo planirano. Recimo, toga se sjeća gospodin Špirić. Prebačeno je od strane Evropske Unije, niti marka za Ministarstvo vanjskih poslova, a mi smo, upravo, u tom razdoblju, primili gotovo 200 ljudi je poslano vani, upravo, u cilju potpune nacionalne izbalansiranosti Ministarstva vanjskih poslova, u skladu sa odlukama Predsjedništva, Vijeća ministara itd. Ljubi su primani, temeljem informativnog natječaja, koji je raspisan, u skladu sa ne postojećim zakonom o radnim odnosima. Dio separacije ne postoji u tom ne postojećem zakonu o radnim odnosima. Ja nisam htio i zajedno i imao sam u tome potporu i Vijeća ministara, da 69 ljudi Bošnjaka izbace na ulicu, zbog toga što su ranije radili u Ministarstvu i danas su

potpisani sa njima i sporazumi i raskidi, primili su sredstva i raspoređeni na druge institucije. Ja to ne smatram prekršajem.

Dakle, ovaj zahtjev, smjena itd., to možete učiniti, to je vaše pravo, zbog niza razloga, ali ovaj što je naveden u ovom dokumentu, on zaista, mislim da nije dovoljan. Dozvolite samo još par riječi. U 2000. godinu se ušlo sa planom Ministarstva vanjskih poslova 41,5 miliona maraka. Mi smo tražili rebalanskom povećanje sredstava. U rebalans se ušlo prošle godine, isključivo, zbog tečajnih razloga. Tečaj dolar-marka na početku godine je bio 1,55 na kraju godine 2,13. Većina naših DKP-a je, baziran na dolaru a ne na marki. Dakle, naš zahtjev je bio, prije svega, usmjerjen da se to sankcionira. Ne samo da to nije učinjeno, nego je rebalansom predviđeno samo 35,6 miliona maraka. Dakle, smanjen je iznos sredstava za 6 miliona. Taj rebalans je objavljen u Službenom glasniku, to sam jutros provjeravao 17.studenog 2000.godine. Ako to podijelimo sa, na te ravne dijelove, dakle, ostaje do kraja godine jedna osmina.

U tom momentu, kada je odobren rebalans, već je potrošeno više sredstava, nego što je bilo predviđeno tim rebalansom. Jedna je mjera bila, sasvim normalna u tom momentu, da se svi povučemo i da više nema funkcioniranja. Ja nisam htio biti taj čovjek, koji će zatvoriti diplomatsku mrežu BiH. I najlošija zemlja održava svoju diplomatsku mrežu. Niz razloga postoji za prekoračenje, koje je oko 2 miliona. Ono se, čak tehnički nije moralo ni iskazati. Može postojati iz lošeg početnog stanja, iz lošeg završnog stanja i svih ovih drugih elemenata. Može postojati iz novih obveza kao što je uređenje zemljišta za veleposlanstvo Saudijske Arabije. Napominjem, Ausija Arabija osigurava ona veleposlanstva u Rijadu i dala nam je najbolju zgradu u Vašingtonu, odmah uz Sejdiparment za veleposlanstvo BiH. Ja sam lani više od mjesec dana držao Proračun da se ne usvaja. Tek na pritisak MMF-a sam popustio, uz jedan zahtjev, koji je donijelo Predsjedništvo, da ove godine se sredstva moraju približiti iznosu od 50 miliona maraka, ukoliko se želi funkcioniranje ministarstva na odgovarajući način, to se i kolega Genjac, koji je tad bio član Predsjedništva sjeća. Sada smo ... kašnjenja već 90 dana. Gospodo, možete danas mijenjati ministre, obojicu zamjenika u vanjskim poslovima, ukoliko ne prihvate rebalans Proračuna. Mi smo imali informaciju o realizaciji prošlih devet mjeseci o.g., prekoračenja su 8,1 milion a u ovom su negdje oko 3,5 miliona maraka. Inače se rebalans predviđa za 60% ili gotovo 55 miliona maraka, bi trebao biti veći, od onoga što smo predvidjeli na početku godine.

Ilustracije radi, dakle, prošle godine, kada smo povećavali broj zaposlenih, smanjio se Proračun za 6 miliona, ove godine, dobili smo informaciju da se smanjuje broj zaposlenih, reducira se. Vrši se povećanje od 6 miliona maraka. Ja smatram da treba osigurati i veća sredstva za Ministarstvo vanjskih poslova, ukoliko se želi održati funkcija tog ministarstva. Ovo su neke globalne informacije. Postoje, vjeorvatno, i neki detalji, kojih ja se ne mogu sjetiti, da li je sve čito oko tog zemljišta, separacije i tih elemenata, ali to su stvari koje treba provjeriti u okviru samog ministarstva. Postoji zakon o izvršenju Proračuna, koji predviđa prekršajne sankcije. Njih treba poduzeti. Mislim da ovaj dom ne može biti i tužitelj i sudac i da su vaši zaključci koje ste donijeli, aposlutno, prihvatljivi i normalni, barem, ako ja mogu sebi uzeti za pravo. Vi ste tamo rekli da treba poduzeti mjere u okviru Ministarstva vanjskih poslova, ukoliko je bilo prekršaja i mislim da na toj osnovi treba i ostati. Ja vam se ispričavam na oduzetom vremenu. Mislim da je izviješće pokazalo da nema

privatnih zlouporaba, bilo privatnih pojedinaca ili grupa, iz koje bi se mogla izvlačiti neka osobna korist i to je vrlo bitno za uspostavu i sticanje međusobnog povjerenja. Ono je izuzetno bitno, upravo, Ministarstvu vanjskih poslova, koje je prvo ministarstvo u BiH, koje je konstituirano na taj način da ima i tu nacionalnu izbalansiranost, konsenzus i sve ostalo i mislim da to treba njegovati i ubuduće. Osobno smatram da je dobro što discipliniranje počinje od najvećeg korisnika Ministarstva vanjskih poslova, ali ga treba voditi u konstitutivnom smjeru, što su i vaši zaključci, koje ste donijeli ovog ljeta, zaista i učinili. Hvala.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem se gospodinu Prliću. Da li se još neko javlja za riječ?

NIKOLA ŠPIRIĆ

Za riječ se javlja predsjedavajući, gospodin Sejfudin Tokić.

SEJFUDIN TOKIĆ

Dame i gospodo, uvaženi izaslanici, ja bih se želio, za razliku od gospodina Prlića, držati tačno navedene inicijative koju ste dobili u pismenom obliku i nakon čega je, u okviru rasprave za tačku dnevnog reda, utvrđivanje tačke dnevnog reda, zatraženo, da se pored ovog slučaja, u okviru ove tačke dnevnog reda, razgovara i o drugim konkretnim elementima odgovornosti, pa je rečeno i iz drugih ministarstava, za koji postoji odgovornost, nakon izvještaja Ureda za reviziju. Naravno, dirljiva je bila briga gospodina Prlića za Bošnjake, koje nije htio ostaviti na ulici, kao i dosta značajne konstatacije, vezano za funkcionisanje aktuelne vlasti, kao i prethodne vlasti i, ja ne bih se posebno osvrtao o tome, ali bih samo zbog onih pitanja, koji su se pojavljivale u javnosti, rekao da pripadam kategoriji ljudi kojih, da je imao priliku se izjašnjavati o imenovanju gospodina Prlića, na mjestu na kojem je imenovan, nikada ne bi digao svoju ruku za to imenovanje, iz koliko hoćete poznatih razloga, o kojima danas ne bih htio govoriti.

Ja sam se za ovu inicijativu odlučio, dosljedno, vršeći odgovornost člana ovog visokog doma. Na prošloj sjednici, na sjednici, kad smo usvajali izvještaje o reviziji, donešen je zaključak da sva nadležna tijela utvrde političku i svaku drugu odgovornost za one koji su protiv zakonito djelovali, imali zloupotrebe položaja, prekoračenja i za sve one, za koje Ured za reviziju utvrdio da postoji elementi nezakonitog djelovanja.

Naravno, bilo je impresivno, vidjeti i o tome danas želim govoriti, koliko se, je bilo jednoglasnosti u usvajanju teksta o odgovornosti ljudi koji još tada nisu imali ime i prezime. Podsetit ću vas, tekst koji ste vi dobili je usvojen i na jednom i na drugom domu, ovaj tekst, samo što ne postoji ime, ja sam jedino popunio ukrštenicu, tamo gdje piše, da je dogovoran ministar, ja sam samo napisao da je to tada, u tom periodu vršio Jadranko Prlić. To je jedina razlika izmeđuvog teksta i onog što je već ovaj dom usvojio i Predstavnički dom. O čemu mi ovdje u stvari govorimo? Govorimo o spremnosti ili ne spremnosti, da zloupotrebe položaja, nezakonito djelovanje, korupciju, sankcionisemo imenom i prezimenom. Iz izlaganja Jadranka Prlića se stiče dojam, da je sasvim normalno, u ovoj zemlji ne zakonito poslovati i da bi se za to nezakonito djelovanje, protiv zakonito djelovanje, trebalo umjesto kritike, odgovornosti dobijati čak i pohvale. To je praksa, koju ja pokušavam prekinuti sa

ovom inicijativom. Podsjetit će vas gospodo izaslanici-delegati, kako god glasali, znajte, da je jedina razlika između onoga što ste izglasali i ovog što vam se nudi ponovo na glasanje, to što je umjesto N.N. odnosno umjesto nosioca funkcije navedeno ime i prezime tog nosioca funkcije. A volio bih da te N.N. ljudi iz prošlosti od '90. umjesto načelnih karakteristikama, uopštenim imenima počnemo nazivati imenom i prezimenom. Ne želim ovdje na ovom skupu govoriti o svojoj frustriranosti, da je, recimo, milionske krađe u ovoj zemlji, bukvalne krađe od visokog dužnosnika SDA Šećirbegovića, urađeno u okviru ovog ministarstva i da sad se ne zna gdje taj čovjek boravi. Ne želim govoriti o sporom procesuiranju pitanja kriminala iz Beča, ali ne želim ni pristati na tome da je to sve bilo normalno i da tako, bar se tako steklo iz diskusije gospodina Prlića sasvim je normalno i nastaviti. Hvala vam.

Je li se javljate za raspravu? Ima li još prijavljenih za raspravu? Gospodin Živković. Izvolite.

IVO ŽIVKOVIĆ

Gospodine predsjedavajući, kolege zastupnici, gospodo ministri, ja bih zamolio predsjedavajućeg da ne ograničava mogućnosti javljanja za raspravu, jer se neko može javiti za raspravu i nakon toga što čuje što netko drugi kaže. Ako unaprijed zaključimo spisak prijavljenih, onda se takva mogućnost zastupnicu ili poslaniku onemogućava.

SEJFUDIN TOKIĆ

Uvaženi kolega, ja sam samo pitao s aspekta da li je replika ili rasprava da bih znao voditi sjednicu.

IVO ŽIVKOVIĆ

Dobro, razumjeli smo se. Ja sam na ovu temu nešto skromno i govorio, kad je ona bila na dnevnom redu prošli put i izviješća Ureda za reviziju sam shvatio kao popravak jedne institucije, da postoji da je počela raditi kao popravak stanja u određenim ministarstvima i ovlastima a ne kao žigosanje i prozivanje ljudi pojedinačno. Ako se ja dobro sjećam ovaj dom i onaj drugi Zastupnički su prihvatali izviješća Ministarstva vanjskih poslova na svojim redovitim sjednicama, kako smo čuli ovdje od izlaganja bivšeg ministra vanjskih poslova niz vrlo pozitivnih elemenata, koje bi trebali slijediti, uopće, u građenju budućnosti ove zemlje je, u tom ministarstvu napravljeno, upravo u vrijeme kada je on bio ministar vanjskih poslova, od nacionalne izbalansiranosti i drugih urađenih poslova. U dnevnom redu nema njegovog imena, kao što su ovdje neki uspjeli reći i principijelno sam protiv toga da se ime jedne osobe izdvoji i da ga se na neki način žigoše i proziva. Ja ne ulazim u to, da li gospodin Tokić ima nešto osobno protiv gospodina Prlića, to je njegova osobna stvar. Ali, ne želim, nikad neću podržati, na ovaj način ovakvu inicijativu. Ako ima nekih osobnih sukoba, onda neka gospoda koja se bavi ovim poslom to riješe van ove, nek se sastanu i razgovaraju van ove prostorije. Ja vjerujem, ako dođe do izjašnjavanja, da Klub hrvatskih zastupnika neće prihvati ovakvu inicijativu za pokretanje odgovornosti gospodina Prlića za rad u tom ministarstvu. Hvala lijepa.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem se. Za riječ se javio gospodin Halid Genjac.

HALID GENJAC

Poštovane kolege, dame i gospodo, mi smo dobili inicijativu nosioca vrlo značajne funkcije, u okviru aktuelne vlasti. Taj nosioc vrlo značajne fufnkcije u okviru aktuelne vlasti predlaže da mi donešemo zaključak, kojim ćemo obavezati predsjedavajućeg Vijeća ministara da poduzme neke korake. Slučajno je taj predsjednik Vijeća ministara, također, visoki nosioc funkcije u aktuelnoj vlasti i istovremeno predsjednik stranke iz koga dolazi podnositac inicijative. Ovo obrazlažem što je ovo rijedak primjer da se inicijative nosilaca vlasti, podnose Domu naroda u smislu razrješenja funkcionera. Dakle, ta aktuelna vlast, či je sudionik i učesnik i nosilac, i podnositac inicijative gospodin Tokić, grupacija stranaka, koja čine, ima većinu i u Domu naroda i u Predstavničkom domu. Uobičajena je praksa da se to unutar vladajućih stranaka riješi i da se izglosa prijedlog, koji je argumentiran u jednom i u drugom domu. Ja sam bio uzdržan prošli od ovog prijedloga, jer mislim da je, sve ovo postavlje maglovito. Druga stvar, Poslovnik poznaje inicijativu za izglasavanje ne povjerenja Vijeću ministara. Dovoljno su tri poslanika da potpišu i da se pokrene ta inicijativa. U ostalom, Predstavnički dom potvrđuje imenovanje Vijeća ministara. Bilo bi logično da Predstavnički dom i razrješava Vijeće ministara.

Međutim, poslovnički se može i na Domu naroda to pitanje rješavati, ali ja sam smatrao da, zbog navedenih okolnosti ne treba da učestvujem u tome kao delegat i danas neću učestvovati u izjašnjavanju, a izlaz iz ovoga moguć je samo na dva načina. Jedan je način da vladajuće stranke, kojima pripada predsjedavajući Doma naroda gospodin Tokić, prihvati argumentaciju gospodina Tokića i izglasaju ne povjerenje. To je jedno rješenje. Drugo rješenje, ako to stranke ne prihvate koje su vladajuće, dakle, ako stranke, po Tokićevom mišljenju nastave tolerisati kriminal i sve ono što je još jednom potvrdio i naveo, jedino rješenje je da gospodin Tokić podnese ostavku, jer ne razumijem da neko može biti svojevoljno i dobrovoljno sudionik tavke vlasti. Prema tome, izlaz iz ove situacije postoji na dva načina, a kod glasanja ja ću prepustiti to ... stranaka koja ima većinu.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem se. za riječ se javio kolega Špirić, a potom za riječ se javio i gospodin ...

NIKOLA ŠPIRIĆ

Gospodo predsjedavajući, uvažene kolege delegati, cijenjeni gosti, članovi Sajveta ministara. Mislim da, oko kolegitivnosti prijedloga, ja ne bih da otvaram novu raspravu, no, ja sam i prošli put govorio da je formulisanje tačke dnevnog reda pod naslovom: Pokretanje procesa odgovornosti funkcionera i djelatnika u institucijama BiH, po nalazima i izvještajima Ureda za reviziju, napravljena vješta zamjena teza, jer mi imamo ovdje eksplicitan prijedlog zaključka i imamo široko formiran dijapazon neke nevidljive odgovornosti. Ja ne vidim danas priču o drugim predstavnicima i djelatnicima, koji su se bavili ne dozvoljenim radnjama po izvještaju Ureda za reviziju o kojima bi mi danas evo trebali govoriti i donositi zaključak, nego je, čini mi

se međusobni dogovor da bi se tačka dnevnog reda usvojila. Ja sam i tada upozoravao da nije možda najpametniji ili nije dobar način, ali ja ću evo govoriti o formalnim nedostacima ovog zaključka. Čini mi se da bi ovdje trebalo da stoji prijedlog zaključka i u potpisu bi trebao biti gospodin Sejfudin Tokić kao delegat. Ovdje imamo definisan zaključak i potpis predsjedavajućeg Doma naroda, što bi se moglo zloupotrebljavati različito medijsko tumačiti što nije dobro. Dakle, ovo bi morao biti prijedlog zaključka i, nakon rasprave, koja će biti obavljena na Domu, može stajati potpis predsjedavajućeg Doma naroda. To su te formalne stvari i ne mislim da su one namjerno učinjene, ali mislim da ih treba ispraviti. Ja se, također, slažem, da je Predstavničko vijeće, trebalo da, možda igra ozbiljniju ulogu nasprem Sajveta ministara kojeg i imenuje a zajedno razrješavaju obadva doma i čini mi se da član 108. na koji se poziva i članovi 109. i 110. su na tragu ovome što je govorio gospodin Genjac, da se ne radi o pojedinačnoj mogućnosti za bilo kojeg ministra i zamjenika, nego generalnog stava nasprem Savjeta ministara.

Ja sam testirao volju ovog doma, kada je u pitanju rad Savjeta ministara, nažalost, nisam dobio podršku, jer izgleda da po stranačkoj pripadnosti je moguće ocijeniti onaj ko ima jaču stranku u BiH, taj dobro radi, onaj ko ima malu ili nikakvu stranku, taj je sklon kriminalu, korupciji itd. Ja sam spreman tvrditi da je intenzitet kriminala, nažalost u BiH imantan i stranačkoj snazi, jer je time odbrana ljudi koji se bave kriminalom snažnija. Mi smo došli gospodo u situaciju, da je nemoguće utvrditi bilo kakvu vrstu odgovornosti. Vi u Savjetu ministara imate ministre koji su predstavnici stranaka. U parlamentima imate predstavnike, rekao bih predstavnike državne vlasti ili parlamentarce, koji bi tobože trebali da glasaju o ne povjerenju svom predsjedniku stranke, što je do sada ne viđeno ili nije viđeno u parlamentarnoj praksi, jer je vlast koncentrisana, nažalost u BiH, ne u Parlamentu, nego čak ta zakonodavna, nego u izvršnoj vlasti, mi dolazimo u paradoksalnu situaciju i bojim se da iz ove situacije nećemo izaći sa jasnom porukom građanima, koji očekuju da kriminal i sve ono što liči na kriminal i korupciju bude sankcionisano.

Ja, također, želim da kažem da je, dolaskom predstavnika Alijanse za promjene na vlast, se želi stvoriti utisak promašensoti prethodnog koncepta. Što, također, nije dobro. Alijansa za promjene je preuzela vlast i treba da je vrši u interesu građana, naroda i entiteta u BiH. Imam dojam da se tu pokazuje jedna doza absolutne ne efikasnosti. Ubijeden sam, kada bi se izvršila revizija u ovom trenutku, dakle, u ovom trenutku pre glasanja o rebalansu Budžeta, da bi gospodin Prlić trebao dobiti visoku nagradu. Bićemo vrlo brzo u situaciji da ove moje riječi, koje nisu baš tako blage, budu ili potvrđene ili demantovane. Zato, ja mislim da je nalaz Ureda za reviziju, ja sam i podržao taj nalaz, mislim da je dobar. Ono što je jako bitno jeste, da se za nosioce tadašnje predstavnike vlasti u ministarstvima, ne može vezati mito, korupcija, kriminal za lično ime. Volio bih da vidim sve nas u toj poziciji u to doba, kada su stvarani embrioni ministarstva, ili ministarstava, kada nije bilo dovoljno zakonske regulative i koridora za ministre i za njihove zamjenike, kako bi se ko u toj situaciji ponašao. Danas sve to imamo, pa imamo izvjesnih lutanja, pa i ako danas nema dovoljno zakonske regulative, koja na to upućuje, zato će moj stav biti, jer mislim da je ova tačka definisana, pošto su izvještaji Ureda za reviziju definitivni i gotovi i da je ovaj zaključak se odnosi na dobro formulisanu tačku dnevnog reda, možda bi moj stav bio i drugačiji. Ja ću na ovaj prijedlog, naravno, bez potrebe za ljutnju predsjedavajućeg mog kolege iz Kolegija, gospodina Tokića, imati rezervisan stav, jer ne mislim da je ovo dobro pripremljeno, ne mislim da je ovo dobro

pripremljeno, ne mislim čak ni da je dobro adresirano, s obzirom na sve ono što se dešavalо u BiH. Ja mislim da ovaj vid odgovornosti prema gospodinu Prliću, mislim da svak treba da podnese dio odgovornosti za ono što javno radi, u dobroj mjeri ublažava sve ono što je opterećivalo javnost BiH o čemu se nerado utvrđuje odgovornost, ali se rado politički priča i to nije dobro za budućnost BiH.

Dakle, poslije izričitog stava predsjednika Kluba delegata iz reda hrvatskog naroda da oni neće podržati ovu inicijativu, moј stav će biti, najblaže biti rezervisan prema ovoj inicijativi. Hvala lijepa.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem uvaženom kolegi Špiriću, za riječ se javio Ivo Divković.

IVO DIVKOVIĆ

Cijenjeno Predsjednitvo, dame i gospodo, poštovane kolege, ja ћu prvo podsjetiti na zaključak koji smo mi donijeli na prošloj sjednici, a vezano za izvještaje revizije, koji je predložila komisija, a ovaj dom usvojio. Kad je u pitanju Ministarstvo inostranih poslova kaže. Komisija nalazi da je Ministarstvo inostranih poslova zadržavanjem i korištenjem prihoda, od konzularnih taksi u velikoj mjeri prekršilo odredbe Zakona o Budžetu i Zakona o administrativnim taksama, komisija nalazi obaveznim Ministarstvo inostranih poslova da pokrene postupak utvrđivanja odgovornosti za sve nosioce ovih ne zakonitosti. Za sve nosioce ovih ne zakonitosti, to naglašavam, to je bio razlog zašto smo mi predložili da ta inicijativa nosi naziv ovaj koji danas imamo. To je pokretanje postupka odgovornosti funkconera i djelatnika u institucijama BiH itd. Radi se prosto o tome, što u Ministarstvu vanjskih poslova, govorimo sad konkretno samo o njemu i ako bismo mogli govoriti i o drugim ministarstvima, čija je revizija izvršena i vjerovatno ћemo moći govoriti o ministarstvima u kojima je, upravo revizija u toku i sada rade pored bivših ministara i drugi ljudi. Tu je i gospodin Mišić i Jerkić i Đikić itd. koji su bili u sastavu Ministarstva vanjskih poslova odgovorni djelatnici, u periodu, za koji je vršena revizija. Zbog toga smo mi tražili i sada isto tako predlažemo, da se ažurira aktivnost Vijeća ministara, po zaključku Doma naroda, sa prethodne sjednice, o pokretanju odgovornosti svih djelatnika. Zbog toga govorimo svih djelatnika, ne isključujući gospodina Prlića, uključujući i gospodina Prlića kao prvog čovjeka ministarstva, ali i sve druge i u ovom i u drugim ministarstvima. Eto to je pojašnjenje, rekao bih dodatno neke naše inicijative i mi ћemo glasati za ovakav zaključak, ja se nadam, znači, kad su u pitanju svi djelatnici koji imaju određene odgovornosti.

SEJFUDIN TOKIĆ

Ja se zahvaljujem, jedino bih zamolio uvaženog kolegu Divkovića, da ako može na papiru formulise zbog zapisnika, tačno taj zaključak, da prilikom izjašnjavanja možemo se izjašnjavati i o tom zaključku. Za riječ se javio uvaženi kolega Novaković.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Gospodo predsjedavajući, kolege delegati, uvaženi gosti i članovi Sajveta ministara, ja bih se pridružio onima koji su već istakli da smo mi donijeli jednom

zaključak, a znamo kakav, kada smo raspravljali o izvještaju Kancelarije za reviziju. Mene ovdje nešto drugo intrigira i zanima. Ja sam očekivao, da će na osnovu tog zaključka, nadležne institucije pokrenuti postupak. Sad me zanima da li inicijativa gospodina Tokića, znači da oni to neće uraditi, pa je potrebna neka nova dodatna inicijativa, odnosno neki dodatni zaključak. Logično bi bilo da je još nekoga zanimalo taj izvještaj osim nas ovdje i onih na koje se on odnosi i logično bi bilo da mi nemamo više potrebe na ovom domu o tome raspravljati i davati dodatnu argumentaciju nadležnim institucijama, koje su već trebale raditi na utvrđivanju odgovornosti. Narvno, utvrđivanje odgovornosti podrazumijeva sve oblike odgovornosti i neke od njih te institucije i ne mogu utvrditi. Taj je stepen političke odgovornosti, koji bismo mi ovdje trebali utvrditi, može biti samo rezultat već ranije završenih nekih poslova, odnosno poslova od strane nekih drugih institucija. U tom slučaju i nakon toga, mi možemo raspravljati o političkoj odgovornosti i ja sam spremam kada to bude gotovo da raspravljam o političkoj odgovornosti svakog i iz sadašnje i iz prethodne garniture vlasti. Zbog toga sam i izašao da kažem da mi se čini, možda grijeshim, da gospodin Tokić pokušava da uradi nešto što drugi trebaju a neće da urade. I ako je to tako, onda ja ovu inicijativu podržavam i smatram je kvalitetnim dodatkom onog što smo mi uradili. Pretpostavljam da će zaključak gospodina Divkovića, kako je on najavio, u stvari biti pojačanje zaključka koje smo mi već imali. Ne znam da li će to zadovoljiti predlagачa ove inicijative, ali je sigurno jedno, da nadležne institucije nisu uradile svoj posao i da izgleda gospodin Tokić mora da ih malo pogura. Čini mi se da on to treba uraditi i na još neke načine, ne smao ovdje na Domu, nego i u okviru, naravno, institucija gdje je njegova stranka zauzima vrlo značajna, ako ne i najznačajnije mjesto. Hvala.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem gospodinu Novakoviću. Za riječ se javio Rodić.

DRAGUTIN RODIĆ

Poštovane dame i gospodo, ja bih se kratko osvrnuo na ovu tačku dnevnog reda, s tim što bih rekao što su rekli i moji prethodnici, da je dobro da smo mi otvorili raspravu oko ovih pitanja. Međutim, sve nas skupa bih podsjetio, na nekoliko vrlo bitnih činjenica, a ovo ću reći i zbog javnosti, obzirom da smo mi dobili materijale, koje smo mogli pročitati a javnost nije bila u toj prilici da ih do kraja čuje. Mi ovdje imamo nalaze i preporuke nadležnih organa, koji su vršili tu reviziju i na osnovu toga, možemo zaključiti sljedeće, da je revizija utvrdila da ne postoji zadovoljavajući sistem internih kontrola, koji podrazumijeva izvještavanje, kontrolu i praćenje i pravovremeno uočavanje eventualnih nepravilnosti u vezi finansijske dokumentacije, koja ostaje u DKP, te da nije ustanovila postupak mjesecnog upoređivanja ostvarenih i ostvarenih prihoda, da Ministarstvo ne posjeduje urednu evidenciju putnih isprava, tako da revizija nije bila u mogućnosti da utvrdi ukupan broj zaduženih putnih isprava, po pojedinim predstavnistvima itd. Dalje se kaže da je revizijom, također utvrđeno da zaposlenim u DKP mreži nisu plaćeni doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje za 1999.i 2000.godinu, koja prema procjenama Ministarstva iznose preko milion i po hiljada maraka. Dalje, također, iz ovog izvještaja se može vidjeti da je Ministarstvo ne zakonitim zadržavanjem taksi, korištenjem prihoda od zakupnina, ne poštivanjem rokova za dostavljanjem izvještaja i kršenjem internih pravila u više navrata prekršilo zakonske odredbe. Ovo su činjenice koje se nalaze u ovom nalazu i određene preporuke revizije šta treba dalje da se uradi. Isto tako, svjestan sam

činjenice da je mnogo toga uređeno što je rekao gospodin Prlić i da danas imamo mogućnost da nešto i kontrolišemo poslije svih ovih godina, da imamo određenos tanje i koje poslije ove rapsrave može ići samo ka boljitu.

Međutim, ja mislim da Parlament nije taj koji treba da donosi političke odluke, mislim da je podložno raspravi svako ministarstvo i sve ono što treba da kontroliše Parlament, ali nisam za donošenje bilo kakvih odluka koje bi prejudicirale stvari koje treba da donesu drugi od organa. Iz tog razloga, mislim da zaključak treba da ide u pravcu da nadležni organi, koji su zaduženi treba da se očituju o ovom pitanju, a mi možemo donijeti zaključak, koji mislim da možemo ovdje da usaglasimo. Hvala vam.

SEJFUDIN TOKIĆ

Ja se zahvaljujem gospodinu Rodiću. Za riječ se javio kolega Turjačanin.

GORAN TURJAČANIN

Uvaženo predsjedništvo, kolege delegati, uvaženi predstavnici Vijeća ministara, ja će samo da kažem zbog čega će biti uzdržan po tački broj 1.u nastavku današnje sjednice Doma naroda, a to će na slijedeći način da obrazložim.

Prvo, mi smo došli do izmjene sadržaja teksta ove tačke, bez da smo pitali ovaj dom da li se slaže sa promjenom sadržaja u nastavku sjednice, jer u prošloj sjednici imamo sasvim drugi tekst u naslovu ove tačke dnevnog reda na današnjoj sjednici imamo drugačiji sadržaj.

Drugi bitan momenat, koji bih htio da kažem, pretpostavljam da inicijativa gospodina Tokića kao delegata, i podržavam ovaj prijedlog koji je gospodin Špirić rekao, jer inicijativa koja ima svoje uporište u vremenskom pragu, na kome se mi nalazimo, pred prijemom BiH u Vijeće Evrope i gdje je, imedju ostalog, obaveza BiH, da će raditi, odnosno raditi na povećanju napora u suzbijanju korupcije unutar sistema sudstva, tužilaštva, policije i administracije.

Međutim, diskusija koja teče današnjim tokom, nažalost, sem onoga što je gospodin Špirić rekao da, sem imamo te kvazizkonodavne, gdje se očito zakonodavna djelatnost dešava mimo institucija ove visoke institucije, mi ulazimo u jednu, da ne kažem apostrofirajuću poimenično, još uvijek ne riješenim situacijama i u kvazisudsku djelatnost, koja nama ne pripada kao Domu. Eto samo toliko.

SEJFUDIN TOKIĆ

Gospodin Ibrahim Spahić.

IBRAHIM SPAHIĆ

Gospodine predsjedavajući, članovi Kolegija predsjedavajućeg, gospodo ministri, dame i gospodo iz međunarodne zajednice, predstavnici medija i, naravno, predstavnici Sekretarijata Parlamenta BiH, koji strpljivo radite sa nama na pronalaženju najboljih uvjeta za ostvarivanje funkcije Doma naroda BiH, pominjem vas zbog toga, što mislim da je dobro da se koncentrišete na rad u Domu naroda, smanjite doživljaj, kad je riječ o vašoj drugoj vrsti aktivnosti, koje ste u protekom vremenu radili izvan ovog visokog doma u ime njegovo. Želio bih, a o tome će

govoriti pod tekućim pitanjima ili delegatska pitanja. Želio bih da skrenem pažnju u vezi sa ovim izveštajem na tri činjenice.

Prvo, mi smo u istinu zatražili da se, u odnosu na izveštaj revizione komisije, revizora, odredimo na ovoj sjednici u vezi ili svezi kako vam više odgovara, cjeline informacija koje su došle u odnosu na ministarstva čija je revizija završena do tog trenutka.

Drugo, na današnjoj sjednici smo, ja barem vidim da smo dobili od 14.9.2001. izveštaj Doma naroda, odnosno zajednički izveštaj Komisije doma naroda za finansijske i administrativne poslove, koje je potpisao gospodin Jerko Ivanković i imamo potpis pored njega dr. Ljubomira Kovačevića, predsjedavajućeg Komisije za budžet i finansije Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH. Mi smo kao zakonodavno tijelo dužni, prije svega uspostaviti neki red stvari unutar svoje kuće. Ako mi imamo ocjenu i analizu stvari, stanja koje predočava Domu naroda jedna komisija koja je nadležna za određenu djelatnost i ako prihvatom izjavu, ili ako hoćete prijedloge komisije ili izveštaje o radu komisije, onda bi svestrano tome, Dom naroda kad prihvati jednom izjavu, izveštaj, kako se to formira i prijedloge komisije, trebalo da prepusti, ako prihvata taj dokument, da prepusti, da se u skladu s tim zaključcima ponaša dalje Dom. Ne postoji, kako rekoh, definisani zaključak u svezi sa ovim pitanjem što je na dnevnom redu. Postoji stav radnog tijela, koje se zove Komisija za finansije i budžet jednog i drugog doma, u odnosu na reviziju koja je izvršena u Ministarstvu civilnih poslova i komunikacija, Ministarstvu vanjskih poslova i Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, to su činjenice koje ne bi trebalo zaobilaziti te činjenice. Mi smo te izveštaje imali i imamo i skrećem pažnju da nama ne treba opšta debata o ovim dokumentima, nego u skladu sa dnevnim redom imamo mišljenja Komisije Doma naroda, a evo u svakom slučaju vrlo korisno i mišljenja komisije Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH.

Dakle, za mene u vezi sa Poslovnikom o radu Doma naroda BiH i u vezi sa Poslovnikom o radu Predstavničkog doma i Parlamentarne skupštine BiH, naša odgovornost, kao Doma jeste, prihvatajući ove zaključke i mišljenja i sugestije i prijedloge, da se stvar sa stanovišta zakonodavnog organa i zakonodavne razine zaključuje kad je riječ o konkretizaciji tih stavova i mnogo su konkretni ti zaključci, oni idu takšativno tačku o tačku. Ja ne bih želio da vas time ubijam u pojам da čitam sve te zaključke, ali to je tako. Tako to стоји тамо i mi ako smo to prihvatali, onda mi moramo reći da imamo stavove ovog doma, koji nisu jedan stav, kako je ovdje stalno procesuirano, koji je usvojen jedanput, pa se sada pokušava konkretizirati ili na jednom slučaju ili na više slučajeva, o tome su kolege delegati govorili. Dakle, mi moramo imati neke pretpostavke za rad. Te pretpostavke za rad su kod mene izvješća ovih komisija. Dakle, to je prva stvar.

Druga stvar je, instance, koje na temelju zaključaka zakonodavnih organa vlasti, treba da postupaju. To su prije svega, oni organi, ona ministarstva i Vijeće ministara, na koje se to odnosi.

Drugo, to su nadležni po Ustavu BiH organi, u slučaju ova tri ministarstva ustavna nadležnost BiH, definirana unutar Predsjedništva BiH, koje ima odgovornost posebnu, kad je riječ o Ministarstvu vanjskih poslova, naravno i u vezi sa budžeto, jer ona usvaja i predlaže budžet. Ima u odnosu na sva tri ova ministarstva o kojima

govorimo određenu nadležnost Predsjedništva. Govorim, dakle, o dva organa ministarstvima i Vijeću ministara, kao jednom organizmu i Predsjedništvu BiH, koje, također, preporučilo usvajanje borbe protiv korupcije, stvorilo uvjete za antikorupcijske timove. Na svakom koraku imamo priliku da slušamo članove Predsjedništva, kao najagilnije zastupnike borbe za pravdu i pravičnost u ovoj zemlji, a oni bi se trebali odrediti prema onome što se događa u zemlji, na temelju zaljučaka zakonodavnog organa, koji njih obavezuje, u najmanju ruku kao organ koji ima poziciju u odnosu na određene djelatnosti, koje vrši određena ministarstva, odnosno Vijeće ministara i drugi organi u Bosni i Hercegovini, to je druga razina odlučivanja.

Naravno, i ne ovisno od toga, pošto je sudska i zakonodavna vlast, izvršna po teoriji kod nas u parlamentarnoj demokraciji odvojena, organi koji su nadležni za sudsko djelovanje i tužilaštva itd., bez obzira na kojoj razini, kako god smo mi ne organizirani, u državi bi trebali raditi svoj posao autonomno i u skladu sa nalazima koji iz toga proizilaze. Dakle, kad se ovaj kontekst ima, da mi imamo vrlo precizne pozicije naših komisija ili naše komisije da ne miješam ovu komisiju Predstavničkog doma, onda bi naš dom u najmanju ruku trebao da afirmira u javnosti pozicije koje su zauzela naša tijela radna, a ne da pričamo da se vrtimo stalno kako to lijepo kažu kao kiša oko Kragujevca. Postoje taksativno nabrajana mišljenja i stavovi komisije koji nisu osporeni. Ovdje se oni interpretiraju. Ja mislim da nema potrebe za tim, mi smo njih prihvatali, jer to je radno tijelo jedno i drugo, koje odgovara za rad ovom domu. Sada bih htio da kažem nešto u vezi diskusije koje smo čuli.

Prvo, mi se ne nalazimo u prilici ovdje u Domu naroda da zatražimo, da npr. Klub Hrvata, Klub Bošnjaka ili Klub Srba, a možemo to po svom poslovniku uraditi zauzmu stavove u vezi sa korupcijom u vzi sa konkretnim slučajevima i u vezi sa općim slučajevima, jer bi time rekli da je time rekli tzv. nacionalno antikorupcijsko pitanje, ili bi time dali signal ljudima da bi svako svoje po nacionalnoj osnovi trebao štititi ili, recimo afirmirati, kad je riječ o ovom kontekstu problema, što nije, narančno preporučljivo i нико u to neće ići ja se nadam.

Drugo, nije u redu, takošer svoditi redukciju na pitanje stranke, jer nije ovo stranačka aktivnost posebna, ona može biti u proglašima, može biti u političkom programu stranke, može biti u debatama itd., ali ne može biti stranačko pitanje, jer ako bi ispalo da je to stranačko pitanje, bolo bi da se gura, npr. neka od stranaka kojoj pripada neko od ovih ljudi na koje se odnose zaključci, na koje bi se ona trebala izjasniti, kao ona bi to fino unutra sankcionirala pa bi mi to kao ovdje samo aklamacijom prihvatali kao gotovu činjenicu. Isti slučaj se odnosi na Alijansu ili opoziciju. Ne reducira se ovaj problem na politički nivo saveza Alijanse, koja je vladajuća ili na politički problem opozicije. Opozicija ima pravo da čaprka, da ganja da proganja i da gazi gdje god može, to joj je zadaća parlamentarna, to нико ništa ne spori, ali ne može se staviti blok, pošto su se svi obvezali na taj jedan program, koji postoji je društveni problem i u kojem očito da svi nalaze svoj interes da izraze tu svoju pozitivnu svoju političku orijentaciju. Prema tome, ne može se svoditi isključivo samo na problem vladajuće strukture niti reći neka to Alijansa završi ili nek se to reducira na jednu stranku u Alijansi, na procedure itd. i mislim to nije odbrana ni opozicije ni Alijanse, nego pitanje je, naravno, pozicije sprem ovog problema o kojem mi govorimo.

Treći i važan momenat jeste, da li mi u stvari sada, utvrđujući ove obaveze, na temelju nalaza naših komisija i na temelju nalaza revizora, želimo da uspostavimo jedan red stvari između institucija. Normalno da zakonodavna vlast postavlja pitanje izvršnoj i normalno je da zakonodavna vlast očekuje njenu reakciju. Ukoliko je nema, zakonodavna vlast mora da ima jedan drugi instrument. To je javno mjenje, dakle, jednu vrstu transparentnosti, je li tako, u odnosu na problem i tada javno mjenje počinje da funkcionira po svojoj logici. Ono ne može biti kontrolirano ni od sudske ni od zakonodavne i izvršne vlasti, ne bi bilo dobro da bude kontrolirano. Naravno, ne bi trebalo ni prejudicirati neke stavove, ali bi trebalo imati u vidu da je i to dio tzv. demokratskog okruženja u kojem BiH živi ili svaka druga demokracija parlamentarna.

I na kraju, mi smo prepoznali dvije stvari. Prvo, da preuzimanje, bez obzira šta i kako to na to gledali, ali odgovornosti od strane, recimo sadašnjih ministara ili sadašnje vlasti Vijeća ministara u odnosu na ranije ministre i raniju vlast i sutra ista takva tranzicija vlasti poslije izbora ili ostajanje ili mijenjanje to će reći birači, mora da bude, također, nešto što je transparentno. Mi nemamo izvještaj koji nedostaje ovdje. Da li su ministarstva i ministri i Vijeće ministara, preuzimajući odgovornost za određene pozicije, preuzeli sa sobom i cijeli prtljag, koji su ponijeli od prethodne vlasti ili su evidentirali tu činjenicu i prečutali je. Dakle, to u politici se zove, znate, kad imate primopredaju, da li ste zatekli u kabinetu kojeg ste napustili ili u koji ulazite nekoga ko će vam reći, evo slušajte, ovo je bilans moga rada i ja vam to predajem, izvolite nastavite taj posao na toj i toj osnovi i vi onda to potpišete i kažete formalno da, vlast je demokratski prenešena na novu strukturu. Da li postoji ta transparentnost između ministarstava vanjske trgovine, ekonomskih odnosa, civilnih poslova i vanjskih poslova u ovom slučaju ili ne. Mi nemamo takvu informaciju. Naravno, moglo bi se o ovom mnogo što šta reći i ovdje je zanimljivo da mi danas imamo dvije mogućnosti. Ja ne bih rekao da nema druge alternative osim da se vrtimo u krugu, to je nemoguće, prije svega poslije informacija koje smo dobili od strane revizora, naših komisija, izjava koje smo dobili od strane kolega koji učestvuju u parlamentarnom životu, na razini zakonodavne vlasti, mi se nalazimo u situaciji, da kao zakonodavno tijelo možemo sada, pored tih konkretnih zaključaka, također, zaključiti sljedeće, iz ovog to se vidi.

Mi nemamo prema Domu naroda, dakle prema zakonodavnoj vlasti odgovarajućih odgovora, institucija koje su nadležne za dalje procesuiranje ovog slučaja. Nikakvog. Ni negativnog ni pozitivnog ni indirektnog ni direktnog i normalno da zakonodavna vlast, koja je razmatrala neki problem mora da nešto zaključi. Ne može ona bježati od zaključaka, ne može reći ministra nemamo s tim više i to je sasvim jasno. Ona može, što bi neko rekao da ojača, mislim da je gospodin Rodić rekao ili neko drugi ili gospodin Novaković da se ojača zaključak prijedlogom

gospodina Divkovića koji smo već imali formulisani u jednoj ili dvije rečenice. Također, ona može da kaže, da sve što je nalog napravio naš predsjednik komisije i Komisija za finansijska pitanja, materijalno poslovanje, budžet, bude janso stavljeno do znanja kao zaključak našeg doma i na osnovu toga se postupiti, jer ovdje postoje prijedlozi, sugestije i nalozi koje je ova komisija dala. O njima mi ne govorimo. Zašto ne govorimo? Zato što sam ja ubijeden da mi nemamo komunikacije, ja sam o tome govorio između zakonodavne vlasti i izvršne vlasti. Ne postoji formalno pismo, ako postoji, ja bih ga volio vidjeti, od Kolegija, bilo ko da je predsjedavajući, mislim od Kolegija, dakle, nemojte me krivo shvatiti, je li predsjedavajući Šimić, Špirić ili Tokić, dakle, od Kolegijuma u ime Doma, u kojem možemo reći da smo 15.9. ili nekog drugog, zatražili od Vijeća ministara da nam po zaključcima koje smo usvojili, uključujući i stavove Komisije za finansije i poslovanje, do određenog vremena za 15 ili 30 dana tražimo sasvim jasne odgovore. Ako takvo pismo postoji, ja kao delegat ga nisam video i volio bih da pitam Kolegij, ako može da se dobije odgovor. Da li posotji formalni zahtjev koji sadrži u sebi zaključke koje je naša komisija dala sa zahtjevom Vijeću ministara, zahtjevom Predsjedništvu, ministarstvima da odgovore u određenom roku na zahtjeve zakonodavnog tijela koje se precizno odnose na sva tri ministarstva i koja tako nešto podrazumijevaju. Postoji li taj odnos između nas i izvršne vlasti. Ako postoji, volio bih da nas informišete. Ako postoji taj zahtjev, koji je urađen pismeno prema Vijeću ministara, mislim da smo mi danas u prilici da vidimo hoćemo li jačati zaključak ili ne. Ako ne postoji takav zahtjev, formalno pravno, danas smo dobili samo izjavu gospodina Prlića, koji se obratio Domu, imajući u vidu da je njegovo ime zaista pomenuto da je akcentirano u javnosti i u izjavi i u pozivu gospodina Tokića da personalizirao odgovornost.

U tom smislu, ja bih želio preporučiti da na to pitanje dobijemo odgovor. Pošto mi nemamo predsjedavajućeg Kluba Bošnjaka, ja bih volio da se razjasnimo, pošto ima nekoliko prijedloga, kako ćemo zaključiti ovu raspravu i doći do nekih stavova, koji su sasvim konkretni i ako ćete adpersonam i kad je riječ o cjelokupnoj ovoj akciji, ja bih molio da se Kolegij usaglasi sa nekim prijedlogom, mislim da može naći to rješenje, s prijedlogom zaključka s današnje rasprave i diskusije u kojoj su skoro svi učestvovali ili, pak da dođemo do, kako bih rekao, zajedničkog neformalnog kontakta, koji bi omogućio uvjete da dođemo do najboljeg i najproduktivnijeg stava u vezi sa inicijativom koja je pokrenuta na prošloj sjednici da se raspravlja o cijelini, uključujući konkretno pitanje o kojem je govorio Tokić, bez ikakvih problema, ali bih volio da Kolegij izade s tim prijedlogom, ne sporeći izjašnajvanje po deset različitih prijedloga, ali mislim da je naš dom učinio, posebno sam pregledao pažljivo rad naše komisije. Sve što je mogao da evidentira činjenice i da evidentira prijedloge i sugestije zakonodavnog organa i ja bih volio da su, recimo u javnosti ti prijedlozi, ti zaključci, koje je ova komisija dala, zajedno sa drugom komisijom, bili transparentno prisutni, kao i inicijative o kojima je riječ. Pa molim da Kolegij učini napor, da

odgovori na prvo pitanje. Ima li takva korenspondencija između zakonodavne i izvršene vlasti i ako ima i ako nema odgovora u čemu je problem. Ako ga nema, da stvorimo to kao uvjet jedan normalno funkcioniranje između institucija i treće da nađemo izlaz da jednim ili sa više zaključaka završimo ovu raspravu o ovoj tačci dnevnog reda. A inače ne sporim uopće izjašnjavanje podvlačim ni o jednoj činjenici, ni o jednoj izjavi koja je data, jer bi to bilo nemoguće i suprotno prirodi ovog organa. Hvala.

SEJFUDIN TOKIĆ

Ja se zahvaljujem gospodinu Spahiću. Prije nego što dam riječ kolegi Špiriću koji se javlja za raspravu, ja bi samo pojasnio Izvještaj ureda usvojen kao dokument ovog doma, odnosno Parlamentarne skupštine, officijelni dokument kao i zakon koji izlazi u službenom listu tako da nema razloga posebno informisati institucije, jer to bi bilo kao kad bi informisali Vijeće ministara da smo usvojili zakon pa da bi ono trebalo djelovati u skladu sa tim zakonom. U tom kontekstu bi molio da imamo to u vidu kao najviša zakonodavna institucija vlasti u ovoj zemlji. Izvolite gospodine Špiriću.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo ja će kratko, malo me je ponukala diskusija gospodina Ibrahima Spahića. Vidite gospodin Spahić je u pravu kada kaže da li je na bazi izvještaja komisija tj. stava parlamenta i zaključaka iko našao za shodno od institucija Bosne i Hercegovine da reaguje? Nije. I šta je zadatak parlamenta? Da pokrene pitanje odgovornosti tih organa, ako hoćemo da se bavimo uređenjem prostora Bosne i Hercegovine. Dakle to je naš zadatak. Evo ja nudim i danas. Dakle, zadatak je da Vijeće ministara ili Savjet ministara nije po osnovu parlamentarne rasprave i zaključka obje parlamentarne komisije ništa uradilo. Otkud sad tu samo Jadranko Prlić? A sad moram da vam kažem da Savjet ministara, ministri su upravo predsjednici stranaka. Kad ja pokrenem tu inicijativu ona nema nikakve šanse. Ona je osuđena na propast jer poslanici, delegati, članovi stranaka neće glasati za smjenu svojih predsjednika stranaka. Dakle taj model ne može proći.

Druga stvar o kojom, naravno, moramo otvoreno i iskreno govoriti. Postavite danas pitanje - da je kojim slučajem Jadranko Prlić član SDP-a, PDP-a, Nove hrvatske inicijative, ne znam koje stranke koja čini većinu, da li bi mi uopšte raspravljali o ovome? Da postavimo to, moramo otvoreno, kolegijalno pričati u ovom parlamentu, ako hoćemo da dođemo do rješenja. Ja mislim da ne bi. Ali mi danas opet imamo izlaz iz ove situacije. Imamo, da ne širimo priču. Mi imamo prijedlog tačke dnevnog reda koji je zaključak predsjedavajućeg delegata gospodina Sejfudina Tokića. O tome se moramo izjasniti za ili protiv. Ne može se na ovaj zaključak donositi 5-6 novih, to nije tačka dnevnog reda. Ja vas molim dakle da se držimo onoga što je dnevni red. Mi imamo inicijativu i prijedlog zaključka i o tome se moramo izjasniti. Hoće li zaključak i inicijativa proći ili neće vidjećemo nakon izjašnjavanja, ali je nemoguće da svi mi sad definišemo po jedan zaključak da se izjašnjavamo. To nije predmet, tačka dnevnog reda. Moramo drugačije formulisati tačku dnevnog reda. Ja vas molim da, moj prijedlog je da ovu raspravu privedemo kraju načelom da se izjasnimo o zaključku. Hvala vam lijepo.

SEJFUDIN TOKIĆ

Ja se zahvaljujem. Ja sam imao samo neka objašnjenja. Izvolite gospodine Divkoviću.

IVO DIVKOVIĆ

Klub hrvata traži pauzu prije izjašnjavanja. Eto.

SEJFUDIN TOKIĆ

Hoćete dozvoliti da ja dam samo neka objašnjena.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Riječ ima gospodin predsjedavajući Sejfudin Tokić.

SEJFUDIN TOKIĆ

Meni je zaista žao. Ja sam mislio da će u okviru one svoje diskusije odgovoriti na pitanje. U međuvremenu se pojavilo nekoliko pitanja.

Jedno od pitanja – zašto imenima? Ja mislim da se protiv nezakonitog djelovanja zaista ne može drugačije boriti nego imenom i prezimenom.

Drugo pitanje je otprilike zašto samo Jadranko Prlić? Od tri izvještaja o reviziji koju smo mi imali ovdje iz tri ministarstva jedini od ljudi koji su bili odgovorni za rad svojih ministarstava jeste u sastavu izbornog lica u Vijeću ministara Jadranko Prlić. Dakle ovdje se govori o političkoj odgovornosti, a poznato je da postoji odgovornost prema Parlamentarnoj skupštini, prema Domu naroda. Dakle jedino lice koje potпадa pod političku odgovornost ovog doma iz ova tri izvještaja je Jadranko Prlić. Znači to je jedini razlog. Imam li ja nešto osobno, nemam ništa gospodine Živkoviću, imate li sa Jadrankom Prlićem? Da je trebalo rješavati unutar stranke, ja zaista cijenim praksu koju neko ima, ali je ne bi promovisao da se pitanja nezakonitog djelovanja razrješavaju unutar stranke i ne iznose na Parlament. Obrnuto mislim da treba promovisati. Ja znam da sam narušio nekoliko klišea koji su uobičajeni bili u dosadašnjoj praksi. Ja vam moram reći da sam ja to svjesno uradio i svi vi koji ste govorili ili niste govorili, a izbjegćete izjašnjavanje ili ne želite se izjasniti iz bilo kojih od vaših razloga koji ste naveli, ja neću biti ljut na vas. Ja vam moram reći da je najčešći razgovori sa mnom vršeni u tom stilu, bilo bi dobro da nema izjašnjavanja.

Prema tome ja će tražiti u okviru ove tačke dnevnog reda da se o ovom zaključku Dom izjasni i neću uopšte smatrati tragičnim i ako dobije i ako ne dobije većinu niti posebno važnim ako dobije. U tom kontekstu bi odgovorio da trebamo razvijati takve odnose da postoji nešto što nije crno bijelo u odnosu na diskusiju jednog uvaženih gospoda.

Tačka dnevnog reda omogućava i druge zaključke tako da je to moj odgovor. Ovo je jedan od do sada predloženih zaključaka. Klub delegata hrvatskog naroda je nagovjestio prijedlog novog zaključka i naravno da ćemo u okviru Poslovnika sve razrješiti. Moja namjera je bila samo da pokušam razjasniti ovu poziciju. Hvala vam.

Ako nema eventualno replika na ovo moje izlaganje pauza, koliko će biti dovoljno, do 1/2 sata vi možete, 15 minuta pauza.

SEJFUDIN TOKIĆ

Kolege delegati izaslanici, pauza koju je tražio Klub izaslanika hrvatskog naroda je prošla. Da li predsjednik Kluba želi se obratiti? Gospodin Divković izvolite.

IVO DIVKOVIĆ

Ja samo želim izvestiti Dom da smo mi to iskoristili za međusobne konsultacije. Nemamo nikavih predloga ni novih inicijativa, nego ćemo se izjasniti o predloženim inicijativama o ovome.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem. Da li se još neko javlja za raspravu? Gospodin Spahić.

IBRAHIM SPAHIĆ

Ja, mi smo imali u toj pauzi koliko vidim vrijeme za svođenje rasprave. Želio bi i ja predložiti jedan zaključak u odnosu na dnevni red koji smo usvojili danas. Zaključak bi glasio ovako – Dom naroda Bosne i Hercegovine na osnovu rasprave održane danas tog i tog datuma o pokretanju postupka odgovornosti funkcionera i djelatnika u institucijama Bosne i Hercegovine. Po nalazima usvojenim od strane revizije, Komisije za reviziju, dakle kako glasi dnevni red doslovice, zahtjeva od nadležnih ministarstava od odgovarajućih ministarstava Vijeće ministara Bosne i Hercegovine i Predsjedništva Bosne i Hercegovine da u skladu sa ovim odgovornostima postupe na osnovu nalaze revizione komisije i tu je tačka.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem.

IBRAHIM SPAHIĆ

U roku od 30 dana da nas informiše oko toga zaključka u tom smislu da ne bude etener... u roku 30 dana da nas izvijeste Predsjedništvo, nadležna ministarstva i Vijeće ministara o svojim zaključcima, odlukama da bi mi mogli ovu tačku konsekventno zaključiti.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem. Imamo dva zaključka. Raspravu smo iscrpili predpostavljam. Prvi zaključak. Zaključci su dosta slični, jedino što prvi je konkretiziran na jednom imenu, drugi je vezan za ažuriranje odgovornosti. Nema potrebe da čitam. Imate svi pismeno. Zamolio bi sekretara Doma da medijima dostavi ovaj tekst, kao što je dogovor da mediji imaju dostupno za sve materijale vezano za dnevni red.

Može biti poslovnička intervencija. Ušli smo u fazu izjašnjavanja gospodine Novakoviću. Ako imate intervenciju. Dva su zaključka. Molio bi vas, gospodin Spahić je definisao zaključak, definisao rok na koga se odnosi zaključak. Izjašnjavanjem ćete se opredjeliti da li je to već rečeno ili ažuriranje itd.

Prvi prijedlog zaključka je prijedlog zaključka izaslanika, delegata Sejfudina Tokića u kome se obavezuje predsjedavajući Vijeća ministara da pokrene postupak smjene Jadranka Prlića, zamjenika ministra za vanjsku trgovinu i ekonomske odnose sa obrazloženjem koji je uzet iz nalaza revizije i usvojenog izvještaja na ovom domu.

Ko je za ovaj zaključak neka digne ruku molim vas?
 Jedan za
 Ko je protiv?
 Dva, tri oprostite
 Ko je uzdržan?
 Jedan za, tri protiv i 10 uzdržanih
 Konstatujem da ovaj zaključak nije dobijo potrebnu većinu.

Prelazimo na drugi prijedlog zaključka. Čuli ste tekst zaključka u stenogramu, odnosno za govornicom je izrekao izaslanik Ibrahim Spahić.

Ko ja za ovaj zaključak molim neka digne ruku?
 Jedan
 Ko je protiv ovog zaključka?
 Jedan
 Ko je uzdržan?
 Ja nisam pristupio izjašnjavanju obzirom.
 Molim vas zbog stenograma.
 Jedan za, jedan protiv, 11 suzdržanih.

Time zaključujemo uz opštu uzdržanost ovu tačku dnevnog reda. Zahvaljujem izaslanicima, delegatima na učešće u raspravi.

Prelazimo na narednu tačku dnevnog reda

Ad.2. Zakon o slobodnim zonama u Bosni i Hercegovini

Predlagač je Vijeće ministara, prijedlog. Ranije ste dobili amandmane tri delegata Doma naroda u skladu sa članom 89.3. Da li neko želi uzeti učešće u raspravi. Ja bi vas samo podsjetio da ovaj zakon sa amandmanima koji su predloženi od strane tri izaslanika, delegata, odnosno članova Kolegija usvojen uz te amandmane u Predstavničkom domu i da se radi ustvari o amandmanima koji su usaglašeni sa predlagačem Vijećem ministara.

Da li se neko javlja za raspravu? Ne, pardon, oprostite, gospodin Novaković se javlja za raspravu. Izvolite gospodine.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Ja želim samo da upozorim da je povrijeđena procedura poslovnička. Naime, koliko sam ja upoznat Komisija nije imala ove amandmane, nadležna komisija nije imala ove amandmane i nije se izvjašnjavala o ovim amandmanima tako da ja imam ovdje u predmetu izvještaj Komisije koji je potpisao predsjedavajući dr. Dragutin Ilić koja je predložila Domu da usvoji zakon bez amandmana.

Dakle, Komsija nije razmatrala amandmane i radi se o povredi Poslovnika uz puno uvažavanje dakle činjenice da su usaglašeni amandmani između trojice predlagača, znači između trojice predlagača i Savjeta ministara.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem se. Mislim da smo o ovoj temi raspravljadi prilikom utvrđivanja dnevnog reda i da vam stoji u dnevnom redu. Amandmani su uloženi na bazi člana 89.3. Poslovnika koji, između ostalog kaže – Nakon što rasprava počne predsjedatelj će u konsultacijama sa zamjenicima predsjedatelja uvažiti nove amandmane u slučajevima kada se odnose na nove aspekte koje Komisija nije mogla imati u obziru u tom trenutku kada se nastoji usaglasiti dva ili više prijedloga o kojima se vodi rasprava itd. tako da je Kolegij iskoristio svoje Poslovničko pravo o čemu sam vas izvjestio prilikom utvrđivanja dnevnog reda na početku ove sjednice tako da je ova procedura provedena u skladu sa Poslovnikom.

Ako nema primjedbi na poslovničku proceduru u amandmanima, otvaram raspravu. Jedan od predlagača amandmana Nikola Špirić se javlja za riječ. Izvolite gospodine Špiriću.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, ja kroz ovu raspravu želim ukazati na nešto što možda nije dobro za zakonodavnu oblast u Bosni i Hercegovini. Gotovo svaka tačka koja se ne tiče zakona uzme nam najviše vremena u raspravi. Nije dobro kada se bitni zakonski projekti koji dugo stoje u proceduri donose, a da se ne progovori koja riječ o zakonu, o namjeni zakona i o amandmanima. Ja želim da kažem da Zakon o slobodnim zonama je dugo stajao u parlamentarnoj proceduri i ovi amandmani koji su pred vama pokazuju da nije bez razloga dugo zastajkivao u parlamentarnoj proceduri. Naime ovdje se radi o suštinskim amandmanima i želim jasno da kažem da na izradi ovih amandmana pa su pomogle organizacije, međunarodne organizacije koje se bave ovom problematikom kao što je Kafao i MMF. Ovdje se u suštini ovim amandmanima izbjiga i posljednja mogućnost da slobodne zone budu praonice novca u Bosni i Hercegovini. Izgleda da je to najinteresantnija djelatnost na neuređenim državama i državama u tranziciji i u tom smislu ste vidjeli da amandman I da proizvodnom djelatnošću se smatra proizvodnja čiji su proizvodi prošli, izvjestan proces prerade ili obrade u slobodnoj zoni.

Dakle, ne može se uvoziti roba prepakivati u slobodnoj zoni i smatrati vlastitom proizvodnjom što je suštinsko poboljšanje prijedloga zakonskog teksta i s ovim prijedlogom složilo takođe i Vijeće ministara. Amandman II koji kaže u članu 13. u stavu 1. u trećem redu iza riječi izvoz riječ izvozi riječi ili reizvozi. To je taj dio neophodne potrebne proizvodnje u okviru carinske zone da bi se moglo raditi. Na takav način je i Amandman III – u članu 31. stav 1. mijenja se i glasi - Vijeće

ministara na prijedlog ministarstva donjeće rješenje o prestanku rada u slobodnoj zoni ukoliko se utvrdi da vrijednost robe koja napušta slobodnu zonu sa carinskog područja Bosne i Hercegovine radi izvoza u periodu od 12 mjeseci padne 75% od ukupne vrijednosti proizvodene robe utvrđene na način predviđen članom 24. do 32. Zakona o carinskoj politici.

Uprava carina dužna je o tome obavjestiti ministarstvo. Želim da kažem da su ovo tri suštinska amandmana koji u dobroj mjeri mijenjaju sadržaj zakona i ja sam evo da kažem zadovoljan što smo mi uspjeli dakle da usaglasimo ove amandmane da oni postanu sastavni dio teksta predloga zakona. Bez ovih amandmana bi se moglo u okviru slobodnih carinskih, u okviru slobodnih zona dešavati ono što nije dobro, što nije poželjno za Bosnu i Hercegovinu.

Dakle, radi se o suštinskom kvalitetnom poboljšanju zakonskog projekta i ja će uz ove amandmane podržati prijedlog ovog zakona. Ja sam bio jedan od onih koji se u prošlom sazivu borio da svjetlo dana ugleda prvi prijedlog zakona o slobodnim zonama, jer je on više ličio na pravilice novca u Bosni i Hercegovini, nego na ono što jesu slobodne zone u modernim evropskim državama. Ovo je suštinsko poboljšanje i zato će glasati za ovaj zakon. Hvala.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem na obrazloženju jednog od trojice predлагаča ova tri amandmana. Da li se još neko javlja za raspravu vezano za amandmane? Ukoliko ne pristupamo izjašnjavanju.

Ko je za amandman I na Prijedlog zakona o slobodnim zonama u Bosni i Hercegovini molim da glasa?

Konstatujem da je amandman I predлагаča Špirić, Šimić, Tokić, jednoglasno usvojen.

Amandman II na Prijedlog zakona o slobodnim zonama u Bosni i Hercegovini. Ko je za?

Konstatujem da je amandman II istih predлагаča jednoglasno usvojen.

Amandman III predлагаča Šimić, Špirić, Tokić na zakon o slobodnim zonama u Bosni i Hercegovini, ko je za?

Konstatujem da je i ovaj amandman jednoglasno usvojen čime su se stekli uslovi da pristupimo izjašnjavanju za cijelokupan prijedlog zakona sa naravno ugrađenim amandmanima.

Ko je za?

Konstatujem da je jednoglasno usvojen Zakon o slobodnim zonama u Bosni i Hercegovini čime je iscrpljena druga tačka nastavka dnevnog reda 10. sjednice.

Ad. 3. Pitanja i odgovori

Obzirom da smo za početak sutrašnje sjednice zatražili od Vijeća ministara da bude prisutno u reprezentativnijem sastavu i da se obezbjedi mogućnost usmenog odgovaranja u skladu sa poslovničkim odredbama od 117. do 122., ne zauzstavljujući naravno da se i sada postavljaju pitanja, otvaram treću tačku dnevnog reda.

Za riječ se javio uvaženi gospodin Džaferović. Izvoli.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Poštovane kolege, dame i gospodo ja sam za danas zapravo pripremio jedno pitanje poslaničko koje se treba adresirati Vijeću ministara i neću ga sada čitati budući da je sutra zaista predviđeno kada bude prisutno Vijeće ministara da pred Vijećem ministara postavim to pitanje.

Međutim, izašao sam za ovu govornicu da postavim jedno drugo pitanje. Zapravo ja pitam koliko se pitam – koliko se puta za ovom govornicom treba postaviti jedno te isto pitanje da bi se od strane Kolegija Doma na njega dao odgovor?

Ja sam do sada dva puta postavio pitanje oko putovanja Kolegija Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i poslanika u inostranstvo. Tražio sam da se u pisanoj formi obavjestimo ko je gdje i kada putovao u inostranstvo? Po čijem nalogu? Koliko je to koštalo? Kakvu je korist Bosna i Hercegovina od svega toga imala? Ovo je dakle treći puta da ja ponavljam svoje pitanje. Dosadašnja dva navrata nisu dali rezultate i ja želim evo da javnost zna da do danas nisam dobio odgovor na to pitanje. Zašto, neka odgovori Kolegij. Hvala vam.

SEJFUDIN TOKIĆ

Ja bi samo želio pojasniti nekoliko stvari vezano za pitanje. Izaslanička pitanja se postavljaju Vijeću ministara. Naravno ne želeći ni jednog trenutka zatvoriti mogućnost da se i međusobno pitamo, ali bi zamolio sve izaslanike, sve delegate da imaju u vidu, da imaju puni uvid u svu dokumentaciju u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine i da su im svi sekretari od Doma do računovodstva, do sekretara komisija dostupni, tako da ne postoji u ovom trenutku taj materijal ovdje. Istovremeno bi zbog javnosti na koju se pozvao uvaženi kolega Džaferović rekao da su sve informacije u skladu o slobodi pristupa informacijama dostupne i svim građanima Bosne i Hercegovine i svim predstavnicima medija. Pozvao bi izaslanike, delegate da nas izvijeste da li nadležne službe sprječavaju dolazak do ovih informacija i u tom kontekstu bi Kolegij mogao u okviru svojih nadležnosti intervenisati.

Za dalja pitanja se javio. Izvolite.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Meni je dobro poznato da u ovom parlamentu postoje dakle evidencije i ja znam gdje mogu stječ uvid u određene podatke. Dakle nije mi ta stvar nepoznata, ali gospodine Tokiću ja nisam istražni sudija, nisam ni policajac, ja sam delegat u Domu naroda države Bosne i Hercegovine i ako ja za ovom govornicom zatražim da mi se dostave određeni podaci vi ste kao osoba koja se nalazi na čelu toga doma dužni osigurati da ja to dobijem. Hvala vam.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem kolega, ja sam upravo zatražio od službi da vam dadnu te sve informacije i ja vjerujem da će služba to obezbjediti.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala vam.

SEJFUDIN TOKIĆ

I u slučaju da neko od službenika sprečava da dođete do dragocjenih informacija, ja vas opet molim da me izvjestite i tada ću ja reagovati prema službama.

Za dalje pitanje su se javili gospodin Rodić, gospodin Spahić i gospodin Novaković.

Ja bi vas molio da pitanja pokušamo regulisati u okviru odredbi koje ja nisam htio da čitam, ali vas pozivam 117. do 122.

DRAGUTIN RODIĆ

Dame i gospodo ja sam ovo pitanje već postavljao i postavit ću ga i danas iako nema ministra za civilne poslove i komunikacije, postaviću ga i sutra.

Naime, mi smo na sjednici 23.5.2001. godine usvojili Ugovor o socijalnom osiguranju između Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske. Taj sporazum, odnosno ugovor je objavljen u Službenom glasniku Bosne i Hercegovine, međutim moje pitanje – kakva je sADBina tog ugovora, obzirom da se on još uvijek ne nalazi u primjeni, a moram da vam kažem reguliše oblasti penzijskog i zdravstvenog osiguranja i naših državljan u Bosni i Hercegovini i državljan Republike Hrvatske da li će se taj ugovor početi primjenjivati? Da li su razmjenjene ratifikacione note i kada će to biti? Dostavljam vam u pisanoj formi.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem uvaženom kolegi Rodiću. Da li eventualno od članova Vijeća ministara ima mogućnost da se sad odgovori ili će, ja bi zamolio da se pokuša sutra ili usmeno ili pismeno obezbjediti odgovor na ovo pitanje.

Gospodin uvaženi kolega Spahić. Izvolite.

IBRAHIM SPAHIĆ

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo, ja bih kratko pitanje, dakle, prvo gospodinu Mikereviću, ministru za evropske integracije. Da li ćemo moći sutra imati njegovu nazočnost, u ime tog ministarstva, da čujemo informaciju. Ako nismo dobili pred Bukureštansku konferenciju, možemo li dobiti pred ovo zasjedanje II radnog stola 30. u Sarajevu, u vezi sa ekonomskom suradnjom u regiji i Paktom za stabilnost?

Dakle, ja sam više puta postavio to pitanje, ovdje nismo dobili odgovor. Bila je tačka dnevnog reda, neka 25. – 30. i to već nekoliko mjeseci traje od juna do danas. Nama, upravo, za nekoliko, za jedno par nedjelja ističe mandat, kao koopredsjedavajućeg u toj oblasti. Molio bih, da iskoristimo priliku, da čujemo barem i pismeno dobijemo informaciju, koja postoji, koliko znam.

Drugo, želio bih da postavim pitanje gospođi Azri Hadžiahmetović, ministrici za vanjsku trgovinu i ekonomske odnose, u vezi sa ugovorom o trgovini slobodnoj itd. sa Republikom Makedonijom. Dakle, interesuje me kakva je situacija u vezi sa tim ugovorom i u čemu, koji su problemi i zašto nemamo takav ugovor sa Makedonijom, kakav imamo sa Hrvatskom i drugim zemljama itd.? Dakle, volio bih da dobijem tačan odgovor.

Treće pitanje jeste, upućeno ministru za Trezor, gospodinu našem, koji bi trebao da nam odgovori, na pitanje, u vezi sa cijelom debatom i da obavijesti Parlament u odnosu na pitanje sukcesije bivše SFRJ, da vidimo kakva je ta situacija, da bi Parlament dobio zvaničnu informaciju, s obzirom da, uglavnom to čitamo iz novina i da vidimo se preko koordinacijskih tijela, usmjeravaju sredstva određena iz tog dijela. Mislim da Parlament je dužan da ima tu informaciju, s obzirom na izjave koje smo ranije imali u svezi sa ovim pitanjem. Koliko mogu pratiti, to bi bilo, to što se tiče ovih ministara.

Sada bih htio nešto pitati, što se tiče naše pozicije kao Doma naroda.

Dom naroda je, donio Zakon o nacionalnim manjinama i taj bih želio da Kolegij i predsjedavajući obrati se Predstavničkom domu, kako bi zatražio od njih izjašnjavanje o tom zakonu, jer se u međuvremenu pojavio Prijedlog zakona od Ministarstva za izbjeglice i raseljena lica i ljudska prava, zatim Zakon HDZ-a Predstavničkom domu, korektno je da mi svoj akt, koji smo usvojili, imamo odgovor Predstavničkog doma na njegov sadržaj. Da li jesu zato ili nisu itd.? To je u vezi sa našim zaključkom.

Druga naša djelatnost, koja je vezana za zakonodavnu djelatnost Doma naroda, odnosi se na izbore, kako je već najavljeno 5. oktobra. Ja koliko znam, Dom naroda nije raspravljaо o izborima. Također, Dom naroda nije informisan službeno o izboru izborne komisije, koju je sačinio gospodin Petrić i Dom naroda nije donio odluku sa Predstavničkim domom zajedno, da će izbori biti 5. oktobra.

To smo pročitali, također, u novinama. Mislim da je neukusno, što bi rekao gospodin Špirić, da u naše ime odlučuju i o datumu i o karakteru itd. i mislim da bi bilo u redu da budemo informirani o tim stvarima i da budemo na razini tog zadatka, bez obzira što je Predstavnički dom, ne znam da li je i Dom naroda, propustio priliku da sam imenuje izbornu komisiju, ali to je drugi par cipela. Ovdje se radi, o ozbiljnoj zakonodavnoj djelatnosti Doma, koje, ako drži do sebe, mora držati do toga da će rukovoditi i nositi odgovornost i za izbore u BiH iduće godine, prema zakonu, koji smo usvojili ili nekim drugim podzakonskim aktima. I da nas gospodin Mihajlović obavijesti, koliko od 35 podzakonskih akata pripremljeno, da stavi se u proceduru Parlamentu. Koliko ja znam, niti jedan podzakonski akt, koji se tiče izbora 5. oktobra,

podvlačim datum, koji je iz novina, ne odluka ovog doma, ni jednog ni drugog, nije nama stavljen na raspolaganje, da budemo informisani u toku, niti je pozvana Ustavno-pravna komisija, niti Dom naroda, službeno, da sudjeluje u izradi akata, zajedno sa Vijećem ministara ili odgovarajućem ministarstvom, ili, pak da utiče na proces donošenja takvih zakona.

Neobično je, da je prošlo toliko mjeseci, da, uopće, nema nikakvih signala ni negativnih ni pozitivnih. Molio bih izjašnjenje u vezi s tim gospodina Mihajlovića i, naravno, naš odnos Kolegij da pripremi, našu poziciju sprem izbora naredne godine. To je jedan važan elemenat svih drugih priča.

I posljednja stvar koja me zanima, jeste, vezano za pitanje koje se odnosi na zahtjev za promjenu Odluke Ustavnog suda o promjenama Ustava Republike Srpske i Federacije. U međuvremenu smo pročitali da je, s jedne strane, taj proces se vodi u BiH nesinhrono s različitim brzinama, Dom naroda ima ...

SEJFUDIN TOKIĆ

Ja bih vas molio, tri minuta imate za postavljanje pitanja.

IBRAHIM SPAHIĆ

Dom naroda ima, po mom mišljenju, stvarni interes da temu provedbe Odluke Ustavnog suda, koji se tiče ravnopravnosti naroda u BiH i građana, ima ili kao tačku dnevnog reda ili kao informaciju od institucija koje se zovu Parlament RS i Parlament Federacije BiH. Tražio bih da naš dom naroda, konačno se bavi, onim što se zove, zaštitom nacionalnih interesa i interesa Parlamenta BiH. To je sve.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem gospodinu Spahiću.

Obavještavam vas da će u skladu sa Poslovnikom oduzimati riječ ukoliko se ne ponašaju poslanici i delegati izaslanici u skladu sa Poslovnikom. Podsjećam vas izaslanička pitanja se postavljaju u pisanim oblicima, član 118. U pisanim oblicima se zadnjem dijelu pisanih oblika pitanja navode da li se želi usmeno ili pismeno odgovor.

Dalje tačka dnevnog reda glasi - pitanje i odgovori. Sve zastupničke inicijative vezane za rad Doma naroda Parlamenta Bosne i Hercegovine se upućuju u skladu s Poslovnikom, zavisi šta se hoće. Hoće li se zaključak, hoće li se rezolucija, hoće li se zakon, hoće li se rasprava itd. Tako da bi molio gospodina Spahića da dragocjene inicijative i pitanja koja je postavio ovdje formulišu u skladu sa Poslovnikom da bi one doatile pravi efekat.

Za riječ se dalje javio gospodin Novaković za pitanje.

Ja bi ostavio za odgovore sutra sve da ne bi sad otvarali. Vjerujem da će i Vijeće ministara biti spremnije.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Ja imam dva pitanja.

Prvo pitanje – kolika su sredstva u odnosu na odobreni budžet za 2001. godinu pojedinih budžetskih potrošači utrošili za period 1.1. – 30.9.2001. godine? Odgovor bi molio prije izjašnjavanja o Rebalansu budžeta. I tražim pismeni odgovor.

SEJFUDIN TOKIĆ

Pitanje je usmjereno Vijeću ministara.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Da Vijeću ministara. Drugo pitanje – šta su nadležne institucije poduzele na utvrđivanju odgovornosti o izjveštajima Kancelarije za reviziju? Potreban pismeni odgovor.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem. Ima li još? Nema.

Hvala, zahvaljujem, time zaključujem nastavak 10. sjednice i obavještavam vas da je početak 11. sjednice sutra u 10 sati.